

336

שירי אזכרה

משיעוריו השבועיים של
הגה"צ הרב אליעזר ברלנד שליט"א

פרשת
וישלח
תשפ"ד

שְׁעוּדוֹת

שְׁעוֹר שְׁנַמְסֵר אַחַר סְעוּדָה שְׁלִישִׁית שַׁבַּת קֹדֶשׁ וַיֵּצֵא י"ב בְּסֻלּוֹ

השְׁעוֹר הַשְּׁבוּעִי בַסֵּפֶר הַקְּדוֹשׁ פֶּלֶא יוֹעֵץ

נִחְתְּכוּ לָהֶם הַרְגָּלִים, כִּי הָיוּ
הוֹלְכִים לְדַבֵּר עֲבָרָה.

כִּי אָדָם חוֹשֵׁב ש'הַכֹּל מִתֵּר, אִם
הוּא בְּחוֹר הַכֹּל מִתֵּר, הוּא
יְכוּל לַעֲשׂוֹת עֲבֻרוֹת כְּמָה שֶׁהוּא
רוֹצֵה, בְּסוּף נִחְתְּכִים לוֹ הַרְגָּלִים.
וְאַחֲרֵי זֶה, הוּא מִתְחַתֵּן הוּא
חוֹשֵׁב עוֹד פְּעַם ש'מִתֵּר הַכֹּל, אִז
גַּם נִחְתְּכִים לוֹ הַרְגָּלִים. זֶה
הַסֵּבָה. אָדָם צָרִיף לְדַעַת שְׁכָל מָה
ש'אֲנָשִׁים מְתִים זֶה רַק בְּגִלְל
הַיְחוּד — שְׁעוֹשִׁים יְחוּדִים לֹא
טְהוּרִים.

וַאֲיֵן אִשָּׁה אֶלֶּא לְבָנִים, כִּי כָּל
הַחֲתָנָה זֶה לְהַקִּים בֵּית,
אָדָם צָרִיף לְשַׁבֵּת עִם אִשְׁתּוֹ כָּל
יוֹם שְׁעָה, לְלַמֵּד אֶתְּהָ הַלְכוֹת
מִתְּנָה הַלְכָה ד', יֵשׁ עֲקָדִים נְקָדִים

[הַתְּאוּוֹת] זֶה הַסֵּבָה לְכָל
הַגְּרוּשִׁין, אִז

ה'פֶּלֶא יוֹעֵץ" מְסַבֵּר בְּאוֹת ז'
ש'תְּשַׁעִים וְתִשְׁעֵי מְתִים בְּגִלְל רַב
תְּשַׁמִּישׁ — ש'אָדָם חוֹשֵׁב
ש'עֲכָשְׁיוּ יֵשׁ חֲתָנָה אִז הַכֹּל
מִתֵּר, וְזֶה טְעוּת נוֹרָאָה, הַכֹּל
נִהְיָ אֲסוּר פִּי שְׁתִּים, "וַיִּגְעַר
בְּיָצָר הָרַע מִן הַנְּשׂוּאִים",
ש'עֲכָשְׁיוּ הַכֹּל מִתְחִיל לְהִיּוֹת
אֲסוּר אֲסוּר גְּמוּר, יוֹתֵר חָמוּר
מִלְּפָנֵי הַחֲתָנָה. לְפָנֵי הַחֲתָנָה לֹא
הָיָה שׁוֹם נְסִיּוֹן, רַק לְמִי שְׁעוֹשָׂה
עֲבֻרוֹת.

מִי שְׁעוֹשָׂה עֲבֻרוֹת לְעוֹלָם לֹא
יִתְחַתֵּן. לְכֵן חֲתָלִים נִחְתְּכִים
לָהֶם הַרְגָּלִים — כִּי הִלְכוּ לְדַבֵּר
עֲבָרָה, כָּל הַחֲתָלִים נִחְתְּכִים לָהֶם
הַרְגָּלִים הַיּוֹם, וְכִבֵּר מְאוֹת חֲתָלִים

וּבְרָדִים¹, יִצְחָק זָכָה לְעַקְדִים, בְּרָדִים זֶה חֶסֶר הַדָּף, אֲבָל אֶפְלוּ שׁוּזָה חֶסֶר אֶפְשָׁר לְלַמֵּד, זֶה לֹא נוֹרָא, אֶפְשָׁר לְלַמֵּד אֶפְלוּ שֶׁהַדָּף הַזֶּה אֵינְנוּ. אִזּוּ כָּל אֶחָד יִלְמַד עַקְדִים נִקְדִים בְּרָדִים כָּל אֶחָד יִצְטַרֵּךְ לְלַמֵּד עַד הַבִּקְרָע עַקְדִים נִקְדִים וּבְרָדִים, (אֶפְלוּ שְׂאִין לָכֵס אֶת זֶה, אֲנִי יוֹדֵעַ שְׂאִין לָכֵס אֶת זֶה, אִזּוּ בְרוּחַ הַקֹּדֶשׁ תִּלְמְדוּ

יְעַקֵּב לְנִקְדִים. וּלְבִרּוּדִים זָכָה לְעַקְדִים, יוֹסֵף.

כָּל אֶחָד יִלְמַד אֶת הַלְקוּטֵי הַלְכוֹת, אֶפְלוּ שֶׁחֶסֶר לוֹ אֶת הַדָּף הַזֶּה², אֲנִי יוֹדֵעַ שֶׁלְּכָל אֶחָד חֶסֶר הַדָּף הַזֶּה, עַקְדִים נִקְדִים

מראי מקומות והערות

יְקָדֵם שְׂמוּלֵידוֹ וּמַחְדָּשֵׁיו אִיזָה דְבָר לְאָמְתוֹ צְרִיכִין לְהַפְכוֹ וּלְשַׁבְּרוֹ מִתְחִלָּה בְּכַמְהָ בְּחִינוֹת. וְאַחַר כֵּן מְבַרְרִין הַשִּׁבְרִים וּמַחְבְּרִין אוֹתָם וּמְתַקְּנִים אוֹתָם עַל יְדֵי תוֹסֶפֶת הַשֶּׁכַּל חֲדָשׁ שְׂמַמְשִׁיכִין, וְאִזּוּ בּוֹנוֹן וּמְשַׁלְּמִין הַחֲדוּשׁ עַל מִתְקַנְתּוֹ בְּיָדוֹעַ, וּמוֹכֵן כֵּן זֶה לְמִי שְׂאֵכָה לְחֲדָשׁ חֲדוּשֵׁיו. אוֹ אֶפְלוּ אִם אֵינִי מַחְדָּשׁ בְּעֶצְמוֹ רַק שְׂמַעְנוּ בְּסִפְרֵים וּמְבִין דְּרַכֵּי הַחֲדוּשׁ, כִּי עַל פִּי רַב צְרִיכִין מִתְחִלָּה לּוֹמַר כַּמָּה סְבָרוֹת וְלִבְנוֹת כַּמָּה בְּנִינִים שְׂאֵינִם מִתְמַיְמִים שְׂאִין יְכוּלִין לְבָרֵךְ עַל יָדָם הַתְּלָכָה וְהַחֲדוּשׁ לְאָמְתָתוֹ. וְזֶה בְּחִינַת בּוֹנֵה עוֹלָמוֹת וּמַחְבְּרֵן, בְּחִינַת שְׁבִירַת הַמְּלָכִים, בְּחִינַת עוֹלָם הַנִּקְדִים שֶׁלֵּךְ זֶה נִעְשָׂה בְּעַת שְׂמוּצִיאֵין הַשֶּׁכַּל מִכַּח אֶל הַפְּעַל שֶׁהוּא בְּחִינַת בְּנוֹן הַעוֹלָמוֹת, כִּי בְּלֶס בְּחֻקְהָ עֲשִׂית פְּנִי¹. וְאַחַר כֵּן אֵף עַל פִּי שֶׁלֵּךְ הַסְּבָרוֹת וְהַשְּׁכָלִיּוֹת שֶׁהוּצִיא בְּתַחֲלָה לֹא נִתְקַיְמוּ וְנִשְׁבְּרוּ, אֵף עַל פִּי כֵן צְרִיכִין לְחַזֵּק עֲצֵמוֹ אַחַר כֵּן וּלְלַקֵּט וּלְבָרֵךְ מִהֵם כַּמָּה נִקְדוֹת טוֹבוֹת כַּמָּה סְבָרוֹת יִשְׁרוֹת שְׂנַמְצִיאִין וּמְפָאֵרִין בָּהֶם. וְלְהוֹסִיף עֲלֵיהֶם שֶׁכַּל חֲדָשׁ וּלְחַבְּרֵם אֲלֵיהֶם וּלְקַבֵּץ אוֹתָם יְהוּד עַד שֶׁנִּשְׁלַם הַבְּנוֹן וְהַחֲדוּשׁ עַל אֲמַתָּתוֹ, וְזֶה בְּחִינַת עוֹלָם הַתְּקוּן, בְּחִינַת עוֹלָם הַבְּרָדִים, וְזֶה בְּחִינַת שֶׁכַּל הַנִּקְנָה שֶׁהוּא עֶסֶר קָיִם הַדְּבָר עַל מְכוּנוֹ, (וְעַן בְּעֵין חַיִּים וְתִבְרִי).

¹ ליקוטי הלכות חושן משפט הלכות מתנה ד אות יד

(יד) וְזֶה בְּחִינַת עַקְדִים נִקְדִים וּבְרָדִים, הֵם בְּחִינַת גְּנוּזֵי בְּחִינַת כְּלִיּוֹת הַגְּנוּזֵי שֶׁהֵם גְּדֻלַּת הַבוֹרָא שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְכַנְיְעִין כַּח הַמְּדוּמָה, כַּח הַבְּהֵמִיּוּת, שֶׁהֵם בְּחִינַת צֹאן לָבָן וּמְבַרְרֵין הַטּוֹב, שֶׁהֵם בְּחִינַת צֹאן קִדְשִׁים, צֹאן יַעֲקֹב, בְּחִינַת "וְאַתָּן צֹאנִי צֹאן מְרֻעִיתִי אֲדָם אֲתֵם" (יִתְזַקָּאל לד). וְעַל יְדֵי הַגְּנוּזֵי שֶׁעַל יְדֵי זֶה מְכַנְיְעִין הַמְּדוּמָה עַל יְדֵי זֶה אוֹכִין אֶל הַשֶּׁכַּל בְּשִׁלְמוֹת, שֶׁהוּא שֶׁכַּל בְּכַח וּשְׁכַל בְּפַעַל וּשְׁכַל הַנִּקְנָה. וְזֶה גַם כֵּן בְּחִינַת עַקְדִים נִקְדִים וּבְרָדִים, שֶׁהֵם כָּל כֵּל הַמַּחְזִין וְהַשְּׁכָלִיּוֹת שֶׁהֵם כָּל כֵּל הַעוֹלָמוֹת וְהַשְּׁתִּלְשּׁוּלֹתָם מִרְאֵשׁ יַעֲד סוֹף שֶׁבְּלֶס נִתְהוּוּ עַל יְדֵי חֻקְמָתוֹ יִתְבָּרַךְ, כְּמוֹ שֶׁתְּנוּב: "בְּלֶס בְּחֻקְהָ עֲשִׂית", כִּי אֵיתָא בְּעֵין חַיִּים שֶׁתְּחִלַּת שְׂרָשׁ הָאֲצִילוֹת וְכָל מַה שֶׁנִּתְהוּוּ שִׁם נִקְרָא בְּשֵׁם עוֹלָם הָעַקְדִים, וְאַחַר כֵּן נִמְשָׁךְ אוֹרוֹת הַשְּׁבָעָה מְלָכִין מְדַמְאִין דְּמִיתוּ, כִּי הִיָּה בָהֶם מִיתָה וּשְׁבִירָה וְכוּ'. וְזֶה בְּחִינַת עוֹלָם הַנִּקְדִים, וְאַחַר כֵּן הִיָּה עוֹלָם הַתְּקוּן שֶׁעַל יְדֵי זֶה עֶסֶר הַתְּהוּוֹת וְקָיִם כָּל הַעוֹלָמוֹת מִתְחִלַּת הָאֲצִילוֹת עַד סוֹף הָעֲשָׂיָה וְזֶה בְּחִינַת בְּרָדִים, וּמֵאלוּ הַשְּׁלִישָׁה בְּחִינוֹת, שֶׁהֵם עַקְדִים נִקְדִים וּבְרָדִים, נִמְשָׁךְ וְנִשְׁתַּלְשַׁל בְּחִינַת הַשְּׁלֵשׁ בְּחִינוֹת שִׁישׁ בְּשֶׁכַּל, שֶׁהֵם שֶׁכַּל בְּכַח וְכוּ', כִּי שֶׁכַּל בְּכַח זֶה בְּחִינַת עַקְדִים שִׁשִּׁים אֵין שׁוּם הַשְּׂגָה, כִּי הוּא קֹדֶם הָאֲצִילוֹת וּמִשָּׁם נִמְשָׁךְ בְּחִינַת שֶׁכַּל בְּכַח. וְאַחַר כֵּן מוּצִיאִין הַשֶּׁכַּל מִכַּח אֶל הַפְּעַל, וְאִזּוּ נִתְהוּוּן הַשְּׁבָעָה מְלָכִים הַנִּלְ שֶׁהֵם שְׂרָשׁ הַשְּׁבָעָה מְדוּת, שֶׁהֵם בְּחִינַת ז' יְמֵי הַבְּנוֹן, אֲבָל שִׁם יֵשׁ עֲרוּן בְּחִינַת שְׁבִירָה, כִּי אֵי אֶפְשָׁר לְבָרֵךְ הַשֶּׁכַּל לְאָמְתוֹ בְּתַחֲלָתוֹ מִיָּד,

² [מורינו הרב חוור בשיעור זה פעם אחר פעם על עניין זה שלא בכל ליקוטי הלכות יש את הדף הזה, וכשביקשנו לתיקן לגליון זה את דברי הליקוטי הלכות הללו, נוכחנו לראות שבמאגר בו לעולם קיימים כל הספרים בשלמותם חסר דוקא קטע זה בליקוטי הלכות!]

יודע איפה זה פתנו, נחפש את זה...).

**אז אדם צריך לדעת שחתנה זה
לא ש'עכשיו הכל מתר', אלא
חתנה זה "עכשיו הכל אסור",
אם אדם חושב ש'הכל מתר' יצא**

את זה, אפשר לדעת את זה ברוח הקדוש – עקדים
נקדים בָּרָדִים, אז כל אחד יראה להשיג לקוטי
הלכות שיש שם עקדים נקדים בָּרָדִים, בלקוטי
הלכות שמדפיסים בשוגבו בנים זה לא נמצא,
חפשותי, זה לא נמצא, אז כל אחד יראה שיהיה לו
לקוטי הלכות... נו, עקדים נקדים בָּרָדִים, אני לא

לו ילדים מונגולים, אוטיסטים, מפגרים, ויצטרכו כמות מיוחדת — סל"ם, עלי שיח, הכל כי אדם חושב שהכל מתר לו, אבל הוא צריך לדעת שהכל זה בשביל להוריד נשמות, ואחרי חטא עץ הדעת אז זה נהיה הדבר הכי טמא בעולם, היחוד זה הדבר הכי טמא בעולם.

ובונצאולה נולדו ילדים בלי מח, רק גלגלת, אין מח בכלל, פכה נולד ילד בלי מח שזה הכי גבה שיכול להיות... אם ילד נולד בלי מח זה הכי גבה... אז אם אדם זוכה שיש לו ילד בלי מח אז שידע שזה הכי גבה, כי הכל כי הוא עשה את זה בשביל היצר הרע, והאשה זה לא בשביל היצר הרע.

אדם צריך ללמד עם אשתו כל יום לקוטי הלכות מתנה

ד'³, (זה לא נמצא, בלקוטי הלכות שלנו זה כבר לא נמצא, כבר הוציאו את זה, אבל טוב שהוציאו

ולו בכח יגבר איש, כל אחד צריך לדבר את זה עם הבנות שלו ועם הבנים שלו — שהחנתה זה לא בשביל היצר הרע, אדם חושב הנה עוד מעט יהיה לי חתנה, הכל יהיה מתר, ואז נולדים לו ילדים אוילים, ילדים צ'פים, צ'פים עם צ'פים, וכל הילדים עם צ'פים, לא יודעים ללמד לא יודעים להתפלל, במקום לקום בבקר לתפלה אין להם אפשרות לקום בבקר. ולו בחיל יגבר איש, כי

מראי מקומות והערות

האמת מהפך אל הפך פנ"ל.

³ ליקוטי הלכות חושן משפט הלכות מתנה ד (ג)

גם כי המח הקדוש של הצדיק האמת הוא בחינת לבן העליון, בחינת (שיר השירים ד): "באר מים חיים ונוזלים מן לבנון" - "מן לבנת דמחא", בחינת 'מסטרא דימינא מחא חנרא ככספא', כי מחו הקדוש הוא זה ונקי ככספא צרוף, וכל התורה שהוא מגלה הוא אמת ברור זה ונקי בלי שום סיג ופסולת כלל, בחינת (תהלים יב): "אמרות ה' אמרות

וזה בחינת "לבן בן נחור", כי כח המדמה נקרא לבן הארמי על שם שמשם כל הרמאות והטעויות שבעולם פנ"ל. ועליו נקרא לבן, כי הרפו תמיד להתלבש עצמו במצות, כמו שכתב אדונינו מורנו ורבנו ז"ל (בסימן א') על מאמר רבה בר בר חנה 'מתחיי כי צוציאת דגנרא חנרא ברישה וכו'. כי מכניס בלב שמצוה גדולה לחלק עליו, כי מהפך

הוא אָמַר לִי "טְרַקְיָה", אָמַרְתִּי לוֹ "אֵל תִּקַּח טְרַקְיָה", כִּי הִטְרַקְיֹת הֵם רַק רוּצוֹת כָּל הַיּוֹם כְּסָף, כִּי הִטְרַקִּים הֵם הַכִּי מְלֵיאֲרֵדִיסְטִים, כָּל אִיסְטַנְבוּל הִחְזִיקוּ פֹה אֶת כָּל אָרֶץ יִשְׂרָאֵל, הֵם בָּנוֹת שֶׁל מְלֵיאֲרֵדִיסְטִים, הִיא רוּצָה מְלֵיאֲרֵד דוֹלָר גְּדוֹנְיָה.

אִז נִקְרָא [על] לְבָן, שֶׁהוּא הוּא תְּמִיד הוּא עוֹשֶׂה רַק מְצוֹת, לְבָן הָיָה הַכִּי הַצְּדִיק, כִּי דָרְכוֹ תְּמִיד לְהִתְלַבֵּשׁ בְּמַצּוֹת, לְבָן

אֶת זֶה, מִתְּנֶה ד' הוֹלֵךְ הַכֵּל עַל וַיֵּצֵא, אָבֵל זֶה לֹא נִמְצָא בְּכָל לְקוּטֵי הַלְכוּת, אֲנִי בְּדַקְתִּי. אִז יֵשׁ וַיֵּצֵא, "לְבָן בְּנֹחַר" (בְּרֵאשִׁית כט, ה) — כִּי לְבָן [מֵרֵאָה אֶת עֲצָמוֹ כְּאִילוֹ] הָיָה הַכִּי צְדִיק [בְּהַמְשַׁךְ הַשִּׁיעוֹר מִכְּבֹּאֵר הָעֵינַיִן].

אֲנִי הֵייתִי נֶגֶד הַשְּׂדוּף עִם רִבְקָה, אֲנִי אָמַרְתִּי לוֹ (- לֹא לֵעֲזוֹר עַבְד אֲבֵרָהם) שֶׁלֹּא יַעֲשֶׂה אֶת הַשְּׂדוּף, בְּסוּף הוּא כֵּן עֹשֶׂה וַיֵּצֵא עֲשׂוֹ, כִּי אִם אָמַרְתִּי "לֹא" אִז הוּא הָיָה צָרִיף לְדַעַת "לֹא", הוּא הִתְקַשֵּׁר אֵלַי מִחֶרֶן, הוּא הִתְקַשֵּׁר אֵלַי,

מֵרֵאָה מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

נְטָרְתִּי". כְּרָמִים הֵם בְּחִינַת מְנַהֲיִים כְּמוֹ שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שָׁם. "כְּנִי אֲמִי" פִּרְשׁ רַש"י: "אֲנִישׁ מְצָרִים", הֵינּוּ בְּחִינַת כַּח הַמְדוּמָה שֶׁהוּא בְּחִינַת פְּרִיעָה וּמְצָרִים, (כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב בְּהַתּוֹרָה 'וַיְהִי מִקֵּץ' בְּסִימָן נ"ד, עַן שָׁם). הֵינּוּ שְׂבָנֵי אֲמִי שֶׁהֵם כַּחוֹת הַמְדוּמָה שֶׁאֵינָם מְבָרָר, הֵם נִהְרִי וְנִתְגָּרֵר בִּי, הֵינּוּ בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל, עַד אֲשֶׁר "שְׂמָנֵי נְטִירָה אֶת הַכְּרָמִים", הֵם בְּחִינַת מְנַהֲיִים אֲחֵרִים שֶׁאֵינָם יְכוּלִים לְהוֹעִיל לִי. "כְּרָמֵי שְׁלִי לֹא נְטָרְתִּי", "כְּרָמֵי שְׁלִי" הוּא בְּחִינַת הַמְנַהֵיג הָאֲמֵת הֵינּוּ הַצְּדִיק הָאֲמֵת. וְעַל־כֵּן נִקְרָא "כְּרָמֵי שְׁלִי", כִּי הוּא יוֹדֵעַ לְהִלָּךְ נֶגֶד רֹחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד וְלִמְנוֹ עֲצָה וְהִתְחַקְּוֹת וְכוּ' לְכָל אֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל כְּרָאֵל לוֹ, וְעַל־כֵּן נִקְרָא "כְּרָמֵי שְׁלִי", כִּי הוּא הַמְנַהֵיג שְׁלִי, הֵינּוּ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּאֲמֵת, כִּי רַק הוּא יוֹדֵעַ לְהִנְהִיג אוֹתִי וְלְהוֹשִׁיעַ לִי בְּאֲמֵת. אָבֵל שְׂאֵר הַמְנַהֲיִים הַחוּלְקִים עָלָיו נִקְרָאִים כְּרָמִים וּמְנַהֲיִים אֲחֵרִים וְאֵינָם שְׁלִי, כִּי אֶף־עַל־פִּי שֶׁיֵּשׁ בָּהֶם כְּפֹה שֶׁהֵם צְדִיקִים וְכֹשֵׁרִים, אָבֵל מֵאַחַר שֶׁעֲדוֹ לֹא שֶׁבְּרוּ הַמְדוּמָה לְגַמְרֵי וְאֵינָם יְכוּלִים לְהוֹשִׁיעַ לִי, עַל־כֵּן אֵינָם מְנַהֲיִים שְׁלִי, מֵאַחַר שֶׁאֵינִי יְכוּל לְקַבֵּל תּוֹעֲלַת מֵהֶם.

טְהוֹרֹת כְּסָף צְרוּף וְכוּ' מְזַקֵּק שְׁבַעֲתִים". וְלַעֲמַת זֶה הַכַּח הַמְדוּמָה שֶׁמְטַעֵה אֶת הָאָדָם נִקְרָא לְבָן הָאֲרָמִי, כִּי מְרַמָּה וּמְטַעֵה כִּלְכֵּף אֶת בְּנֵי אָדָם בְּכַמָּה מִיַּיִ טְעוּיֹת וּשְׂקָרִים, עַד שֶׁהַשְּׂקָר בְּרוּר אֲצֵלָם כְּפֵאלוֹ אֵין בּוֹ שׁוּם סִפְקָ לְנִטוּת אֵל הָאֲמֵת.

וְזֶה בְּחִינַת לְבָן דְּקִלְפָּה, בְּחִינַת אֲרַבַּע מְרָאוֹת נִגְעִים שֶׁלְּקֵם מְרָאֵיהֶם תְּכַלִּית הַלְבָן. הֵינּוּ כִּי כְּשֶׁמְבָרְרִין דְּבָר לְאֲמֵתוֹ, הוּא בְּחִינַת שְׂמֵלְבָנִים הַדְּבָר וּמְבָרְרִים אוֹתוֹ כְּשֶׁמְלָה, כְּמוֹ שֶׁכְּתוּב (ישעיה ג): "שְׂמֵלָה לְכֵה וְכוּ'", וְדָרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל (חגיגה יד): 'דְּבָרִים הַבְּרוּרִין כְּשֶׁמְלָה', וְכֵמוֹ שֶׁדָּרְשׁוּ רַבּוֹתֵינוּ ז"ל: "וּבְלִבָּנִים" - לְבָנוֹ הַלְכְּתָא'. אָבֵל הַסְטֵרָא אֲחֵרָא מִתְגַּרָּה לְהַכְפֵּה הָאֲמֵת עַל־יַדֵּי הַטְּעוּתִים שֶׁל כַּח הַמְדוּמָה, עַד שֶׁמְלָבִין הַשְּׂקָר כְּפֵאלוֹ הוּא בְּרוּר וּמְלָבִין שֶׁכֵּף הוּא הַדְּבָר, כְּפֵאלוֹ אֵין בּוֹ שׁוּם צֵד נְטִיָּה אֵל הַהַכְפֵּה שֶׁהוּא הָאֲמֵת, וְעַל־כֵּן נִקְרָא לְבָן הָאֲרָמִי.

וְזֶה בְּחִינַת "לְבָן בְּנֹחַר", מִחֲמַת שֶׁעַל יְדוֹ כָּל הַהַתְגַּרוֹת וְהַמְחַלְקַת שְׁחוּלְקִין עַל הַצְּדִיק הָאֲמֵת שֶׁהוּא בְּחִינַת יַעֲקֹב, בְּחִינַת נִקְדַּת הָאֲמֵת שְׂבִין כָּל הַצְּדִיקִים, בְּבְחִינַת (שִׁיר הַשִּׁירִים א): "בְּנֵי אֲמִי נִחְרוּ בִי, שְׂמָנֵי נְטִירָה אֶת הַכְּרָמִים, כְּרָמֵי שְׁלִי לֹא

ולא סמ"ך, [כלומר אין פרשה פתוחה או סתומה בכל אורך הפרשה], אין, חפשי חפשי, אני חפשי פ"א — אין פ"א, חפשי סמ"ך — אין סמ"ך, כי זה היה כ"מים אחדים באהבתו אתה", זה היה אצלו כמו "מים אחדים", כל השבע שנים.

ולכן הרבי'ה אומר בתורה א': "חורתא ברישא" — שמצוה גדולה לחלק עליו, כי המצוה הכי גדולה זה לחלק על הצדיק, זה המצוה כמו לבן, זה המצוה הכי גדולה, כל אחד מהיום יחלק על הצדיק, כל אחד מהיום מקבל על עצמו את המצוה הכי גדולה בעולם — לחלק על הצדיק, לחלק עליו, זה המצוה הכי גדולה מכל המצוות, כי מהפך האמת מהפך אל הפך, לכן הוא נקרא לבן.

גם, הצדיק נקרא לבן, כי לבן היה לו שרש מאד גבה, אם הוא היה עושה תשובה — הוא היה יותר מיעקב, כתוב בהיכל הברכה שעשו היה פי אלה

הוא נקרא "לבן", הוא יותר מסכן מעשו.

על מאמר רבה בר בר חנה, כל זה הולך על תורה א', (אני לא יודע אם יש לה בלקוטי הלכות, תבדק אם יש לה לבן בלקוטי הלכות, אני חושב שאצלה זה לא כתוב, זה מתנה ד', אז כל אחד יבדק אם יש לו שמה לבן), שרבי נתן מביא שלכן היה הכי הצדיק בעולם, לכן הוא נקרא "לבן", וזה מה שהרבי'ה אומר בתורה א' "מתחוי בי צויתא דנורא חורתא ברישא" — כי מכנים בלב שמצוה גדולה לחלק עליו, ואז הוא חולק על יעקב, הוא אומר לו "הכי אחי אתה ועבדתני חנם" (בראשית כט, טו), אתה רוצה לעבד אותי בחנם? אני לא מסכים שתעבד אותי בחנם. כי לבן היה הכי הצדיק בעולם, הוא לא הסכים שיעקב יעבד אותו בחנם, אבל שבע שנים הוא הסכים, שבע שנים זה כלום, זה עובר מהר... אני יכול להגיד לכם, זה עובר מהר, לא מרגישים איך שזה עובר, "ויהיו בעיניו כמים אחדים" (בראשית כט, כ), כמים אחדים — כי הוא רק היה דבוק בה'.

לבן בויצא אין הפסק לא פ"א

מֵיֶעֱקֹב⁴, פִּי אֶלְפִי! (אֲנִי הֵייתִי חֲתָן שֶׁל עֶשָׂו, חֵבֵר טוֹב שְׁלֹו, לְמַדְנֵנוּ יַחַד בְּכֶפֶר חֲסִידִים, בְּסוֹף הוּא עֵצָב וְעֵבֵר לְחֶבְרוֹן, עֵבֵר לְחֶבְרוֹן – וַיִּשְׁבָּה שֶׁל לִיטְאִים...)

בְּחִינַת הַלְבָּן הָעֵלְיוֹן, אִזּוּ לְבָן זֶה הַלְבָּן הָעֵלְיוֹן, וְהוּא אָבָא שֶׁל רַחֵל וְלֵאָה, לְבָנוֹן – "נִזְלִים מִן לְבָנוֹן" (שִׁיר הַשִּׁירִים ד, טו), לְבָנוֹן זֶה ל"ב נו"ן – זֶה נו"ן שְׁעָרֵי קֹדֶשׁהּ, א"ל "מִתְחַזֵּי בִּי צוֹצִיטָא דִּנְגֵרָא חֲרִיטָא בְּרִישִׁיהּ" – אִזּוּ הַצַּדִּיק הוּא נִקְרָא "לְבָן הָעֵלְיוֹן", "לְבָן הָעֵלְיוֹן", "בְּאֵר מַיִם חַיִּים

וְנִזְלִים מִן לְבָנוֹן", לְבָנוֹן זֶה ל"ב נו"ן – ל"ב נְתִיבוֹת חֲכָמָה נו"ן שְׁעָרֵי בֵּינָה, וְזֶה אֲרֻנוֹן, אֲרֻנוֹן זֶה נו"ן שְׁעָרֵי בֵּינָה, לְכֵן פְּתוּב כָּל פַּעַם "נַחְלֵי אֲרֻנוֹן", עוֹד מְעֻט נִגְיַע לְפָרֶשֶׁת דְּבָרִים – נַחְלֵי אֲרֻנוֹן", פְּרֶשֶׁת חֲקַת – נַחְלֵי אֲרֻנוֹן" א"ל.

אִזּוּ עֲכָשְׁיוּ מְדַבְּרִים: "מְעַנְן גְּנִים בְּאֵר מַיִם חַיִּים וְנִזְלִים מִן לְבָנוֹן", כִּי אֲרֻנוֹן זֶה שְׁעַר הַנּוֹן, לְבִנְיָא דְּמַחְא, אָדָם צָרִיךְ שְׁיִהְיֶה לוֹ מַח לְבָן, כִּי לְבָן הֵיךָ לוֹ מַח

מוראי מקומות והערות

⁴ היכל הנבוכה על תולדות

[אֲדַמּוּנִי] מְלֵא וְאִזּוּ כִּי לֹא נִבְרָא (עֶשָׂו) לְהִיֹּת רֶשֶׁע שׁוֹפֵף דָּם נָקִי אֶלָּא עַל פִּי הַתּוֹרָה וְלִזְוָה חֲבָרוֹ הוּא אֲדַמּוּנִי דְּדוֹד הִרְשָׁע הֵיךָ אֵלּוּ הֵיךָ בּוֹחֵר בְּטוֹב הֵיךָ יָכוֹל לְהִיֹּת צַדִּיק גְּדוֹל אֶלְפִי פְעֻמִּים מֵעֵקֶב בִּי יַעֲקֹב הַשִּׁיג בְּהַשְׁגוֹת מִשָּׁה וְהוּא אִם הֵיךָ רוֹצֶה לְבַחֵר בְּטוֹב הֵיךָ יָכוֹל לְעַלּוֹת לְמַדְרַגוֹת מְשִׁיחַ לִיחִידָה דְּאֲצִילוֹת בְּסוּד "אֲדַמּוּנִי עִם יָפֵה עֵינַיִם":

⁵ כִּי שְׁאֵלְתִי אֶת חֲנָן: אֵיפֶה הָאֲרֻנוֹן? אִזּוּ הוּא אָמַר לִי: בְּבִעַת אוֹלְגָה. אִזּוּ שְׁאֵלְתִי אֶת אֲהֵרֹן בְּרֻקּוֹבִיץ, הוּא אָמַר: לֹא, זֶה בְּשׁוֹבֵב בְּנִים. כָּל יוֹם הוּא הֵיךָ בּוֹרַח דְּרַף נַחְלֵי אֲרֻנוֹן, הַפְתִּיחוּ תִּהְיֶה הוּא הֵיךָ לּוֹקַח אוֹרִיוֹן, אֲנִי אוֹמֵר לְכֶם אֶת הָאֲמַת, וּבּוֹרַח דְּרַף נַחְלֵי אֲרֻנוֹן, שְׁשֻׁם אֵף אֶחָד לֹא יָכוֹל לְתַפֵּס אוֹתוֹ. נַחְלֵי אֲרֻנוֹן – הַעִירָאקִים רְצוּ לְתַפֵּס אֲחֵרֵיו, הַתְּרַסְקוּ. מִסְכְּנִים, לְמַה כְּכֶה עֲשִׂיתְ לָהֶם? לֹא, זֶה לֹא בְּסֻדְר, לְכָל הַפְּחוֹת הֵיךָ מַחְסֵל אֶת כָּל עִירָאק, עֲכָשְׁיוּ לְעִירָאק וַתַּחְסֵל שְׁם אֶת הַכֹּל, כֵּן, עֲכָשְׁיוּ אֶתְהָ טָס לְבַגְדֵי דָאָד וְלֹא מִשְׁאִיר בֵּית אֶחָד, עוֹשֶׂה הַכֹּל אֲרֻנוֹן חוֹל.

שְׁאֵלוּ אֶת אֲתֵי מִבְּאָרֵי: מֵתִי תַחֲזוֹר לְבְּאָרֵי? הוּא אָמַר: כְּשִׁיעֶשְׂו אֶת עֵזָה לְאֲרַגּוֹ חוֹל. כִּי אִין אֲרַגּוֹ חוֹל בְּבְּאָרֵי, אִזּוּ חֵם רוֹעִים שְׁיִהְיֶה אֲרַגּוֹ חוֹל בְּעֵזָה. אִזּוּ אֲנִי אוֹמֵר: בְּבַגְדֵי דָאָד, אִם כְּבָר – בְּבַגְדֵי דָאָד אוֹ בְּדַמְשֵׁק. הַנְּהַ עֲכָשְׁיוּ אֲהֵרֹן בְּרֻקּוֹבִיץ אֶתְהָ עֲכָשְׁיוּ יִשְׂר אֲחֵרֵי הַבְּדֵלָה אֶתְהָ נּוֹסֵעַ לְבַגְדֵי דָאָד, הוֹפֵךְ אֶת זֶה לְאֲרַגּוֹ חוֹל.

⁶ אִזּוּ אֶתְהָ תְּכִין לֵנוּ קְנֵאקִים בְּאֲרֻנוֹן, צָרִיקִים 1,500 קְנֵאקִים, כָּל קְנֵאק 15 אִישׁ, 15 כְּפּוֹל 1,500 זֶה 22,500 בְּדִיקִי, צָרִיקִים לְדַעַת אֶת הַחֲשֻׁבוֹן, אֶתְהָם לֹא הֵייתֶם בְּגוֹ יְלָדִים אִזּוּ לֹא לְמַדְתֶּם חֲשֻׁבוֹן, אֲנִי הֵייתִי בְּגוֹ יְלָדִים לְמַדוּ חֲשֻׁבוֹן, אִזּוּ אִם עוֹשִׂים 15 אֲנָשִׁים 1,500 קְנֵאקִים 15 כְּפּוֹל 15 זֶה 225, וְעוֹד שְׁנֵי אֲפְסִים זֶה 22,500, 1,500 קְנֵאקִים שְׁבַכְל אֶחָד 15 אִישׁ, אִזּוּ זֶה 225 וְשְׁנֵי אֲפְסִים זֶה 22,500. אִזּוּ כָּל אֶחָד יְרָאָה שְׁלֶהֱבִיא קְנֵאקִים, בְּשִׁעוֹר הַבָּא כָּל אֶחָד צָרִיךְ לְהִבִּיא 1,500 קְנֵאקִים אִתּוֹ שֶׁל 15 אִישׁ עַל מְנוּעַ, שְׁאָה עוֹשֶׂה 150 קִילוֹמֶטֶר, אִזּוּ נִגְיַע לְאִיסְטַבּוֹל זֶה עֲשֶׂר שְׁעוֹת עִם הַקְּנֵאקִים, וְאֲחֵרֵי זֶה עַד אוֹמֵן זֶה עוֹד חֲמֹשׁ שְׁעוֹת, אִזּוּ בְּסֻד הַכֹּל זֶה יֵצֵא 17 שְׁעוֹת.

תִּנְחוּמָא אוֹמֵר: רֵאשׁ הַרְמָאִים.
כִּי הוּא יִדַע לְרֵמוֹת אֶת יַעֲקֹב,
יַעֲקֹב בְּחַיִּים לֹא הִסְתַּכֵּל, אִזּו הוּא
הַחֲלִיף לוֹ אֶת הַכֶּלֶה שְׁלוֹ, כְּמוֹ
שֶׁהַחֲלִיפוֹ לְמֵרֵב [בַּת שְׁאוּל], [7].

כִּי מֵרֵב הַחֲלִיפוֹ לָהּ אֶת הַחֲתָן,
לְיַעֲקֹב הַחֲלִיפוֹ אֶת הַכֶּלֶה,
וְלְמֵרֵב הַחֲלִיפוֹ אֶת (הַפֶּלֶה) [הַחֲתָן],
הִיא חֲתָנָה לְדוֹד אִזּו הִבִּיאוּ לָהּ
אֶת עַדְרִיאֵל הַמַּחְלָתִי, כָּל הַיּוֹם
רַק עוֹשֶׂה מַחּוּלוֹת, רוֹקֵד, הוּא
הָיָה מְשׁוּבֵי בָנִים, הִבִּיאוּ לָהּ אֶחָד
מְשׁוּבֵי בָנִים, אִזּו הִיא מֵתָה מֵרֵב
צִעֵר, אֲבָל הִיא יִלְדָה חֲמִשָּׁה
יְלָדִים.

וְלַעֲמַת זֶה הִבַּח הַמְדַמָּה שְׁמִטָּעָה
אֶת הָאָדָם נִקְרָא "לְבָן
הָאֲרָמִי", אִזּו יֵשׁ דְּבַר שְׁקוּרָאִים לוֹ
לְבָן הָאֲרָמִי, שֶׁהוּא רְמָאִי, הוּא
מְרַמֵּה אֶת הַבֵּן אָדָם, וְהוּא אוֹמֵר
לוֹ עַל עֲבָרָה שְׁזָה מִצְוָה, כִּי
מְדַמָּה וּמִטָּעָה כָּל כֹּף אֶת בְּנֵי
אָדָם, הוּא רַק מְרַמֵּה כָּל הַיּוֹם,
בְּכַמָּה מִיְנֵי טְעוּיֹת, שְׁקָרִים, הוּא
הַשְׁקָרָן הַכִּי גְדוֹל בְּעוֹלָם, הוּא
הַשְׁקָרָן, (אֲבָל זֶה לֹא פְתוּב בְּכָל לְקוּטֵי הַלְכוּת,

לְבָן, מִסְטָרָא דִּימִינָא מִחָא
חֲוָרָא בְּכִסְפָּא, כִּי מַחוּ הַקְרֹזֶשׁ הוּא
זָךְ וְנָקִי, כִּי לְצַדִּיק אֵין שׁוּם תְּאֻוָּה,
הַצַּדִּיק נוֹלָד בְּלִי שׁוּם תְּאֻוָּה. אָדָם
צָרִיךְ לְדַעַת שֶׁהַתְּאֻוָּה זֶה דְּבַר
פְּסוּל, וְהוּא צָרִיךְ לְהִלָּחֵם עִם זֶה
מִגִּיל אָפֶס, לְדַעַת שְׁזָה דְּבַר
פְּסוּל, כִּי מַחוּ הַקְרֹזֶשׁ זָךְ וְנָקִי
בְּכִסְפָּה צְרוּפָה.

וְכָל הַתּוֹרָה שֶׁהוּא מְנַלָּה הוּא
אֲמַת בְּרוּר וְזָךְ, הַתּוֹרָה שֶׁל
הַרְבֵּי זֶה בְּרוּר וְזָךְ וְנָקִי, זֶה
מִהַלְבֵּן הַעֲלִיּוֹן, בְּלִי שׁוּם סִיג
וּפְסֻלָּת כָּלָל. (אֲנִי לֹא יוֹדַע אִם זֶה פְתוּב בְּכָל
לְקוּטֵי הַלְכוּת, שֶׁכָּל אֶחָד יִבְדֵּק אִם זֶה פְתוּב אֲצִלוּ,
אֲנִי חוֹשֵׁב שֶׁאֲצַלֵּף זֶה לֹא פְתוּב, זֶה לֹא פְתוּב בְּכָל
לְקוּטֵי הַלְכוּת...) שְׁצָרִיךְ שֶׁהַתּוֹרָה
תִּהְיֶה זָכָה, שְׁתּוֹרְתוֹ הִיא אֲמַת
בְּרוּר וְזָךְ לֹא שׁוּם סִיג וּפְסֻלָּת
כָּלָל, הַמַּחֲ שְׁלוֹ הוּא כְּכִסְפָּה צְרוּפָה,
מְזַקֵּק שְׁבַעֲתַיִם, הַתּוֹרָה שֶׁל
הַצַּדִּיק זֶה מְזַקֵּק שְׁבַעֲתַיִם.

וְלַעֲמַת זֶה הִבַּח הַמְדַמָּה שְׁמִטָּעָה
אֶת הָאָדָם נִקְרָא לְבָן
הָאֲרָמִי, לְבָן הוּא נִקְרָא "אֲרָמִי"
— רֵאשׁ הַרְמָאִים, הַמְדַרְשׁ

מֵרֵאשִׁית מְקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

7 יְהִיָּה לָךְ בַּת תִּקְרָא לָהּ מֵרֵב.

7 אִם אָדָם יְהִיָּה לוֹ בַּת - יִקְרָא לָהּ מֵרֵב, מֵהַיּוֹם אִם

כִּי [בשמחת תורה בטבח הנורא] הָיָה אָסוּר לירות בַּמַּחְבְּלִים, הַבְּגָ"ץ הוּצֵא חֵק שְׁאָסוּר לירות בַּמַּחְבְּלִים. אָמְרוּ: אֲנָשִׁים עוֹבְרִים אֶת הַגֶּדֶר. אָמְרוּ: לֹא, הֵם בָּאוּ לְטִיל, הֵם עֲכָשְׂיוּ עוֹשִׂים טִיּוֹל... זֶה הָיָה שַׁבָּת, בְּשַׁבָּת אֲנָשִׁים אוֹהֲבִים לְטִיל... אָמְרוּ: אַתֶּם לֹא מְבִינִים, הֵם בָּאוּ לְטִיל.

אֲצִלָּה זֶה לֹא פְתוּב, בְּדַקְתִּי, שֶׁהוּא הָיָה הַשְּׂקָרָן הַכִּי גָדוֹל. עַד שֶׁהַשְּׂקָר בְּרוּר, אֲצִלָּם הַשְּׂקָר יוֹתֵר בְּרוּר מִן הָאֲמֵת, הֵם כָּל הַיּוֹם מְשַׁקְרִים אֶת עַצְמָם, (אֲבָל זֶה לֹא פְתוּב בְּכָל לִקּוּטֵי הַלְכוּת, בְּדַקְתִּי, אֲצִלָּה זֶה לֹא פְתוּב...), שֶׁהַשְּׂקָר בְּרוּר אֲצִלָּם בְּאֵלּוּ אֵין בּוֹ שׁוֹם סִפְק, הַשְּׂקָר זֶה הָאֲמֵת שֶׁלָּהֶם, אֲצִל הַרְשָׁעִים הַשְּׂקָר זֶה הָאֲמֵת.

אָבֵל הֵם כְּבָר פָּרְצוּ אֶת הַגֶּדֶר. אָמְרוּ: אִם אַתָּה תִּדְבֹר עוֹד מִלָּה, נַעֲשֶׂה לָךְ מִשְׁפָּט, זֶה מָה שְׁאָמְרוּ, אִם תִּדְבְּרוּ עוֹד מִלָּה... אָבֵל מִי אָמַר שֶׁהֵם בָּאוּ לְטִיֵּל? אָנִי יָכוֹל לִירוֹת בָּהֶם? חֵס וְשָׁלוֹם! זֶה אֲנִישִׁים 'תְּמִימִים' 'צַדִּיקִים', הֵם בָּאוּ לְטִיֵּל, כִּכָּה אָמְרוּ הַמַּפְקָדִים לְתַצְפֵּתָנִים לְחִילִים שֶׁהָיוּ עַל הַגְּבוּל וְאָמְרוּ "אֲנִישִׁים עוֹבְרִים אֶת הַגֶּדֶר", אִז אָמְרוּ "אִז מָה יֵשׁ אִם הֵם עוֹבְרִים אֶת הַגֶּדֶר!?! מָה?! אָסוּר לְטִיֵּל בְּשַׁבַּת!?!", בְּשׁוֹבוֹ בָּנִים אָסוּר לְטִיֵּל, אָבֵל הֵם לֹא שׁוֹבוֹ בָּנִים, אִז הֵם רָצוּ לְטִיֵּל קִצָּת, אִז מָה קָרָה, אִז הֵם בָּאוּ לְטִיֵּל, אִז מָה יֵשׁ... אִז אָמְרוּ: אָסוּר לָכֶם לִירוֹת. שְׁאֵלוּ אֶת הַמַּפְקָדִים. אָמְרוּ: אָסוּר לָכֶם לִירוֹת!⁸

שֶׁהִשְׁקֵר כָּל כֶּף בְּרוּר אֲצֻלֶם, שֶׁהֵם אוֹמְרִים שְׁאָסוּר לִירוֹת עַל הַמַּחְבְּלִים, רַק אִם הֵם חֲמוּשִׁים, רַק אִם הֵם יוֹרִים עָלֶיךָ, יֵשׁ אֵיזָה מֵאָה תִּנְאִים לִירוֹת בְּמַחְבֵּל, רַק כִּשְׁהוּא שֵׁם לָךְ אֶת הַרוֹכֵה מִמֶּשׁ עַל הַלֵּב, כִּי אִם הוּא לֹא שֵׁם לָךְ עַל הַלֵּב זֶה (הַכּוּדוּר) יָכוֹל לְלַכֵּת מֵהַצֵּד, וְאִם זֶה יִכְנַס אִז 'מָה יֵשׁ' זֶה לֹא פּוֹגֵעַ בְּלֵב, אִם זֶה לֹא פּוֹגֵעַ בְּלֵב הוּא 'לֹא עֲשֵׂה שׁוֹם דְּבָר'... מוֹצִיאִים אֶת הַכּוּדוּר וְזֵהוּ, מָה יָכוֹל לְהִיּוֹת (עֲצָן בֶּן אִישׁ חֵי הַלְכוֹת שָׁנָה רִאשׁוֹנָה עֲקָב יב)... רַק אִם הוּא עוֹבֵר מֵהַצֵּד הַשְּׂנַיִם... אִז יֵשׁ לְזֶה הַמּוֹן תִּנְאִים, וְצָרִיךְ לַעֲמֵד בְּכָל הַתִּנְאִים, זֶה חֲקִי בְּגָזָן, חֲקִי בְּגָזָן.

אִז רַבִּי נִתָּן אוֹמֵר שְׁכַמָּה שְׁאָדָם יוֹתֵר חֲלוּנֵי אִז הַשְּׁכָל שְׁלוֹ יוֹתֵר מִתְהַפֵּף, הוּא הוֹפֵף אֶת

אִז עֲכָשׂוּ מְדַבְּרִים עַל זֶה

מֵרֵאִי מִקוֹמוֹת וְהַעֲרוֹת

שֵׁם מִשְׁחָק, זֶה וְקוֹקוּס לְכַבּוֹד שֶׁמַּחֲת תוֹרָה, אִז בּוֹם אֶחָד שְׁמַעְנֵנו, זֶה הָיָה טִיֵּל אֶחָד שֶׁהִגִּיעַ לִירוּשָׁלַיִם.

אִז לָכֵן אֲנִי אָמַרְתִּי לֹא לִגְדוּר בִּירוּשָׁלַיִם, לִגְדוּר בְּחָרָן, שֵׁם יֵשׁ לָנוּ אֶת הַבַּיִת שֶׁל הַסַּבָּא שְׁלָנוּ, אֲנִי מִפְּרִי אֶת הַבַּיִת אֵיפֹה שֶׁרַבְּקָה הִיָּתָה גְּרָה, זֶה הָיָה שֶׁאֵךְ לְסַבָּא שְׁלִי וְלְסַבָּא שֶׁל סַבָּא שְׁלִי, עֲכָשׂוּ אֲנִי הוֹלֵךְ לְאַרְדוּאָן (- נְשִׂיא טוֹרוּקִיָּה) לְבַקֵּשׁ אֶת הַבַּיִת בְּחַנְדָּרָה, שׁוֹבוֹ בָּנִים הֵם הַיּוֹרֵשִׁים הַאֲמַתִּיִּים שֶׁל כָּל הַדִּירוֹת בְּחָרָן.

⁸ עֲכָשׂוּ שְׁמַעְתִּי עַל יַעֲקֹב צוֹקֵר, הוּא נִתָּן מִכָּה עַל הַבִּימָה, הוּא רָאָה הַמּוֹן טְנָדְרִים, טְנָדְרִים לְבָנִים שֶׁל מַחְבְּלִים, הוּא שְׁמַעַתִּי אֲזַעְקוֹת, אָבֵל "אֵיזָה אֲזַעְקוֹת"...

אַתָּם (- בִּירוּשָׁלַיִם) לֹא שְׁמַעְתֶּם פְּלוֹם, אַתָּם חָרָשִׁים, אַתָּם נוֹלְדָתֶם חָרָשִׁים, מִי שֶׁבְּשׁוֹבוֹ בָּנִים הוּא חָרֵשׁ, הָיוּ אֲזַעְקוֹת בְּשִׁמְחַת תוֹרָה, לֹא שְׁמַעְתֶּם? גַּם אַתָּה לֹא שְׁמַעְתֶּם? אֲזַעְקָה אַחַת / בּוֹם אֶחָד שְׁמַעְתֶּם? בּוֹם שְׁמַעְתֶּם בְּ 7:00 בַּבֶּקֶר, שְׁמַעְנֵנו בּוֹם אֶחָד, חֲשַׁבְנוּ שְׁסַתֶּם אֲנִי יוֹדַע מָה אֵה אֵיזָה מִיִּשְׁהוּ

הַשְּׁקָר לְאַמֶּת, וְהוּא חוֹשֵׁב שֵׁישׁ לוֹ 'עֲרֻכִים', [והחילונים חושבים:] אֲנַחְנוּ עִם 'עֲרֻכִים', אֲנַחְנוּ לֹא כְמוֹ הַדְּתִיִּים, הַדְּתִיִּים אוֹמְרִים "הִבָּא לְהַרְגֵךְ — הַשְּׁכָם לְהַרְגוֹ", אֲבָל אֲצִלָּם זֶה הַפּוֹדֵ: "הִבָּא לְהַרְגֵךְ — אִז תֵּן לוֹ לְהַרְג אוֹתְךָ", רַק אִם יַהֲרֵג אוֹתְךָ אִז תּוּכַל לְהַרְג אוֹתוֹ בַּחֲזָרָה, אִין אֲצִלָּם "הַשְּׁכָם לְהַרְגוֹ", זֶה שְׁכָל שֶׁל חִלּוּנֵי, כִּי זֶה הַפּוֹדֵ עַל הַפּוֹדֵ.

כִּי בְשִׁמְכֵרְרִין דְּבַר לְאַמֶּתוֹ הוּא בְּחִינַת שְׁמֵלֵבָנִים הַדְּבַר וּמְבַרְרִים אוֹתוֹ בְּשִׁמְלָה, צְרִיף לְבַרֵּר כְּשִׁמְלָה, "אָמַר לְחֻמְבָּה אַחֲתֵי אֶת" (מְשָׁלֵי ז, ד) — שְׁכָמוֹ שְׁאַחֲוֹתְךָ אֶסוּרָה כְּכֹה תִדַּע שְׁגָם אֶסוּר לָךְ גַּם אֲשֶׁתְךָ אֶסוּרָה [שֶׁלֹּא בִּמְקוֹם מִצְוָה, אוֹ שֶׁלֹּא בִּקְדוּשָׁה]¹⁰, אֲשֶׁתְךָ זֶה כְּמוֹ אַחֲוֹתְךָ, וְאֲשֶׁתְךָ זֶה רַק אַחֲוֹת, אֲשֶׁה זֶה בְּגִלְגוּל הַקּוֹדֶם

אִז עֲכָשְׁיוֹ רַבִּי נִתֵּן מְסַבֵּיר שְׁלֶכֶן הָאֶרְמִי הוּא הוֹפֵךְ אֶת הַשְּׁקָר לְאַמֶּת, וְזֶה בְּחִינַת לִבֵּן דְּקַלְפָּה, כִּי כָּל הַחִלּוּנִים זֶה לִבֵּן דְּקַלְפָּה, כִּי כָּל הָאֶסוּן הָיָה מֵיִתֵּר לְגַמְרִי, זֶה הִגִּיעַ לְאַלְף וַחֲמֵשׁ מֵאוֹת, מֵהֶם מֵאַתִּים מַחְבְּלִים, זֶה לֹא... בְּכָל מַלְחַמַת הַשְּׁחָרֹר מִתּוֹ 1,700, אַחֲרֵי זֶה מִתּוֹ בְּמַלְחַמַת

❁ מוראי מקומות והערות ❁

⁹ כִּי אִמְרוּ לָהֶם: מָה אַתֶּם רוֹצִים, אַתֶּם עוֹשִׂים הַפְּגָנוֹת, הַפְּסֻדָּתִים, הַפְּסֻדָּתִים בְּפִחִירוֹת, מָה, הָרַב זֶה דְּתִיִּים פֹּה, הָרַב זֶה שׁוֹמְרֵי מִסְדָּת, אֶפְלוּ הַחִלּוּנִים רוֹצִים מְמַשְׁלָה שֶׁל דְּתִיִּים. הֵם אוֹמְרִים: לֹא, אַתֶּם 'הַשְּׂוֹכִים', אַתֶּם שׁוֹנְאִים עֲרַבִּים, זֶה מְרָאָה שְׁאַתֶּם 'הַשְּׂוֹכִים', אַתֶּם 'שׁוֹכְנֵי הַמְּעוֹרוֹת', בְּמַעֲרוֹת לְמִדוֹ אַתֶּכֶם לְשֵׁנֵי עֲרַבִּים, וְאַנְחֵנוּ הַ'נְּאֻרִים', אֲנַחְנוּ הַ'מְלָמְדִים', אֲנַחְנוּ גְּמָרְנוּ אוֹנִיבְּרִסְטָה, אַתֶּם לֹא גְּמָרְתֶּם אוֹנִיבְּרִסְטָה, שָׁם מְלָמְדִים [לְאַהֵב עֲרַבִּים],

כִּי רִשׁ"י וְלֹא הַשִּׁיב, וְשֶׁלּוּ שְׁנִית וְהַשִּׁיב כּוּ, אוֹ אִמַּר לוֹ כִּי רִשׁ"י פִּירֵשׁ עַל לֹא תִנְאַף אִין נִיאוּף אֵלֶּא בֵּאשַׁת אִישׁ, הֵינּוּ בֵּאשַׁתוֹ שֶׁל עֲצָמוֹ:

¹⁰ ראה אמת ואמונה [קוצק] עמוד צ"ב

כִּי רִשׁ"י וְלֹא הַשִּׁיב, וְשֶׁלּוּ שְׁנִית וְהַשִּׁיב כּוּ, אוֹ אִמַּר לוֹ כִּי רִשׁ"י פִּירֵשׁ עַל לֹא תִנְאַף אִין נִיאוּף אֵלֶּא בֵּאשַׁת אִישׁ, הֵינּוּ בֵּאשַׁתוֹ שֶׁל עֲצָמוֹ:

היא היתה אחות, לכן "אשת חיל מי ימצא" (משלי לא, י) זה אחות, "אשת חיל מי ימצא", וזו זה יוצא אחים, כי כל זוג זה אחים, אז כמו שאחות אסורה על האח אז גם אשתו אסורה עליו, זה לא שעכשיו מתר, אם אדם חושב שזה מתר אז יצא לו ילד מונגולי, ילד אוטיסט, ילד מצין, ילד חמוד... אז כל אחד שעושה את היחוד בשביל היצר הרע אז הוא 'זוכה' הוא 'זוכה' שהילד שלו יהיה אוטיסט, יהיה מונגולי, אז דבר הברור כשמלה, כשמלה — את אחותי. אז כמו שאמה יודע שאחותך אסורה לך, אז אשתך אסורה לך כמו אחות.

ובמו שדרשו רבותינו זכרונם

לברכה "ובלבנים" (שמות א, ט) — שבמצרים העבדו אותם בלבנים, אז כשהיינו במצרים עבדנו בלבנים, עשינו לבנים, אז הזהר (בראשית כז, א) אומר: מה זה "לבנים"? — לבון הלכתא.

אבל הסטרא אחרא מתגרה להפך האמת על ידי הטעותים. כי לכן הוא מלבין את הכל, לכן לוקח את השקר וקורא לזה 'ערכים' 'נאורים', לאהב ערביים זה אדם 'נאור', ומי ששונא ערביים הוא אדם 'חשוף', אפלו שהם [אבל זה לא משנה, זה אנשים חשוכים, אנשים פרימיטיביים, היום זה כבר עולם מודרני, עולם חדש, שמחבקים את הערביים, אוהבים

מורא מקומות והערות

חשבת ש"בא איזה אחד ונדקר אותי, חפיתי לזה, זה קצור לנן עדן, אם אדם מת על קדוש ה' זה ישר לנן עדן, אז ישבתי בקהיר איזה שעתים שלש, חפיתי למטוס ליהונסבורג, וכבר חפיתי ש"בא אחד ונדקר אותי, אף אחד לא הסכים, אף אחד לא רצה. אז נסעתי לאבן דאבי, הייתי גם באבן דאבי, שמה שולחים לפלסטיןאים אוהלים ואוכל ומזון וטילים, אז על כל חטוף יקבלו 1,500 טילים, שיכולים להגיע עד ירושלים ועד החיזבאללה בלבנון, שהם ישגרו את הטיל זה יגיע לחיזבאללה, כי הם לא יודעים לבנון, אז במקום להגיע לירושלים זה יגיע כבר לחיזבאללה, אז על כל חטוף יקבלו 1,500 טילים, זה ההסכם עכשיו החדש.

11 (אני לא יודע בשובו בניס איך לומדים את זה, אני לא מכיר את הפסוק הזה, אני לא... שרו את זה בליל שבת, שרו את זה לפני הקדיש האחרון, שרו אשת חיל, אני לא יודע מי אמר להם לשיר את זה, אבל "אשת חיל מי ימצא", אז אשת כותבים עם א', שובו בניס כותבים את זה עם ב', וחיל כותבים את זה עם ח' אנתנו כותבים את זה עם כ', מי — אז אנתנו כותבים את זה עם פ', כי במקום פוליס אני אומר בוליס ובמקום פניס אני אומר בניס, אז אשת חיל מי — מי זה עם פ' מ' זה טעות, מי... ימצא זה י', אז אשת חיל ח' מי ימצא זה מ' י')

12 היית פעם במצרים? אני הייתי בקהיר פעמים, היינו שם בשדה התעופה, עברנו שם, אז בקהיר, כלם הלכו שם עם רעלות, כלם בשדה התעופה, אז

אֶת עֲרַבִּים |¹³].

עוֹשִׂים שְׁלוֹם עִם הָעֲרַבִּים, עִם הַחֲמָאס הַכִּי מְתוֹקִים בְּעוֹלָם, נוֹתְנִים לָהֶם כֶּמֶה נְשִׁיקוֹת, הִיָּה הַכֹּל בְּסֵדֶר, עֲכָשְׁיו הוֹכִיחוּ שְׁאֵנִי הַצּוֹדְקָת, עֲכָשְׁיו כָּלֶם רוֹאִים שְׁאֵנִי הַצּוֹדְקָת'.

אז רבי נתן אומר: שֶׁהַשֶּׁקֶר הוּא כָּל כֶּךָ, הוּא כָּל כֶּךָ זָךְ, הוּא כָּל כֶּךָ כֶּךָ צַח, הוּא כָּל כֶּךָ מְכַרֵּיק, הוּא כָּל כֶּךָ מְעַדֵּן, הוּא כָּל כֶּךָ מְלַטֵּשׁ, שְׁמֵלְבִישִׁים אֶת הַשֶּׁקֶר — לֹקְחִים אֶת הַשֶּׁקֶר הַכִּי גְדוֹל, אוֹהֲבִים אֶת הָאֲנָשִׁים הַכִּי פְרִימִיטִיבִים, פְּרָאֵי אָדָם, "יָדוּ כֹּכַל וַיֵּד כֹּל בּוֹ" (בְּרֵאשִׁית טז, יב), שְׂאֵתֶם אֵי אֶפְשֶׁר לַעֲשׂוֹת שְׁלוֹם אִף פְּעַם, תְּמִיד הוּא יְהִיָּה "פְּרָא אָדָם", זְרוֹק חוֹטְרָא אַאֲוִירָא אַעֲקָרִיהָ קָאֵי, כְּתוּב שִׁישְׁמַעְאֵל חֲזַר לְמַדְבַּר פְּאָרְן, חֲזַר לְאָרֶץ מִצְרַיִם, עֲרַבִּי נִשְׂאָר עֲרַבִּי אֶפְלוּ יַעֲשׂוּ אֶתוֹ מְלִיּוֹן הַסְּכָמֵי שְׁלוֹם. אֲכַל אֲצַל הַחַלּוֹנִיִּים, כִּיּוֹן שְׁהֶם נִגְדַּת הַתּוֹרָה, הֵם רוֹצִים לְהַרְאוֹת

אז האדם הוא מלבין את השקר, העבודה של האדם [שחוטא] זה להלבין את השקר, זה העבודה שלו, להלבין את השקר כאלו הוא ברור ומלבן, כאלו זה ככה זה, אפלו עכשיו [אחרי הטבת] שאלו אותם: נו, מה אתם אומרים על הערביים. הם אמרו: אם היה 'שלום' זה לא היה קורה, אנחנו בעד שלום. אנחנו בעד שלום. אם היו חיים בשלום אתם זה לא היה קורה, זה הכל בגלל הדתיים, בגלל הימניים שהם שונאים ערביים, למה לשנא כאלה אנשים 'מתוקים' ו'חמודים'? אנחנו אומרים שהם הכי חמודים שבעולם. אז עכשיו שמעתי משהו בששי בבקר, שאלו אותה: מה ההשקפה שלך? כבר החלפת את ההשקפה? מה פתאם שהחלפתי את ההשקפה, דוקא, דוקא עכשיו אני אומרת 'אם היינו

מוראי מקומות והערות

אמרנו "את הגדר הזה לעולם אי אפשר לעבר, לעולם". "לעולם" זה פרושו תוך דקה עוברים אותה, תוך שנייה, אלפית שנייה עברו את הגדר, הביאו כמה בלדוורים ופצצו אותה, והעיפו גם כמה רחפנים שפצצו את המצלמות.

¹³ הם (-) תושבי הקיבוצים שבעוטף עזה] הכינו בלונים, הם הכינו בלונים [להפריח לעזה עם כיתוב: ש'אנחנו אחים שלכם', בשבת שמחת תורה הכינו בלונים בכל הקבוצים להפריח אותם אל מעבר לגבול, מעבר לגדר.

בְּבַחֲרֵי־וֹת, אָמְרוּ 'לֹא הִפְסְדָנוּ, אֲנַחְנוּ הַנְּאֻרִים, אֲנַחְנוּ הַפְּרוֹפְסוֹרִים, אֲנַחְנוּ לְמַדְנוּ בְּאוֹנִיבְרִסְיָטָה, אַתֶּם לֹא, אִז כְּמָה שְׂאָדָם יוֹתֵר לּוֹמֵד בְּאוֹנִיבְרִסְיָטָה הוּא יוֹצֵא יוֹתֵר טַפֵּשׁ, יוֹתֵר הַשְּׂכָל שְׁלוֹ מִתְעוֹת. בְּאֵלֵינוּ אֵין בּוֹ שׁוֹם צַד נְטִיָה אֶל תְּהַפֵּךְ שֶׁהוּא הָאֲמֵת. (אֲבָל זֶה לֹא כְּתוּב בְּכָל לְקוּטֵי הַלְכוּת, בְּדַקְתֵי, אֵין לָכֵם מַה לְדַאֵג, אַתֶּם יְכוּלִים לְשַׁקֵּר הֶלְאֵה, אֵין כְּזָה לְקוּטֵי הַלְכוּת. לָךְ יֵשׁ כְּזָה לְקוּטֵי הַלְכוּת? אֵין לָךְ. הִנֵּה הוּא מוֹדָה, אִז אֲנִי אֲתוּן לָךְ אֶת הַלְקוּטֵי הַלְכוּת הַזֶּה)

אִז פֶּה כְּתוּב שֶׁהַחֲלוֹנִים הוֹפְכִים אֶת הַשְּׁקָר אֶת הַשְּׁקָר לְאֲמֵת, עַד שְׂזָה נִהְיָה זָךְ וּכְרוּר, אִז הֵם אוֹהֲבִים אֶת הָעֶרְבִיִים 'אֲנַחְנוּ בְּעַד עֶרְבִיִים'. עַכְשָׁיו בְּגֵרְמַנְיָה אָמְרוּ "אוֹי וְאֲבוֹי מִי שִׁיֵּצֵא לְהַפְגָּנָה [בְּעַד הַחֲאמַס]", גֵּרְמַנְיָה אַחֲרֵי שֶׁהֵם רָצְחוּ שֵׁשׁ מִלְיוֹן אִז עַכְשָׁיו הֵם הוֹפְכִים שְׂמָה אֶת הַפֶּל, הֵם לֹא נוֹתְנִים לְשׁוֹם הַפְגָּנָה.

עַכְשָׁיו זֶה שֶׁנִּבְחַר בְּאַרְגֵּנְטִינָה הוּא אָמַר "אֲנִי בְּעַד יִשְׂרָאֵל", אָמְרוּ לוֹ "אִם אַתָּה בְּעַד יִשְׂרָאֵל נַחֲסֵל אוֹתָךְ", מִי שֶׁבְּעַד יִשְׂרָאֵל אִז יַחֲסֵלוּ אוֹתוֹ, אֲרַגְנְטִינָה — הָרֵאשׁ מִמְשָׁלָה

שֶׁהַתּוֹרָה לֹא נִכּוֹנָה חַס וְשָׁלוֹם, אִז הֵם אוֹמְרִים לְהַפֵּךְ, 'תַּעֲשׂוּ שָׁלוֹם עִם הָעֶרְבִיִים, אִם הָיוּ עוֹשִׂים כְּכֹר שָׁלוֹם, אִם לְפָנֵי שְׂנָה הָיוּ עוֹשִׂים שָׁלוֹם זֶה לֹא הָיָה קוֹרָה'. אֲנַחְנוּ קוֹרְאִים לְזֶה "שַׁבַּת שְׂמַחַת תּוֹרָה", הֵם קוֹרְאִים לְזֶה '7 בְּאוֹקְטוֹבֵר', הֵם לֹא אוֹמְרִים שְׂזָה שְׂמַחַת תּוֹרָה, הֵם לֹא יוֹדְעִים מַה זֶה שְׂמַחַת תּוֹרָה, הֵם בַּחַיִּים לֹא רָאוּ תּוֹרָה, הֵם לֹא רָאוּ סִפֵּר תּוֹרָה בַּחַיִּים שְׁלָהֶם, אִז לָכֵן הֵם רוֹצִים...

כִּי רָצוּ לַעֲשׂוֹת הַקְּפוּת בְּתֵל אַבִּיב, כִּי הַקְּפוּת זֶה נִגְדַת הַתְּקוּפוֹת, הַהַקְּפוּת מִבְּטָלִים אֶת הַתִּי"ו שֶׁל הַהַתְּקוּפוֹת, עַל יְדֵי הַקְּפוּת מִבְּטָלִים אֶת הַתִּי"ו, אִז הֵם בְּמִקּוֹם לְבַטֵּל אֶת הַתִּי"ו אִז זֶה נִהַפֵּךְ לְהַתְּקוּפוֹת, לְקַחוּ אֶת כָּלֶם בְּשָׁבִי, עַכְשָׁיו זֶה יִקַּח שְׂנָה שְׁלֵמָה עַד שִׁיַּחְזִירוּ אֶת כָּלֶם, עַכְשָׁיו הִחְזִירוּ 13 יְלָדִים וְתִינוּקוֹת...

[עַד שֶׁמִּלְבִּין הַשְּׁקָר בְּאֵלֵינוּ הוּא בְּרוּר וּמִלְבִּין שְׂבָךְ הוּא תְּדַבֵּר, בְּאֵלֵינוּ אֵין בּוֹ שׁוֹם צַד נְטִיָה אֶל תְּהַפֵּךְ שֶׁהוּא הָאֲמֵת, אֲנַחְנוּ הַנְּאֻרִים. אָמְרוּ "הִפְסְדָתֶם

מֵהַחֲלָל, אִזּוֹ אֵין אֵיפּוֹנִים וְאֵין סְמַארְטפּוֹנִים וְאֵין שְׁאוּמִים, כִּי יֵשׁ שָׁם תַּחֲנוּת חֲלָל שְׁמֻקְבֻלוֹת שְׁדוּרִים מֵאֵלֶּה שְׁגָרִים בְּחֲלָל, (לִי הָיָה פֶּעַם בַּיִת בְּחֲלָל, בְּסוּף הָרְסוּ לִי אוֹתוֹ, אִזּוֹ הָיָה לִי בַּיִת אִזּוֹ הָיִיתִי מְקַבֵּל שְׁדוּרִים לְבַיַּת הָהָא...), אִזּוֹ יֵשׁ עֵיר בְּאַמְרִיקָה אֲנִי לֹא זוֹכֵר אֶת שֵׁם הָעֵיר, אוֹלֵי בְּנֵי גִ'רֹזִי אוֹלֵי זֶה בְּקְרוּלִינָה (שֵׁם הָעֵירִיהָ הִיא: גְּרִין באֵנְק בְּמַעֲרֵב וִירֵג'ינִיה), וְשָׁמָּה מְקַבְּלִים שְׁדוּרִים, יֵשׁ שָׁם תַּחֲנוּת חֲלָל שְׁקוּלוּטֵת שְׁדוּרִים מֵהַחֲלָל, אִזּוֹ אֲסוּר לְהַדְלִיק שָׁם לֹא פְּלֶאפוֹן וְלֹא שְׁאוּמֵי וְלֹא סְמַארְטפּוֹן, וּמִמֶּשׁ הֵם חַיִּים נִהְדָּר.

לְחַיּוֹת בְּלֵי טְלֶפוֹן זֶה הַתַּעֲנוּג הַכִּי גָדוֹל, הַטְּלֶפוֹן זֶה כָּל שְׁנֵיהֶם לְשִׁמְעַם מִי מְדַבֵּר וּמִי מַחֲיֵג וְהוֹדְעוֹת, וְהוֹדְעוֹת כֵּן מִתָּר? וְזֶה כֵּן מִתָּר? — לֹא צָרִיךְ לֹא הוֹדְעוֹת, לֹא כְּלוּם. הוֹדְעוֹת — זֶה לְלַמֵּד לְקוּטֵי הַלְכוּת, זֶה נִקְרָא הוֹדְעוֹת, לְדַעַת מִי זֶה לִכְן, מִי זֶה הַנְּאוּרִים שֶׁהוֹפְכִים אֶת הַשֶּׁקֶר לְאַמֶּת בְּרוּר וּמְלִכָן, אֵין כְּזֶה לְשׁוֹן בְּשׁוּם סֵפֶר בְּעוֹלָם, שֶׁהַשֶּׁקֶר כָּל כֶּף בְּרוּר אֲצֻלָּם שְׁצָרִיכִים לְאַהֵב אֶת הָעֲרַבִּים, וְאַפְלוֹ עֲכָשִׁיו אַחֲרֵי כְּזֶה מִכָּה

הַחֲדָשׁ אוֹהֵב יְהוּדִים מֵהַיּוֹם שֶׁהוּא נוֹלָד, שְׁאֵלוֹ אוֹתוֹ "אַתָּה רוֹצֵה כְּבֹר לְהַתְגַּיֵר?", הוּא אָמַר: אֲנִי רוֹצֵה כְּבֹר לְהַתְגַּיֵר, אֲכַל אֵיךְ אֲנִי יִנְהַל מְדִינָה — בְּשַׁבַּת יִהְיֶה אֲסוּר לִי לְעַבֹד, מְדִינָה צָרִיכִים לְנַהֵל גַּם בְּשַׁבַּת. דּוֹד הַמְּלֶךְ אוֹמֵר "גַּם יֵשׁבוּ שָׂרִים כִּי נִדְּבְרוּ עַבְדְּךָ יִשִׁיחַ בְּחֻקֶּיךָ" (תְּהִלִּים קיט, כג), אֲכַל אִם זֶה פְּקוּחַ נֶפֶשׁ אִזּוֹ זֶה מִתָּר, הוּא אָמַר: אוֹלֵי אַחֲרֵי שְׁאֲנִי אֲפַסִּיק לְהִיּוֹת רֹאשׁ מִמְּשָׁלָה אֲנִי אֲתַגַּיֵר. אִזּוֹ הוּא לוֹמֵד כָּל יוֹם לְמוֹדֵי יְהוּדוּת, לֹא כְּמוֹ שׁוֹבְבוֹ בְּנִים שְׁנִגְדַּת לְמוֹדֵי יְהוּדוּת, הָרֹאשׁ מִמְּשָׁלָה הַחֲדָשׁ בְּאַרְגֻנְטִינָה הוּא לוֹמֵד כָּל יוֹם סִפְרֵי יְהוּדוּת, כָּל יוֹם הוּא לוֹמֵד כְּמָה שְׁעוֹת חֲמָשׁ רֶש"י.

יֵשׁ עֵירָה בְּצָרְפֶת שְׁכָל שְׁבוּעַ לְוִמְדִים שְׁמָה, יֵשׁ שָׁם כְּמֹר שֶׁהוּא לוֹמֵד אֶתֶם פְּרֶשֶׁת הַשְּׁבוּעַ, וְאַסוּר לְהַחְזִיק טְלוּיזִיּוֹת בְּבֵתִים, יֵשׁ עֵירָה בְּצָרְפֶת זֶה לִיד תְּעֵלֶת הַלָּה מֵאַנֶּשׁ — אֲסוּר לְהַחְזִיק טְלוּיזִיּוֹת וְלֹא אֵיפּוֹנִים.

וַיֵּשׁ גַּם עֵיר בְּאַמְרִיקָה שְׁאֲסוּר לְהַחְזִיק אֵיפּוֹנִים כִּי זֶה מְקַלְקֵל אֶת הַשְּׁדוּרִים שְׁמַגִּיעִים

"טַבַּח" זֶה הָיָה הַשֵּׁם שֶׁלוֹ.

אוּ לָבֵן בֶּן נַחֲוֹר, שֶׁעַל יָדוֹ כָּל הַהִתְנַחֲרוֹת וְהַמַּחְלָקָת

וְשִׁחֻלְקֵי עַל הַצַּדִּיק הָאֱמֶת, הוּא

רַק חוֹלֵק עַל הַצַּדִּיק, הוּא קוֹרֵא

לְעַצְמוֹ 'נַאֲוֹר', שֶׁהוּא חוֹלֵק עַל

הַצַּדִּיק שֶׁהוּא בַּחֲנִינֵת וְעַקֵּב בַּחֲנִינֵת

נִקְרֵאת הָאֱמֶת שֶׁבֵּין כָּל הַצַּדִּיקִים,

בַּבַּחֲנִינֵת "בְּנֵי אֲמִי נַחֲוֹר בִּי" (שִׁיר

הַשִּׁירִים א, ו) "נַחֲוֹר" זֶה "נַחֲוֹר", (זֶה

כְּתוּב בְּשִׁיר הַשִּׁירִים, אֲבָל לָכֵן אֵין שִׁיר הַשִּׁירִים

הַיּוֹם, אֵין, בְּשׁוּבוֹ בְּנֵים אֵין שִׁיר הַשִּׁירִים, נִכּוֹן? אִז

אֵין אֵת הַפְּסוּק הַזֶּה...) "שִׁמְנֵי נִמְרָה אֵת

הַכְּרָמִים כְּרָמִים שְׁלִי לֹא נִמְרָתִי".

כְּרָמִים הֵם בַּחֲנִינֵת מְנַהֲיגִים כְּמוֹ

שֶׁפָּרַשׁ רַש"י שֵׁם. "בְּנֵי אֲמִי" —

אֲנִשִּׁי מְצָרִים, שֶׁהֵם עָשׂוּ אֵת

הַלְּבָנִים, שֶׁהֵם כַּחוֹת הַמְּדֻמָּה

שֶׁאֵינוֹ מְבָרָר הֵם נַחֲוֹר וְנַחֲוֹרֵי בִי,

הֵינוּ בְּכַנְסֵת יִשְׂרָאֵל עַד אֲשֶׁר

"שִׁמְנֵי נִמְרָה אֵת הַכְּרָמִים", הֵם

בַּחֲנִינֵת מְנַהֲיגִים אַחֲרֵים שֶׁאֵינָם

יְכוּלִים לְהוֹעִיל לִי. "כְּרָמִי שְׁלִי"

הוּא בַּחֲנִינֵת הַמְנַהֲיֵג הָאֱמֶת —

הַצַּדִּיק הָאֱמֶת. וְעַל כֵּן נִקְרָא

נוֹרָאָה הֵם אוֹמְרִים 'אִם הָיִינוּ

אוֹהֲבִים אֵת הָעֲרַבִּים זֶה לֹא הָיָה

קוֹרָה, כִּי לֹא אָהַבְנוּ אוֹתָם, לֹא

נִשְׁקַנּוּ אוֹתָם מִסְפִּיק", אִז הֵם

הִכִּינוּ כְּלוּנִים... אִז אֶצְלָם הַשֶּׁקֶר

הוּא כָּל כֶּךָ בְּרוּר כְּאֵלוֹ אֵין בּוֹ

שׁוּם צַד נְטִיָּה אֶל הַהִפְךָ שֶׁהוּא

הָאֱמֶת, וְעַל כֵּן נִקְרָא לָבֵן הָאֲרָמִי.

וְזֶה לָבֵן בֶּן נַחֲוֹר, כִּי רוֹאִים

שֶׁמְנַחֲוֹר יֵצֵאָה שָׂרָה אֲמֵנוּ,

אָחוֹת שֶׁל שָׂרָה הַתַּחְתָּנָה עִם

נַחֲוֹר, אֲנִי לֹא יוֹדֵעַ מִי עָשָׂה אֵת

הַשְּׂדוּךְ, אִז מִמְלַכָּה יֵצֵא טַבַּח

וְגַחֵם — שֶׁטוּבַח אֵת כָּלֶם, הוּא

עָשָׂה טַבַּח בְּרַעִים, זֶה הָיָה טַבַּח,

הַבֶּן הָרֵאשׁוֹן זֶה טַבַּח (בְּרֵאשִׁית כב,

כד), "אֵת עוֹץ בְּכֹרוֹ וְאֵת בּוֹז אַחֲוִי

וְאֵת קְמוּאֵל אֲבִי אָרָם" (בְּרֵאשִׁית כב,

כא), "[וּפִילָגְשׁוֹ וְשִׁמְרָה רְאוּמָה וְתֹלַד גַּם הוּא] אֵת

טַבַּח וְאֵת גַּחֵם וְאֵת תַּחֲשׁ וְאֵת

מַעֲכָה" (בְּרֵאשִׁית כב, כד), אִז הוּא

נִקְרָא "טַבַּח" וְאֵת גַּחֵם וְאֵת

מַעֲכָה, אִז קָרָאוּ לָבֵן שֶׁל נַחֲוֹר

שֶׁהָיָה לוֹ מְרֵאוּמָה קָרָאוּ לוֹ

"טַבַּח" — הוּא הָיָה עוֹשֶׂה טַבַּח,

זֶה הָיָה הַשֵּׁם שֶׁלוֹ, כִּי הוּא הָיָה

אָדָם 'נַאֲוֹר', אָדָם 'נַאֲוֹר' עוֹשֶׂה

טַבַּח, כְּמָה שֶׁאָדָם יוֹתֵר 'נַאֲוֹר'

הוּא עוֹשֶׂה יוֹתֵר טַבַּח... קָרָאוּ לוֹ

המשך שיעור שנמסר ליל שלישי אור לא' ראש חדש כסליו תולדות לכולל שובו בנים בבית מדרשנו בעיר העתיקה

"בְּרַמִּי שְׁלִי", [14] כי הוא יזרע
לְחֵלֶדֶן נֶגֶד רוּחוֹ שֶׁל כָּל אֶחָד וְאֶחָד
וְלִתֵּן עֵצָה וְהַתְחַזְקוֹת לְכָל אֶחָד
מִיִּשְׂרָאֵל בְּרֹאיוֹ לוֹ, וְנֶעַל כֵּן נִקְרָא
"בְּרַמִּי שְׁלִי" כי הוא המנחיג שלי,
לְכֵן הוּא שְׁלִי, וְהֵינּוּ שֶׁל כָּל אֶחָד
וְאֶחָד מִיִּשְׂרָאֵל בְּאֵמֶת בִּי רַק הוּא

יזרע לתנחוג אותי ולהושיע לי
בְּאֵמֶת. אָבֵל חֲחֻלְקִים עָלָיו
נִקְרָאִים בְּרַמִּים וּמְנַחֵיגִים אַחֲרֵיהֶם
וְאֵינִם שְׁלִי, בִּי אַף עַל פִּי שֵׁיט בָּהֶם
כַּמָּה שָׁהִם צְדִיקִים וְכַשְׂרִים, אָבֵל
מֵאֲחַר שֶׁהֵם חֲחֻלְקִים עַל הַצְדִּיק
אז כלם עמלק.

המשך שיעור שנמסר ליל שלישי אור לא' ראש חדש כסליו תולדות לכולל שובו בנים בבית מדרשנו בעיר העתיקה

הַקְּבוּץ הָרֵאשׁוֹן [בְּמִירוֹן] הַתְּחִיל
בְּתַש"א. עֲכָשׁוּ הִבִּיא לִי
אֶתְמוֹל הֵר' יִשְׂרָאֵל גָּלִיס אֶת
הַסֵּפֶר שֶׁל ר' יַעֲקֹב קֶלְמֶנוֹבִיץ',
אֲז הוּא (ר' יַעֲקֹב קֶלְמֶנוֹבִיץ) בְּתַש"א
הוּא עוֹד הָיָה בִירוּשָׁלַיִם, בְּתַש"ה
הוּא כְּבָר נִסַּע לְמִירוֹן עִם ר'
אֲבָרָהָם שְׁטַרְנֶהָרֵץ. כִּי הוּא הָיָה
הֶרְבֵּה שְׁלוֹ, אֲז נִסַּע ר' הִירֶשׁ
לִיפֹל.

גם מישהו אמר 'הנני העני
ממעש' ביום חמישי בלילה.
צריכים להגיד כל יום 'הנני העני
ממעש' זה עם כל הנגונים. אז מי
שאומר 'הנני העני ממעש' הוא
יכול להמתיק את כל הדינים
בעולם, כל לילה [ר' הירש ליב היה]
אומר 'הנני העני ממעש'. את ר'
הירש ליב היינו אצלו בבית,
ישנתי אצלו, אכלתי אצלו, כל
לילה ישנתי אצלו. אכלתי אצלו
ר' לוי יצחק, וישנתי אצלו שלוש
שנים.

ר' לוי יצחק תמיד אמר רק לסוע

מראי מקומות והערות

¹⁴ כל אחד צריך להביא פה פרס, לשיעור הבא להביא פרס. אתה נוסע לצפון תביא פרס.

הולך. הוא הִלֵּךְ לְר' מִשֶּׁה, הוא מביא בספר של ר' לוי יצחק, שם חִפְתָּה לוֹ אֶשְׁתּוֹ, שם הוא הגיע בשִׁתִּים בְּלִילָה, עם ר' אֶלֶּה (לופיאן) [צ"ל: רוי"ן]. שְׁמוֹנָה בְּבִקְרָהּ הֵם הָיוּ צְרִיכִים כְּבָר לְהִיּוֹת בְּחֻזְרָה בְּבֵית סֵהר. אִז הוּא (- הַנְּאֻצ' לְנִיק) אָמַר קָרָאתִי לָכֶם בְּשָׁבִיל לְתַת לָכֶם אֶת הַפְּרָטִיסִים [לְפָנֶיךָ]. אִם לֹא הָיָה קוֹרָא לָהֶם, הֵם הָיוּ מְגִיעִים כְּבָר לְאוֹמֵן.

וּבְאוֹמֵן הָיָה יֵלֵד בְּגִיל שְׁבַע עֶשְׂרֵה, הוּא אָמַר בְּשַׁבַּת זְכוֹר הוּא מְשַׁחֵרֵר, עָרַב שַׁבַּת זְכוֹר, זֶה הָיָה שַׁבַּת זְכוֹר לְפָנֵי פוֹרִים. וְאִז אָמְרוּ לוֹ אֵיךְ הוּא מְשַׁחֵרֵר? הוּא אָמַר תִּלְכוּ לְדָאָר תִּרְאוּ מְבָרֵק שֶׁהוּא מְשַׁחֵרֵר. אִז הִלְכוּ לְדָאָר בְּשְׁמוֹנָה בְּבִקְרָהּ רְאוּ מְבָרֵק. עַד שֶׁמְבִיאִים אֶת זֶה הַבֵּיתָה - אֶת הַמְבָרֵק, לֹקֵחַ עוֹד כִּמְהָ שְׁעוֹת. שְׁאֵלוּ בְּדָאָר: הֲגִיעַ מְבָרֵק מְקִיּוֹב? בֵּן הֲגִיעַ, שִׁחְרְרוּ אֶת ר' לְוִי יִצְחָק? שִׁחְרְרוּ אוֹתוֹ. אִז כְּבָר נִהְיָה רְקוּדִים בְּכָל רוֹסְיָה, כְּבָר הָיָה מְפָרְסֵם בְּכָל רוֹסְיָה.

אִז כָּל זֶה מְדַבְּרִים כָּאֵן עַל ר'

לְאוֹמֵן! עֲכָשׁוּ פְרָסְמוֹ שֶׁהוּא אָמַר לֹא לְסוּעָה, זֶה שְׁקָר! כִּי מִי שֶׁהָיָה צְמוּד אֵלָיו זֶה רַק אֲנִי הָיִיתִי! וְר' גְּבִרְיָאֵל [גְּרוֹסְמָן] הָיָה בָּא לְאָכַל גַּם אַרוּחַת בְּקָר. אִז הוּא אָמַר רַק תִּסְעוּ לְאוֹמֵן! תִּסְעוּ לְאוֹמֵן! לָמָּה אַתֶּם לֹא נוֹסְעִים? הוּא אָמַר אֲנִי לֹא יְכוּל לְסוּעָה לִי יֵשׁ תִּיק, תִּיק פְתוּחַ. כִּי פְתוּחַ לְכִמְהָ אֶת הַתִּיקִים, כִּמְהָ הֲגִיעוּ לְרוֹסְיָה פְתוּחַ לָהֶם אֶת הַתִּיקִים לְפָנֵי חֲמָשִׁים שָׁנָה, הוּא אָמַר הַתִּיק שְׁלִי עָדִין פְתוּחַ. כִּי קוֹפְיָנוּב אָמַר אֲנִי יִתְפַּס אוֹתָךְ בְּסוּף, תִּדַּע לָךְ. אִז הוּא לֹא הִלֵּךְ לְאוֹמֵן יוֹתֵר.

זֶה הָיָה [- הַפְּעֻצָר שֶׁל ר' לְוִי יִצְחָק בְּתַר] צ"ו: הוּא הָיָה מְשַׁבַּת - מִיּוֹם רֵאשׁוֹן פְּרֶשֶׁת וַיֵּרָא, עַד יוֹם שְׁשֵׁי שַׁבַּת זְכוֹר. בְּיּוֹם שְׁשֵׁי הוּא כְּבָר נִתְקַע שֵׁם בְּקִיּוֹב הוּא לֹא הִצְלִיחַ, הוּא אַחַר אֶת הַרְפָּכֶת. יֵשׁ רַפְכַּת מְקִיּוֹב לְאוֹמֵן שְׁתִּים עֶשְׂרֵה שְׁעוֹת, אִז אָמַר לוֹ הַמְנַהֵל שֶׁל בֵּית הַסֵּהר - הַנְּאֻצ' לְנִיק תְּבוּא בְּבִקְרָהּ הוּא לֹא אָמַר לוֹ לָמָּה. הוּא חָשַׁב שֶׁהוּא רוּצָה לְעַצֵּר אוֹתוֹ מִחֲדָשׁ לְחַקֵּר אוֹתוֹ שֶׁהוּא עוֹקֵב, לְמִי שֶׁהוּא

יִשְׁעִילָהּ קָרַע סְטִירְעָר שָׁאם
הוא הִיָּה בְּאֹמֶן אִז לֹא הִיָּה
שׁוֹאָה, אִם הוא הִיָּה חֵי הַיּוֹם לֹא
הִיָּתָה שׁוֹאָה בְּכֻלָּל הוא הִיָּה יָכוֹל
לְבַטֵּל אֶת הַשׁוֹאָה.

פֶּה [בְּעֵמִיד 138 ב'הַהִבְטָחָה]: זֶה שֶׁהוּא
נִפְל לְתוֹךְ הַבוּר... [ר' יצחק שוורץ
מספר:] אִז הַחֲלֻטִּי לְהַתְּאָבֵד, זֶה
כָּבֵר הִיָּה סוֹף הַמִּלְחָמָה, הַחֲלֻטִּי
לְהַתְּאָבֵד, "[אך לפני שאשליך את עצמי על
גֵּר הַמִּיל] חֲשַׁבְתִּי לְהַפְרֵד לְשִׁלּוּם
מִחֻבְרֵי לְסַפְסֵל הַלְמוּדִים, קָרָאוּ
לוֹ לְוִי". הוא הִלֵּךְ לְצָרִיף הַסְמוּךְ
לְהַגִּיד לוֹ אֲנִי הוֹלֵךְ לְהַתְּאָבֵד,
סִפְרָתִי עַל מָה שֶׁקָּרָה לִי.
"הַתְּבוֹנְנָתִי בּוֹ וְהַבְּנָתִי שָׂאֵף הוא
לֹא יִשְׂרָד עוֹד זְמַן רַב, הוא הִיָּה
בֶּן אַרְבַּע עֶשְׂרֵה, וְנִרְאָה כְּבֶן
חֲמִשִּׁים".

"הַגִּדְרָה הִיָּתָה בְּמַרְחָק כְּמֵאָה
עֶשְׂרִים מֵטֵר, הַתְּחִלָּתִי
לְרוּץ לְגִדְרָה". הוא צָרִיף לְרוּץ
מֵאָה עֶשְׂרִים מֵטֵר לְרוּץ, מֵאָה
עֶשְׂרִים מֵטֵר זֶה עֶשֶׂר שְׁנֵיּוֹת, יֵשׁ
לוֹ עוֹד עֶשֶׂר שְׁנֵיּוֹת לְחַיּוֹת, הוא
רָץ שְׁמוֹנִים מֵטֵר, נִשְׂאָר לוֹ
חֲמִשִּׁים מֵטֵר, שְׁלוּשִׁים מֵטֵר,
"חִיל אֶחָד מִמְּגִדְלֵי הַשְּׂמִירָה

הַחֵל לְכוֹן אֶת הָרוּכָה אֵלַי". מִי
שֶׁהִיָּה רָץ לְגִדְרָה יָרוּ בּוֹ, אוֹ שֶׁהוּא
נִגַּע בְּגִדְרָה וְהַתְּחַשְׁמֵל. פְּתָאוּם
נִכְנַס לִי רְסִיס זְכוּכִית לְתוֹךְ הָרֶגֶל.
אֵיךְ שֶׁהוּא רָץ לְגִדְרָה לְהַתְּאָבֵד,
הוא כָּבֵר נִשְׂאָר לוֹ שְׁלוּשִׁים מֵטֵר,
נִכְנַס לוֹ רְסִיס זְכוּכִית, הוא יָחַף
אֵינן לוֹ נַעֲלִים, הוא כָּבֵר כָּכָה
חֲדָשׁ בְּלֵי נַעֲלִים חֲדָשִׁים. וַיִּצָּא לִי
הַמוֹן דָּם הַמוֹן דָּם, וְאֲנִי רוֹאָה
שְׁמִישֵׁהוּ מְכוֹן לִי אֶת הַפְּדוּר- אֶת
הָרוּכָה מוֹלִי, כָּבֵר תְּכַנְנַנְתִּי לְרוּץ,
"אֵךְ מִשֵּׁהוּ עֶצֶר בְּעַדִּי וּמָה אִם
הַזְכוּכִית היא סִימָן מְשָׁמִים?"
אוֹלֵי היא מִרְאָה לִי אֵיךְ לְהַצִּיל
אֶת עֶצְמִי. וְאִז הוא חֵי עוֹד חֲדָשׁ
וְנִגְמָרָה הַמִּלְחָמָה. "הִרְמַתִּי אֶת
פֶּסֶת הַזְכוּכִית, הַכְּנִסְתִּי אוֹתָהּ
לְכִיס מְכַנְסִי, וְהִלְכְתִּי לְמַקְלָחוֹת,
שָׁם הַתְּפַשְׁטִיתִי, הַתְּרַחֲצִיתִי
וְכַבְּסִיתִי אֶת בְּגָדֵי וְאִז חוֹזְרָתִי
לְצָרִיף וְשֶׁכַּבְּתִי עַל דְּרָגְשֵׁי אֵךְ לֹא
בְּכַדֵּי לִישָׁן. כָּל הַלִּילָה שֶׁפִּשְׁפִּיתִי
אֶת כַּף רִגְלִי בְּעֶזְרַת הַזְכוּכִית כְּדִי
לְהַגְדִּיל אֶת הַפְּצַע בְּשִׁבִיל
שִׁישְׁחֲרָרוּ אוֹתִי לְמַרְפָּאָה. כְּעֵבֵר
שְׁעָתִים, כַּף רִגְלִי דִימָמָה כָּל כֶּךָ",
אָמְרוּ שְׁעוֹד מֵעַט אֶתָּה תֵּאָבֵד אֶת
כָּל הַדָּם. אִז אָמְרוּ לִי קַח בֶּץ, כִּי

יִרְדַּ גֶּשֶׁם זֶה יַעֲצֹר לָךְ אֶת הַדְּמוּם. יְכַבְּדֶנּוּ וְהַתִּיצְבֹּתִי אֶצֶל רוּפָא הַבְּלוּק", הוּא אָמַר אֶתָּה עֲשִׂיתְ אֶת זֶה בְּכוֹנָה. הוּא אָמַר לִי לְהַתִּיצֵב בְּשֵׁשׁ בְּעָרֵב, "חֻכְתִּי בְּקֶצֶר רוּחַ לְשַׁעָה שֵׁשׁ הָאֵם תִּחְשַׁב פְּצִיעֹתִי חֲמוּרָה? שְׁקַלְתִּי לְפַצֵּעַ גַּם אֶת רַגְלִי הָאֲחֵרָת". הוּא רוֹצֵה לְפַצֵּעַ עוֹד רַגֶּל, "בְּסוּפוֹ שֶׁל דְּבַר הַכֹּל הִיָּה תְלוּי בְּתַחוּשָׁתוֹ שֶׁל "רוּפָא" הָאֶס-אֶס, אִם לֹא יִרְצֶה לְאַשְׁפֹּז אוֹתִי, [דְּבַר לֹא יִמְנַע בְּעֵדוֹ, וְאִם יִרְצֶה לְאַשְׁפֹּז אוֹתִי רַגְלִי הִיָּמְנִית הִיָּתְנָה פְּצוּעָה דְּבִיָּה. הַשַּׁעָה שֵׁשׁ הַגִּיעָה לְבִסּוּף.] - "לָךְ לְמַרְפָּאָה לְטַפּוּל" הַשַּׁעָה שֵׁשׁ הַגִּיעָה... "כְּמֵאָה אֶסִירִים עֲמָדוֹ בְּתוֹר מַחוּץ לְמַרְפָּאָה, כָּלֶם עֲרוּמִים". אֵין בְּגָדִים אֵין כְּתוּנּוֹת אֵין, כָּלֶם, גַּם אֲנִי. "לְבִסּוּף הַגִּיעַ תּוֹרִי וְאֲנִי פִסַּעְתִּי לְקִרְאָת הָרוּפָא הַצָּרְפְּתִי", זֶה הָיָה רוּפָא צָרְפְּתִי זֶה הָיָה, צָרְפְּתִי, גַּם הוּא הָיָה אֶסִיר. "הוּא הָיָה מְאַשְׁפֹּז כָּל אֶסִיר בְּשִׁמְחָה", [אִךְ הַדְּבַר לֹא הָיָה תְלוּי בּוֹ הַמְלָאָה הַחֲמוּרָה הִיָּתְנָה שֶׁל קִצְיוֹ הָאֶסִי-אֶס.] הַצָּרְפְּתִי נִקְּחָה אֶת כַּף רַגְלִי וְאָמַר: "טוֹב אֶתָּה יְכוֹל לְלַכֵּת", - "אֲבָל דּוֹקְטוֹר אֶתָּה לֹא מְאַשְׁפֹּז אוֹתִי"? - "אֲנִי לֹא

יְכוֹל", עֲנָה "אֲנִי חַיֵּב לְסָרֵב לְמַקְרִים הַרְבֵּה יוֹתֵר קְשִׁים". - "בְּבִקְשָׁה, דּוֹקְטוֹר, תִּאֲשָׁפוּ אוֹתִי. אֲנִי לֹא עוֹמֵד בְּזֶה יוֹתֵר, אֵין לִי פּוֹחוֹת יוֹתֵר". - "אֲנִי לֹא יְכוֹל, [אֶסוּר לִי הַפְּקוּדוֹת אוֹסְרוֹת עָלַי, כְּמוֹ שְׂאֵתָה יוֹדֵעַ, רוּפָא הָאֶסִי-אֶס הוּא הַקּוֹבֵעַ], אֲנִי מַכִּיר אוֹתוֹ הֵיטֵב הוּא לֹא יִקְבֵּל אוֹתָךְ עִם פְּצִיעָה כְּזֹאת, רְאִיתִי שְׂכָל תַּחֲנוּתִי הֵן לְלֹא הוֹעִיל". הוּא הַתַּחֲנֵן, הוּא הַתַּחֲנֵן... כְּמוֹ יוֹסֵף הַצַּדִּיק הַתַּחֲנֵן לְפָנֵי הָאֲחִים, הוּא אָמַר, "בְּהַתַּחֲנֵנוּ אֵלֵינוּ" [בְּרֵאשִׁית מ"ב כ"א] כִּי הֵם (- הָאֲחִים) לֹא עָשׂוּ תְשׁוּבָה עַל הַמְּכִירָה, הַמְּכִירָה הִיָּתְנָה עַל פִּי דִין. כִּי הוּא הָיָה רוֹדֵף, הָיָה לוֹ דִין רוֹדֵף. כִּי הוּא אָמַר שֶׁהֵם אוֹכְלִים אֶבֶר מִן הַחֵי, [וּבִאֲמַת] זֶה הָיָה בֵּן פְּקוּעָה, אֶבֶר מִן הַחֵי, אוֹ זֶה עוֹף.

לְפִי הַרְמַב"ם [שְׂאֵמֵר שֶׁהָאוֹכֵל עוֹף מִן הַחֵי לֹא יִהְיֶה], לְפִי הַכִּרְתִּי זֶה [הַפְּרוּשׁ הוּא שֶׁ] מְתַר לְאֶכֶל עוֹף [מִן הַחֵי]. אִזּוֹ זֶה הָיָה מַחֲלָקָת, אִם חַיִּיבִים בְּדַרְבְּנָן, כִּי בֵּן פְּקוּעָה אֶסוּר מְדַרְבְּנָן. אִזּוֹ הוּא אָמַר אֶתֶם חַיִּיבִים מְדַרְבְּנָן, [עֲנֵנוּ לוֹ הָאֲחִים:] אֲנַחְנוּ לֹא חַיִּיבִים בְּדַרְבְּנָן, אֲנַחְנוּ חַיִּיבִים רַק

דאָרײַטאָ.

וְאִזְ יֵשׁ כָּאֵן אֶלְף מַחְלֻקוֹת [בין יוסף

לאחים], אֶלְף שִׁטוֹת! אִם מִתָּר

לְהַגִּישׁ אֶבֶר מִן הַחֵי [לגוי להכשילו].

כִּי כְּתוּב בְּט"ו עֲמוּד א' בְּעִבּוּדָה

זָרָה, שָׂרַק שְׂאֵתָה שָׁם לוֹ בְּתוֹף

הַפֶּה זֶה אָסוּר, אָבֵל אִם אֵתָה שָׁם

לִידוֹ [והוא אוכל ונכשל אין בזה איסור, כי] הוּא

יָכוֹל לְשֹׂאֵל מָה זֶה. אִז שָׁמוּ לְבָנֵי

יִשְׁמָעֵאל, שְׂעַכְשׁוּ אֲנַחְנוּ וּבָנֵי

יִשְׁמָעֵאל חַיִּים בְּיַחַד, עִם

הַחֲמָאֲסָנִיקִים. אִז כָּל

הַחֲמָאֲסָנִיקִים הִגִּיעוּ. הָיָה שְׁבַע

בְּרָכוֹת, הָיָה חֲתָנָה, הָיָה פְּדִיּוֹן

הַבֶּן, הָיָה בְרִית מִיֵּלָה, גַּם

יִשְׁמָעֵאֵלִים מְלִים, כָּלָם בָּאוּ

לְבְרִית מִיֵּלָה. זֶה הָיָה הַבְּנֵי

דוֹדִים, אֵין בְּנֵי דוֹדִים אַחֲרֵים. לֹא

הָיָה בְּנֵי דוֹדִים, בְּנֵי דוֹדִים הָיָה

הַיִּשְׁמָעֵאֵלִים. אִז הֵם בָּאִים

לְפְדִיּוֹן הַבֶּן, בָּאִים לְשַׁבַּע בְּרָכוֹת,

הֵם בָּאִים לְחֲתָנוּת, אִז מְגִישִׁים

לָהֶם, וְיֵשׁ מֵאָה אֶלְף צֵאֵן וּמֵאָה

אֶלְף כְּבָשִׂים וּמֵאָה אֶלְף עֲזִים,

וּפָה נְחֹתָף רָגֵל, וּפָה צְרִיכִים

לְחֹתָף רָגֵל, וְנוֹתְנִים לָהֶם, מָה

יָכוֹל לְהֵיּוֹת, עַל כָּל פְּנִים הֵם

אוֹכְלִים אֶבֶר מִן הַחֵי, אִז שְׁמִים

לָהֶם אִז זֶה מְבִיא הַי-] שְׁמוּאֵל, אִז

הַשְּׂאֵלָה אִם מִתָּר לְשִׁים לָהֶם, [אם]

כִּי אֶבְרָהָם קָיָם עָרוּב תְּבַשְׂלִין.

עַכְשָׁו יִהְיֶה עָרוּב תְּבַשְׂלִין

רֹאשׁ הַשָּׁנָה [תשפ"ה] יִהְיֶה חֲמִישִׁי

שְׁשִׁי אִז יִהְיֶה עָרוּב תְּבַשְׂלִין. אִז

מְתִי שְׁהִיָה רֹאשׁ הַשָּׁנָה חֲמִישִׁי

שְׁשִׁי, אִז אֶבְרָהָם קָיָם עָרוּב

תְּבַשְׂלִין אוֹ שְׁבוּעוֹת יוֹם שְׁשִׁי,

עָרוּב תְּבַשְׂלִין. שְׁבִיעֵי שֶׁל פֶּסַח

יוֹם שְׁשִׁי, עָרוּב תְּבַשְׂלִין.

יִסְפָּךְ אָמַר אַתֶּם חַיִּבִים מְדַרְבָּנָן

אִז הֵם לֹא רָצוּ לְשַׁמַּעַ

בְּקוּלוֹ, הוּא לֹא רָצָה לְשַׁמַּעַ

לְקוּלוֹ.

[באן]

ביאר שני מחלוקות שהיה ליוסף עם

האחים: א. שיוסף אמר שהם

חייבים במצוות כיהודי, ועל כן הם חייבים בכל

באיסורים גם מדרבנן, והם אחזו שדינם כבני נח,

וחייבים רק בשבע מצוות שהתורה צוותה בני נח ולא

במה שרבנן אסרו. ב. שיוסף אמר ליעקב

שהם אוכלים אבר מן החי שאסורה מדרבנן לבן נח,

והם שידעו שאין זה אבר מן החי שאסור כיון שאכלו

בן פקועה, ולא סיפרו זאת ליוסף, אלא שכיון שהם

סברו שהם בני נח, הרי שכשיוסף אומר ליעקב שהם

אכלו אבר מן החי, הוא מחייב אותם מיתה, כדין בן

נח שעבר על אחד משבע המצוות, וכיון שטענו

שיוסף רודף, על כן התירו על פי דין להרוג את יוסף

.(הרב בשיעורים).

המשך שיעור שנמסר ליל שלישי אור לא ראש חדש כסליו תולדות לכולל שובו בניי בבית מדרשו בעיר העתיקה

אם יוסף אומר שאוכלים אָבֵר מִן החי הם חֲיִבִים מִיָּתָה, אז מִתָּר לִמְכַר אוֹתוֹ [פִּי יֵשׁ לֹ] דִּין רוֹדֵף. אם יש לו דִּין רוֹדֵף, בוא נִמְכַר אוֹתוֹ.

אז הם לא בִּקְשׁוּ סְלִיחָה עַל הַמְּכִירָה [רק עֲשׂוּ תְּשׁוּבָה עַל] "בְּהִתְחַנְּנוּ אֵלֵינוּ" הוא כֹּל כֶּף הַתְּחִנָּן, הוא כֹּל כֶּף בְּכָה, [שלפנים משורת הדין היו צריכים לרחם עליו. יוסף] נִשְׁק אֶת הַרְגָּלִים שֶׁל כָּל אֶחָד, נִפְלַע עַל הַרְגָּלִים, מָה אִתָּם מוֹכְרִים אוֹתִי. עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה הוא לא רָאָה אֶת אָבֵא שְׁלוֹ, אֵיךְ אָדָם יִכּוֹל לְחַיּוֹת בְּלִי לְרֵאוֹת אָבֵא אִמָּא עֲשָׂרִים וּשְׁתַּיִם שָׁנָה. אֵיךְ הוא יִגְדֵל אֵיךְ הוא יִהְיֶה לְבַד שֵׁם בְּתוֹךְ הַ... [כלא].

[לפני פטירת יעקב הביא יוסף את מנשה ואפרים ליעקב שיברכם, אמר יעקב:] "מִי אֵלֶּה לֶךְ" (לשה"כ בְּרֵאשִׁית מ"ח ח) יַעֲקֹב שׁוֹאֵל אוֹתוֹ [- אֶת יוֹסֵף] מִי הֵילְדִים הָאֵלֶּה? אָמְרוּ שֶׁהִתְחַנְּנָה, אֵיזָה חֲתָנָה? עִם גּוֹיָה? עִם מִי? אֲסַנֵּת הֵיָתָה הַבַּת שֶׁל פּוֹטִיפָרַע, אוֹמְרִים שֶׁהִיא הֵיָתָה הַבַּת שֶׁל דִּינָה, אֲכַל הַתּוֹרָה אוֹמְרֵת הִיא הֵיָתָה בַּת שֶׁל פּוֹטִיפָרַע. [על כן יעקב ביקש מיוסף:]

זֶה נִקְרָא [איסור תורה של] "לִפְנֵי עֵוֶר". אז גם על זה הָיָה מַחְלֻקוֹת בֵּין הָאֲחִים וְיוֹסֵף הָיָה פֹּה מִלִּיּוֹן מַחְלֻקוֹת, יִכּוֹל לְהֵיּוֹת מִלִּיּוֹן שִׁיטוֹת!

כִּי בְּאָבֵר מִן החי יש מִלִּיּוֹן שִׁיטוֹת. אָבֵר מִן החי אם זה כֹּל שֶׁהוּא, כִּי לִבֵּן נַח אָסוּר כֹּל שֶׁהוּא, לָנוּ מִתָּר כֹּל שֶׁהוּא. יש דְּבָרִים שֶׁלִּבֵּן נַח אָסוּר לָנוּ מִתָּר, אז אם אוֹכְלִים כֹּל שֶׁהוּא. אז יש דְּעָה שֶׁאוֹמְרֵת שֶׁאֲפִלוּ חֲצֵי שְׁעוֹר אָסוּר, הוא אומר לא, חֲצֵי שְׁעוֹר זֶה מִתָּר.

אז אוֹמְרִים יש פֹּה מִלִּיּוֹן מַחְלֻקוֹת - מָה הַמַּחְלָקָת בֵּין אֲחִים וְיוֹסֵף. אז הָאֲחִים פִּסְקוּ

תִּרְאֶה כְּתַבָּה, תִּרְאֶה קְדוּשֵׁינִי. "מִי אֵלֶּה לָךְ" פִּתְאוּם רוּחַ הַקֹּדֶשׁ הַסִּתְלָקָה [ליעקב], הוּא אָמַר כִּנְרָאָה שֶׁהֵם גּוֹיִים. הוּא (- יוסף) אָמַר: לֹא, הָרוּחַ הַקֹּדֶשׁ הַסִּתְלָקָה כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְגַלּוֹת אֶת אַחֲרֵית הַיָּמִים, כִּי רַק אִם עוֹשִׂים תְּשׁוּבָה עַל מְכִירַת יוֹסֵף.

כָּל הַפְּרַעֲנוּיּוֹת, כָּל מָה שֶׁקָּרָה עֲכָשׁוּ בַּטֶּבַח הַנִּזְרָאִי בְּשִׁמְחַת תּוֹרָה]. קוֹרְאִים לָזֶה "נוֹבָה" מְסַבֵּת

מראי מקומות והערות

ריקה.

אֵת הַכֹּל הָעֵבִירִי לְחֵמָס לְצַבֵּא, לְעָזָה, דְּבַר רֵאשׁוֹן לְתַת נֶשֶׁק לְעָזָה... הֵם מִלִּיאָרְד נְחָצִי הָעֵבִירִי לְעָזָה, עֲכָשׁוּ בִיבִי הָעֵבִירִי מִלִּיאָרְד נְחָצִי, מִלִּיאָרְד נְחָצִי הָעֵבִירִי בְּיָדֵים שְׁלוֹ. כָּל מָה שֶׁהָיָה עִם קִטְאָר, זֶה הָיָה לְשִׁקָּר זֶה הָיָה בְּשִׁבְלִי לְשִׁעֲבִירִי לְעָזָה מִלִּיאָרְד נְחָצִי. כֵּנֵן שֵׁם אֵיזָה מִלִּיּוֹן מִנְהָרוֹת, עֲשֶׂר אֶלֶף מִנְהָרוֹת, כָּל בֵּית יֵשׁ שֵׁם מִנְהָרָה.

עֲכָשׁוּ בְּלִיל שַׁבָּת, הִלְכוּ לְפַתַּח מִנְהָרָה, אִז כָּלֵם הַתְּפוּצָצוֹ מִנְהָרָה הִיָּתָה מְמַלְפֶּדֶת, חֲמֵשׁ אֲנָשִׁים נְהָרְגוּ בְּמִפָּה אַחַת. אֶתְמוֹל נְהָרַג אַחַד מִחֲבֵרַת חֲשֵׁמֶל בָּשֵׁם [יעקב] [שְׁלוֹם עֲבוּדִי] מִטְּבֵרְיָה, כָּלֵם חֲכִירוֹ אוֹתוֹ. עֲשָׂרִים וְאַחַד פְּצוּעִים, חֲמֵשׁ הָרוּגִים כָּל יוֹם. אֵין לָזֶה סוּף, אוֹמְרִים זֶה יִסַּח אוֹלֵי שְׁנָה, כִּי אֵי אֶפְשֶׁר לְהִתְקַרֵּב לְבֵית חוֹלִים [שיפאא], מִתַּחַת לְבֵית חוֹלִים יֵשׁ אֶת כָּל הַבְּנִיָּקוֹרִים שֶׁל כָּל הַמְּפַקְדוֹת, שֶׁל כָּל הַחֵמָס, הֵם לֹא נוֹתְנִים לְפָנוֹת אֶת הַחוֹלִים. הֵם רוֹצִים לְפָנוֹת אוֹתָם, הֵם לֹא נוֹתְנִים הַחֵמָס. אוֹמְרִים אִם יִפְנוּ אוֹתָם יִרוּ בַּחוּלִים, חֵמָס יִרָה בָּהֶם, יִגִּיד שֶׁאֵנְהֵנוּ יִרְיֵנוּ בָּהֶם.

¹⁵ עֲכָשׁוּ אַחַת מִזְקָ"א מִהַדְרוֹם, הִיא אַחֲרָאִית עַל כָּל זְקו"א, הִיא אוֹמְרֵת: לֹא יִכְלְנוּ לְסוּעַ, הַכֹּל הָרוּגִים, שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת הָרוּגִים בְּתוֹךְ הַמִּסְבָּה, תּוֹךְ שְׁתֵּי דְקוֹת - אִם 16, אִז כָּל שְׁנֵי זֶה שְׁלוֹשִׁים כְּדוּרִים, כָּל שְׁנֵי, אִז חֲמֵשׁ שְׁנֵיּוֹת זֶה שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ, חֲמֵשׁ - עֲשֶׂר שְׁנֵיּוֹת זֶה שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת אִישׁ, תּוֹךְ עֲשֶׂר שְׁנֵיּוֹת, תּוֹךְ דְּקָה, חֲסֵלוֹ שֵׁם אֶלֶף אִישׁ, כָּלֵם בְּרוּחַ אִז הָרוּגוֹ אוֹתָם בְּדְרָכִים. כָּל הַדְּרָכִים הֵי מְלֵאוֹת מְחַבְּלִים, הֵי עֲשֶׂר אֶלֶף מְחַבְּלִים. אוֹמְרִים אֶלְפִים שְׁלֵשֶׁת אֶלְפִים, אֵיזָה אֶלְפִים? הַכֹּל, כָּל הַקְּבוּצִים מְלֵאִים מְחַבְּלִים, הַכֹּל מְחַבְּלִים.

עֲכָשׁוּ הָיָה הַרְצוֹ שֶׁל בְּאֵרִי, הוּא אָמַר נִשְׁאַרְתִּי עִם אֶקְדָּה עִם חֲמֵשׁ עֲשָׂרָה כְּדוּרִים. לְקַחוּ לְכָלֵם אֶת הַנֶּשֶׁק, שְׁמָא יִרוּ בְּאֵיזָה עֲרָבִי מִסּוּף, בְּאֵיזָה עֲרָבִי תְּמִים, עֲרָבִי מְתוֹק, יַעֲבֵר שֵׁם בְּשַׁעַר פִּתְאוּם, הוּא לֹא יָשִׁים לֵב. אִז לְקַחוּ אֶת כָּל הָרוּבִים מִהַשּׁוּמְרִים, הֵם (- הַמַּחְבְּלִים מֵעַזָּה) בְּאֵים הוֹרְגִים אֶת הַשּׁוּמְרִים, [לְשׁוּמְרִים] אֵין לָהֶם נֶשֶׁק. מְגִיעִים עֲשֶׂר מְחַבְּלִים הוֹרְגִים אֶת הַשּׁוּמְרִים, נִכְנָסִים לְתוֹךְ הַקְּבוּצָה.

הַשּׁוּמְרִים הֵי בְּלֵי נֶשֶׁק, אִז רְצוּ לְנִשְׁקָה. יֵשׁ נִשְׁקָה, זֶה כְּזֶה חֲדָד עִם כָּל הָרוּבִים שֶׁל כָּל הַקְּבוּצָה, יֵשׁ שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת אֲנָשִׁים. שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת רוּבִים בְּנִשְׁקָה, הַנִּשְׁקָה

המשך שיעור שנמסר ליל שלישי אור לא ראש חדש כסליו תולדות לכולל שוב בניי בבית מדרשנו בעיר העתיקה

עוֹשֶׂה כְּשֵׁלָא רוֹאִים, הוּא לֹא יְכוּל לַעֲשׂוֹת כְּשֵׁרוֹאִים. אוֹמְרִים לוֹ אַל תַּעֲשֶׂה אֶת הָעֵבֶרָה, אַז הוּא כְּבָר לֹא יַעֲשֶׂה אֶת הָעֵבֶרָה. אַז כָּאן בְּפֶרֶק ב' הוּא מְבִיא שְׂאָדָם יְכוּל לְכַתֵּב גִּט אַחֲרֵי שִׁשְׁחָטוֹ אוֹתוֹ, אַז מָה אִם שִׁחָטוֹ אוֹתָךְ? לֹא קָרָה כְּלוֹם וְשׁוֹם דְּבָר אַל תַּתְּבַלְּבַל תַּהִיָּה בְּרִסְלָב תַּהִיָּה בִישׁוּב דַּעַת !.

הַרְבֵּה אוֹמֵר²⁰ כְּשִׁיבּוֹא מְשִׁיחַ,

פֶּרֶק י"ג¹⁶ וְזֶה גַם בְּפֶרֶק ב'¹⁷, זֶה מוֹבָא פְּעַמִּים [בהלכות גירושין]. וְגַם בְּעֶרְכִין¹⁸, וְגַם בְּרוֹצֵחַ¹⁹. נִקְרָא עֲכָשׁוּ ב[הלכות] רוֹצֵחַ.

אִם אָדָם רוֹצֵחַ, הוּא לֹא צָרִיךְ לְלַכֵּת לַעִיר מִקְלֵט, אִם הוּא רֹצֵחַ בְּשִׁגְגָה. רֹצֵחַ בְּמִזִּיד, אַז גַּם, צָרִיכִים עֵידִים וְהַתְּרָאָה וְזֶה לֹא הוֹלֵךְ כְּכֹה. אִם אֶתָּה אוֹמֵר לוֹ, אַל תִּירָה בְּפִלוֹנֵי אַל תַּהַרְגֵה אוֹתוֹ, אַז הוּא כְּבָר לֹא יַעֲשֶׂה אֶת זֶה. אָדָם

מראי מקומות והערות

¹⁶ רמב"ם הלכות גירושין פרק י"ג דין יז

זֶה כְּשֶׁר. שֶׁהָאֵשׁ כְּשֶׁעַת הַסַּפְנָה הוּא שְׂכּוּתִיבִים וְנוֹתְנִין אַף עַל פִּי שְׂאִין מְכִידִין. וְכֵן מִי שֶׁנִּפְלֵי בּו מִכּוֹת רַעוֹת שְׂאִי אֶפְשָׁר שִׁחִיָּה מִהֵן אֶפְלוּ נִשְׁחָטוּ בּו רַב סִימְנִין וְרַמֵּי וְאָמַר כְּתִבּוּ גִט לְאִשְׁתֵּי הָרִי אֵלוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ שְׁחָרֵי עֲתָה חֵי הוּא אַף עַל פִּי שְׂסוּפוּ לְמוֹת:

¹⁸ רמב"ם הלכות ערכין וחרמין פרק ה' דין י"ג

שִׁחַט בְּהַ שְׁנִים או רב שְׁנִים וְעֵדִין הִיא מִפְּרֻסְתַּת הָרִי הִיא פְּחִיָּה לְכָל דְּבָרֶיהָ וְנִעְרַקְתָּ וְהָרִי הִיא בְּכָלֵל וְהַעֲמִיד וְהַעֲרִיף עַד שֶׁתִּמּוֹת:

¹⁹ רמב"ם הלכות רוצח ושמיירת הנפש פרק ה' דין ב

אִין הַרוֹצֵחַ בְּשִׁגְגָה גוֹלָה אֵלָא אִם כּוּן מִת הַתְּהַרְגֵה מִיד. אֲבָל אִם חָבַל בּו בְּשִׁגְגָה אַף עַל פִּי שֶׁאֲמַדוּהוּ לְמִיתָה וְחָלָה וּמַת אִינוּ גוֹלָה שְׂמָא הוּא קָרַב אֶת מִיתַת עֲצָמוֹ או הָרוּחַ נִכְנְסָה בְּחַבְרֹתָהּ וְהִרְמָתָהּ. אֶפְלוּ שִׁחַט בּו כָּל שְׁנֵי הַסִּימְנִים וְעַמַּד מַעֲט אִינוּ גוֹלָה עַל יְדוֹ. לְפִיכָךְ אִם לֹא פְּרִסַּס כָּלֵל או שִׁשְׁחָטוּ בְּמִקּוֹם שְׂאִין הָרוּחַ מְנַשְׁבֵּת בּו כְּגוֹן בֵּית סַתּוּם שֶׁל שִׁישׁ הָרִי זֶה גוֹלָה. וְכֵן כָּל פְּיֻצָּא בְּזָה.

²⁰ שיחות הר"ן אות רכ"ח

שְׂמַעְתִּי בְּשִׁמּוֹ שְׂאָמַר: בְּנֻדָּא נִמְצְאִים כְּשָׂרִים, אַף

רְאוּהוּ שֶׁנִּפְלַל לִגְבֵי אֲרִיֹת וְנִמְרִים וְכִיּוֹצָא בְּהוּן אִין מְעִידִין עֵלָיו. אֶפְשָׁר שֶׁלֹּא יֵאָכְלוּהוּ. נִפְלַל לְחַפְרִית נְחָשִׁים וְעֶקְרָבִים או לְתוֹף כְּפֶשֶׁן הָאֵשׁ או לְתוֹף יוֹדָה וְרַחַת מִלֵּאָה יוּן או שְׁמֹן או שִׁשְׁחָטוּ בּו שְׁנֵי סִימְנִין או רְבֹן אֶפְלוּ עַמַּד וּבְרַח מְעִידִין עֵלָיו שְׂמָת. שְׂוֹדָא סוּפוּ לְמוֹת. וְכֵן כָּל פְּיֻצָּא בְּזָה מְדַבְּרִים שְׂאִי אֶפְשָׁר שִׁחִיָּה אֵלָא מִוֹת מִיד כְּגוֹן קָרוֹב הָרִי אֵלוּ מְעִידִין עֵלָיו:

(הרי שהרמב"ם מדגיש שיכול להמשיך לחיות זמן מה, אלא שמעידים שסוף סוף אחר אותן זמן ודאי מת)

¹⁷ רמב"ם הלכות גירושין פרק ב' דין י"ג

בְּרִיא שְׂאָמַר כְּתִבּוּ גִט לְאִשְׁתִּי וְכְתִבּוּ וְחַתְּמוּ וְנִתְּנוּ לָהּ וְהַרְגֵה עֲצָמוֹ מִיד כְּגוֹן שֶׁהַשְּׁלִיף עֲצָמוֹ מִן הַגַּג או הַפִּיל עֲצָמוֹ לַיָּם הָרִי זֶה גַם כְּשֶׁר. עֵלָה לִגַּג וְדַחְפְּתוּ הָרוּחַ וְנִפְלַל וּמַת אִינוּ גַט. סַפְסַק הַפִּיל עֲצָמוֹ סַפְסַק דַּחְפְּתוּ הָרוּחַ הָרִי זֶה גַם עַד שִׁיּוּדַע לָךְ בְּנֻדָּא שֶׁהָרוּחַ דַּחְפְּתוּ. וְכֵן מִי שֶׁהִיָּה מְשֻׁלָּה בְּבוֹר וְאָמַר כָּל הַשּׂוֹמֵעַ קוֹלִי יִכְתֹּב גִּט לְאִשְׁתִּי הָרִי אֵלוּ יִכְתְּבוּ וְיִתְּנוּ לָהּ. וְהוּא שִׁיּוּדַע אוֹתוֹ. וְאֵף עַל פִּי שֶׁהַעֲלוּהוּ וְלֹא הִפִּירוּהוּ הָרִי

תֹּארוּכֵי לְדָה, פַּעַם לֹא רָשְׁמוּ
תֹּארוּכֵי לְדָה, אִזְ הִיְתָה מְלַחֶמֶת
הָעוֹלָם.

אז אם הוא בגיל מאה שש, הרב
שך, עכשוו אשה רוצה
להתחתן אתו גיל מאה ושש, כדי
שיקראו לה אשתו של הרב שך,
תקבל מלגות, היא תהיה לה
כבוד, אז היא תוכל לתת דרשות.
אז היא בת ארבעים רוצה
להתחתן עם הרב שך, אז עד
שהוא חי היא יכולה להתחתן
אתו, אפלו בגיל מאה ושש. אז
[אותו דבר] אפלו אדם קבל מכות
רצח והוא לא יכול לחיות, אבל
הוא חי עוד חמש דקות [הוא יכול
למדוש ולגרש].

כְּמוֹ יוֹאֵב וְאַבְנֵר, הֵלֶךְ מְכוּת שָׁם.
יוֹאֵב וְאַבְנֵר שְׁנֵי רַמְטְכָלִים,
זֶה רַמְטְכָל שֶׁל דָּוִד זֶה רַמְטְכָל
שֶׁל שָׂאוּל. תְּחִיּוֹ בְּשָׁלוֹם, מֶה יֵשׁ?
לֹא, מְגִיעַ אַבְנֵר. כְּתוּב שְׂאִישׁ-
בִּשְׁת - - -

כְּתוּב [ששמות בני שאול היו:] אִישׁ-

אֲנָשִׁים שְׁלִי יְהִיוּ בְּיָשׁוּב
דַּעַת. כָּלֶם יְרוּצוּ וַיִּתְבַּלְּבוּ, מֶה
עוֹשִׂים מְשִׁיחַ מְגִיעַ. מֶה נָּבִיא לוֹ
פָּרָחִים? נָּבִיא לוֹ שׁוֹקוֹלֵד מֶה
נָּבִיא לוֹ? תְּרַנְּגוֹל עַל מְקַל נָּבִיא
לוֹ אוֹלֵי אֵיזָה קַרְטִיב? כָּל אֶחָד
יִחְפֹּשׂ מֶה לְהִבִּיא לְמְשִׁיחַ אֵיזָה
תְּשׁוּרָה, וְהָאֲנָשִׁים שְׁלִי יְהִיוּ
בְּיָשׁוּב דַּעַת לֹא יִתְבַּלְּבוּ. כִּי מִי
שְׁעוֹשָׂה שְׁעָה הַתְּבוּדוֹת כָּל יוֹם,
הוּא לֹא מִתְבַּלְּבֵל מִכְּלוּם.

אז אותו דבר, אתה קבלת מכות,
חתכו לך שתי סימנים, חתכו
לך את כל הראש, אז מה יש, לא
קרה כלום. גוסס זה נקרא אדם
שלאט לאט המוח שלו מתננן
נרקב, אדם בגיל תשעים, הוא
כבר בסכנה שהמוח יתנון, עד
גיל תשעים עוד המוח יכול
לתפקד, אנשים מגיעים עד מאה.
אז עכשוו היה ר' ברנך מרדכי
[אזרחי וצוק"ל], הגיע עד מאה, הרב
שטיינמן הגיע למאה ושתיים,
הרב שך למאה ושש. אם יודעים
מתי הוא נולד. כי לא היה

מראי מקומות והערות

נוחה ומישבת היטב, כן תהיה דעתנו נוחה ומישבת
עלינו בלי מהומה ובלבול.

על פי שאין להם התבודדות. אבל אני קורא אותם
"פלייטיס" - מבהלים ומבלבלים. ופתאם פשיבוא
משנים וקרא אותם יהיו מערבים ומבלבלים. אבל
אנחנו נהיה דומים כמו האדם אחר השנה, שדעתו

המשך שיעור שנמסר ליל שלישי אור לא' ראש חדש כסליו תולדות לכולל שוב בניי בבית מדרשנו בעיר העתיקה

בַּשָּׁת, כְּתוּב מִפִּיבֶשֶׁת, כְּלָם עַל שֵׁם בֶּשֶׁת. שְׂאוּל זֶה שִׂיא הַבוּשָׁה [וצניעות]. מִיכַל אוֹמֶרֶת כְּזֶה בּוּשָׁה [כמו שהיה לאבי - שאול] עוֹד לֹא רְאִיתִי בְּחַיִּים שְׂלִי. אֶצֶל אָבִא שְׂלִי, לֹא רְאִיתִי אֶצְלוֹ אֵף פַּעַם אֲגוּדָל. אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים עַד כְּאֵן [פָּרַק הַיָּד], פַּעַם הֶלְכּוּ עַד כְּאֵן [סוּף הָאֶצְבָּעוֹת]. אֲנִי הִבַּת שְׂלוֹ, אֲנִי הִבַּת

מראי מקומות והערות

הניחתו ליכנס לתוך הבית אלא יצאת לחוץ והייתה מקפחתו בדברים ותאמר מה נכבד היום מלך ישראל אשר נגלה היום לעיני אמהות עבדיו מכאן את למד שהיה הופך אספירס ומשוויי שכן היא אומרת לו אשר נגלה היום.

התחילה עושה מריבה כנגדו מבקשת לאכול פניו אמרה לו אם ראיתי כבודך מה נכבד היום מלך ישראל עכשיו הודעת שאת מלך אשר נגלה היום הלוי בצניעות אלא לעיני אמהות עבדיו ואלו הן נשי ישראל שהיא קוראה אתהן אמהות, כהגלות גלות אחד הריקים אמר רבי אבא בר כהנא הריק שבריקים זה ארכיסטס שאין ריקים הימנו מכל מצוה כך היה דוד מרקד לפני הארון אמרה לו היום נגלה כבודו של בית אבא בוא וראה מה בניך לבין בית אבא כל בית אבי היו צנועים וקדושים אמרו עליו על בית שאול שלא נראה מהם לא עקב ולא גודל מימיהם וכו', וכך אמרה לו מיכל של בית אבי היו צנועים כ"כ ואת עומד ומגלה לבושך כאחד הריקים.

כיון שגמרה דבריה, אמר לה וכי לפני מלך ב"ו שחקתי ולא לפני מלך מלכי המלכים שחקתי אשר בחר בי מאביך ומכל ביתו ואלו היה אביך צדיק יותר ממני היה האלהים בוחר בי ופוסל בבית אביך ... ונקלתי עוד מזאת ואל תאמרי שהייתי שפל בעיני אחרים ולא נבזה בפני עצמתי ל"ל והייתי שפל בעיני ועם האמהות אשר אמרת עמם אכבדה א"ל אותן בנות ישראל שצווחות אותן אמהות אינן אמהות

²¹ במדבר רבה פרשת במדבר פרשה ד סימן כ.

ודוד מכרכר בכל עוז לפני ה' וגו' בא וראה כמה בידה דוד עצמו לכבודו של הקדוש ברוך הוא היה לו לדוד להיות מהלך לפניו סתם כמלך לבוש כלי מלכותו לאו אלא לבש כלים נאים לכבוד הארון ומשחק לפניו מה שאפשר לומר שנא' (דברי הימים א טו) ודוד מכורבל במעיל בוץ וכל הלויים הנושאים את הארון וגו' וכתוב ודוד מכרכר בכל עוז לפני ה' מהו בכל עוז בכל כחו מהו מכרכר שהיה מקיש ידיו זו על זו וטופח ואומר כירי רם ... כיון שבאו לירושלים היו כל הנשים מציצות על דוד מן הגגות ומן החלונות וראו אותו מרקד ומשחק ולא היה איכפת לו ... כיון שראתה אותו משים עצמו כהדיוט נתבזה בעיניה, מהו מפזז ומכרכר האיך היה עושה אמרו רבותינו היה לבוש בגדי זהב סנונין דומין לפז והיה מכה בידיו זו על גב זו וטפח כיון שהיה מכרכר כירי רם היה מפזז מהו מפזז שהיה ההוב המסונן שהיה עליו קולו פוזז, יכול לא היה דוד עושה יותר מזה לאו אלא הופך אספירס ומשוויי לפניו שכן כתיב במקום אחר (דברי הימים א' ט"ו) ותרא את המלך דוד מרקד ומשחק וגו', והיו כל הנשים מציצות עליו מן הגגות ומן החלונות ולא איכפת לו

לאחר שנפטרו כל ישראל ממנו נפנה לברך את ביתו ולשמחה מרוב שמחת הארון יצאת מיכל לקראתו וביזתה על שבוה עצמו לכבוד הארון לעיני הנשים ה"ד (שמואל ב' ו) וישב דוד לברך את ביתו וגו' לא

המשך שיעור שנמסר ליל שלישי אור לא ראש חדש כסליו תולדות לכולל שוב בנים בבית מדרשו בעיר העתיקה

לא צריך כל כך להשתולל, זה, תהיה טפה יותר נורמלי. אז הוא צחק עלי...

יש ספור מהאר"י זה מובא בשבחי האר"י, שהוא הראה לכלם את שבעת הרועים. [האר"י אמר לתלמידיו:] היום אני מראה לכם את שבעת הרועים, הראשון עולה אברהם אבינו. אולי אהרן הכהן, זה כהן. ואחרי זה לוי, ואחרי אברהם, יעקב, יצחק, כלם ישראלים, אחרי זה עולה יוסף הצדיק, ונשאר לנו משה יוסף ודוד, ישראלים. מגיע שביעי, שביעי, יעמוד ר' דוד בן ר' ישי, האר"י אומר אבל לא לצחק, אני מתחנן לא לצחק! מי שיצחק לא יוציא שנתו! תלמיד אחד לא יכול להתאפק, [שראה איך דוד] הוא קופץ שמנייות באויר. הוא לא יכול ללכת... [רגיל, אלא קפיץ].

עכשו אחד אמר [אם] אתם רצים לממ"ד, תעשו שמנייות

תקפצו, תרקדו [ולא לרוץ כבהלה], כבר כמה נפלו בדרך. לפני חמש שנים נפלה ילדה באשדוד, עד היום היא בלי הפרה, היום בת שתיים עשרה בלי הפרה. פתאום בשתיים בליה אתה שומע אזעקה, אז אם מה יש אזעקה, מה לה ולאזעקות תמשיך לישן! דבר ראשון זה לישן, זה לפני הכל. אתה בשנה, לא מענין אותך אחרת אזעקה, לא מענין אותך כלום. תישן תקום בחמש בבקר תלך למקוה, שש זה הנץ, ותתפיל נורמלי. אסור לקום [בלחץ ובפזיזות] כשיש אזעקה, כי אתה קם מבלבל אתה לא יודע מה נעשה, אתה נופל בדרך, אתה מועד, מחזיק תינקת ביד, אתה נופל עם התינקת. אז עד היום היא בלי הפרה, התינקת היא היתה בת שבע, היום בת שתיים עשרה, חמש שנים [22].

מראי מקומות והערות

פנימה. זה כבר קשה להם... אין להם טילים.

זרקו על דלית אל-פרמל, בעספיא יש דלית אל-פרמל, אז זה יותר דרומה [לחיפה], זה ליד זכרון' אז זה היה מענה. פי כשירים מגבול לבנון, אז זה נמצא (- פוגע) בקרית ביאליק [שצפונית לחיפה]. מי שמפיר את חיפה את הקריות, זכרון יעקב זה דרומה, קרית ביאליק זה צפונה, אז מה שירים מלבנון, זה

אלא אימהות לוואי יהא לי חלק עמהם לע"ל הה"ד (שם) ועם האמהות אשר אמרת לואי עמם אכבדה.

22 אשדוד היא מפגות, כבר עשרים שנה היא מפגות, מקבלים טילים חדשים. עכשו בחולון הפסיקו לפל טילים, ובבית שמש גם הפסיקו, נגמר להם הטילים כבר, אין. רק על בת ים הם ירו פי זה על שפת הים. בת ים זה [על] שפת הים, חולון זה יותר

בית כְּנֶסֶת יוֹרִים, זֶה סְפוּר אֲמַתִּי, עוֹד שָׁנָה זֶה עֶשֶׂר שָׁנִים, תשע"ה - פ"ה, יוֹרִים, הַשְּׁאֵלָה אִם הִכְהֵן צָרִיךְ לְצִאת הַחוּצָה. יֵשׁ שְׁאֵלָה הַלְכָתִית, עֲכָשׁוּ יָרוּ בַחֲמֶשׁ יְהוּדִים, אִזּוּ הֵם יְכוּלִים רַק לַחֲיוֹת רַבֵּעַ שָׁעָה. כְּמוֹ אֲבִנָּר הוּא קְבוּר בַּמַּעֲרָת הַמְכֻפְּלָה. כִּי הוּא יְכוּל לַחֲיוֹת עוֹד רַבֵּעַ שָׁעָה, אֲפֹלוּ תוֹקְעִים בּוֹ [חֲרַב] בַּחֲמֶשׁ. יוֹאֵב הוּא אֹמֵר לְאַבְנֵר אֲנִי גּוֹאֵל הַדָּם שֶׁל אַחֲשָׁלִי.

אִז כְּתוּב עֲשֵׂהֲאֵל הִיָּה רֵץ עַל גְּבִי הַשְּׁבָלִים מְדַרְשׁ רַבָּה, כָּלֵם רְאוּ אֶת טְרוֹן שֶׁהוּא הִיָּה רֵץ עַל הָעֲנַפִּים, הוּא הִיָּה יְהוּדִי אֹמֵר לִי

אִז כָּל זֶה מְדַבְּרִים כְּאֵן, שְׁאֲפֹלוּ אָדָם שׁוֹחֲטִים לוֹ אֶת שְׁתֵּי הַסִּימָנִים, לֹא קָרָה כָּלוּם. וְאוֹתוֹ דָּבָר גַּם מִבִּיא אֶת זֶה בְּנִזְיָקִין, בַּחֲמֶשׁ מְקוֹמוֹת הוּא מִבִּיא אֶת זֶה, גַּם בְּנִזְיָקִין, גַּם בְּעַרְכִּין, וְגַם בְּטַמְאָת מֵת²³.

שְׁעֵבָשׁוּ זֶה הִיאֲרָצִיט שֶׁל הַחֲמֶשֶׁה שְׁנֵהֲרָגוּ [בַּפְּגוּעַ הַנּוֹרָא ב'קְהֵלֶת בְּנֵי תוֹרָה' בְּהַר נוֹף]. הִנֵּה, כ"ה חֲשׁוֹן זֶה הִיָּה בְיוֹם חֲמִישִׁי שְׁעֵבֵר, כ"ה חֲשׁוֹן הִיאֲרָצִיט שֶׁל חֲמֶשֶׁת הַנְּרָצָחִים שְׁרָצְחוּ אוֹתָם הַמְּחַבְּלִים בַּתוֹךְ הַבַּיִת הַכְּנֶסֶת שֶׁל 'קְהֵלֶת בְּנֵי תוֹרָה'^[24].

אִז עֲכָשׁוּ נְכֻנְסִים מְחַבְּלִים לַתוֹךְ

מורא מקומות והערות

(10) המַת אֵינוֹ מְטַמֵּא עַד שֶׁתִּצָּא נַפְשׁוֹ אֲפֹלוּ מְגִיד אוֹ גּוֹסֵס. אֲפֹלוּ נִשְׁחַטוּ בּוֹ שְׁנֵי הַסִּימָנִים אֵינוֹ מְטַמֵּא עַד שֶׁתִּצָּא נַפְשׁוֹ שְׁנֵי אֲמָר (בַּמִּדְבָּר י"ט ג'). בְּנִפְשׁוֹ הָאָדָם אֲשֶׁר יָמוּת. (נִשְׁבְּרָה מִפְּרָקְתוֹ וְרַב בְּשִׁרָה עֲמָה אוֹ שְׁנִקְרַע פְּדָג מִגִּבּוֹ אוֹ שֶׁהִתּוֹ רֵאשׁוֹ אוֹ שֶׁנִּחַלַק לִשְׁנֵי חֲלָקִים בְּבִטְנוֹ הִרִי זֶה מְטַמֵּא אֶף עַל פִּי שְׁעִזוֹן הוּא מְפָרֵף בְּאַחַד מֵאֵיבָרָיו.

²⁴ אִז הוּא מְבִיא ר' מֹשֶׁה בְּר' יִצְחָק אֲשֶׁר טְבָרְסְקִי טְבָרְסְקִי זֶה טְאֵלְנָא. טְאֵלְנָא זֶה טְבָרְסְקִי, אִז הוּא הִיָּה אוֹ תַלְמִיד אוֹ הַרְבֵּה בְּעֲצָמוֹ (לְפִי מָה שְׁמוּפִיעַ, הִיָּה בְּנוֹ שֶׁל הַרְבֵּה מִטְאֵלְנָא בּוֹסְטוֹן), טְבָרְסְקִי רֵאשׁוֹ יְשִׁיבָה בִּישִׁיבַת "תּוֹרַת מֹשֶׁה" וְעוֹמֵד עוֹד אַרְבַּע יְהוּדִים נִפְגְּעוּ בְּבֵית כְּנֶסֶת 'קְהֵלֶת בְּנֵי תוֹרָה' זֶה הִיָּה רַחוּב אֲגָסִי, זֶה הִיָּה תַחַת לְרַחוּב שְׁלֵנוּ, זֶה הִיָּה רַחוּב אֲגָסִי.

נוֹחַת בְּקִרְיַת בְּיָאֵלִיק, לֹא מִגִּיעַ לַחִיפָה. וְגַם שְׁאוֹרְקִים מִהַדְרוּם - מִצָּה, זֶה נוֹפֵל בְּעֶסְפֵּיא, בְּדִלִית אֶל-בְּרַמֵּל.

כָּלֵם צְרִיכִים לְגוּר בְּעֶסְפֵּיא. יֵשׁ חֲתָנִים חֲדָשִׁים, עֶסְפֵּיהּ זֶה עֶשֶׂר שָׁקֵל לַחֲדָשׁ, הִכִּי הַרְבֵּה שְׁבָעִים שָׁקֵל. בַּחֲבָרוֹן זֶה שְׁבָעִים שָׁקֵל, הַחֲתָנִים הַחֲדָשִׁים צְרִיכִים לְגוּר בְּעֶסְפֵּיא, אַחוֹתֵי הִיָּה נּוֹסַעַת לְעֶסְפֵּיהּ לְקִנּוּת בְּגָדִים, זֶה חֲמֶשׁ דְּקוֹת מִנּוֹה שְׁאֵנָן, נּוֹסַעַת לְעֶסְפֵּיהּ, זֶה כְּבֵר דְרוּמָה [לְחִיפָא].

אִז הַטִּילִים נוֹפְלִים בְּעֶסְפֵּיא דְלִית אֶל-בְּרַמֵּל, כִּי זֶה דְרוּמָה וְקִרְיַת בְּיָאֵלִיק זֶה צְפוּנָה, הַקְּרִיּוֹת. אִז כָּל אַחַד צָרִיךְ לְרֵאוֹת, אוֹ לְגוּר בְּקִרְיַת בְּיָאֵלִיק, אוֹ לְגוּר בְּעֶסְפֵּיא, אוֹ לְגוּר בְּדִלִית אֶל-בְּרַמֵּל.

²³ רַמְבַּ"ם יד הַחֻזְקָה הַלְכוּת טוֹמְאוֹת מֵת פֶּרֶק א

בן ששון הוא הִיָּה יְהוּדִי, וְלָכֵן הוא יָכוֹל לְעוֹף. הָאָרִי אוֹמֵר שִׂיְהוּדִי יָכוֹל לְעוֹף בְּאֵוִיר, אִזּוּ הוא הִיָּה רֵץ עַל הָעֲנָפִים, כִּי הוא קוֹפֵץ מֵאֵילָן לְאֵילָן, כְּמוֹ קוֹפִים כְּמוֹ חִיּוֹת. אִזּוּ מוֹבָא בְּמִדְרָשׁ קוּהֵלֶת²⁵ שֶׁעֲשֵׂהָאֵל הִיָּה יָכוֹל לְרוֹץ עַל רְאֵשֵׁי הַשִּׁבְלִים לֹא רְאֵשֵׁי עֲנָפִים, וְהִיָּה מְקַבֵּל תְּנוּפָה מִכָּל שִׁבְלֵת עוֹד תְּנוּפָה, עוֹד תְּנוּפָה, כָּל שִׁבְלֵת מְבִיאָה לּוֹ עוֹד תְּנוּפָה.

אִזּוּ כָּל זֶה מוֹבָא כָּאֵן בְּכ"ז עֲמוּד ב' - רְאֵשֵׁי הַשִּׁבְלִים: "לֹא לְקָלִים הַמְרוּץ וְלֹא לְגַבּוּרִים הַמְלַחֲמָה" מִי זֶה "קָלִים הַמְרוּץ" זֶה עֲשֵׂהָאֵל שֶׁהִיָּה רֵץ עַל רְאֵשֵׁי הַשִּׁבְלִים. וְהָרְאֵשֵׁי הַשִּׁבְלִים לֹא הִיָּו מִתְּכּוֹפְפוֹת, לֹא תְּגִיד שְׂזָה... הוּא

הִיָּה עָף עַל רֹאשׁ הַשִּׁבְלֵת נוֹתֵן לּוֹ תְּנוּפָה וְהוּא קוֹפֵץ עוֹד מֵאָה מֵטֵר, כָּל קְפִיצָה זֶה מֵאָה מֵטֵר "וְעֲשֵׂהָאֵל קַל בְּרַגְלָיו כְּאֶחָד הַצְּבִים אֲשֶׁר בְּשָׂדֵה, וּמָה הִיָּה קְלוּתוֹ, שֶׁהִיָּה רֵץ עַל סְאִסִּי שִׁיבּוּלֵא וַאֲיֵן מִשְׁתַּבְּרִין", וְלֹא מִתְּכּוֹפְפִין, "קַל בְּרַגְלָיו".

וְאַבְנֵר אוֹמֵר לוֹ: עֲשֵׂהָאֵל אֲנִי אוֹהֵב אוֹתָךְ, אַתָּה חֵבֵר טוֹב שְׁלִי.²⁶ וְאֵינִי חֵבֵר טוֹב שְׁלִי אַחַ שְׁלָךְ, הוּא אוֹמֵר אֲנִי, אֵיךְ אֲשָׂא פָנַי לְאַחִיךָ?

הַנְּמָרָא אוֹמֵרֶת יוֹתֵר קַל לְהִזִּיז קִיר שֶׁל שֵׁשׁ אַמּוֹת, מְלַחֲזִיז רֶגֶל אַחַת שֶׁל אַבְנֵר²⁷. שְׂדוּד זָחַל תַּחַת הַרְגָלִים שֶׁל אַבְנֵר²⁸, הוּא זָחַל, הוּא יָדַע לְזָחַל.

מוראי מקומות והערות

²⁵ מדרש רבה קהלת - פרשה ט פסקה יג

²⁷ מדרש רבה קהלת - פרשה ט פסקה יג

ד"א כי לא לקלים המרוץ זה עשהאל שנאמר (שמואל ב' ב') ועשהאל קל ברגליו כאחד הצביים וגו' ומה היה קלותו שהיה רץ על סאסי שיבוליא ואינן משתברין אתמול ועשהאל קל ברגליו והיום (שם) ויכהו אבנר באחרי החנית וגו'.

ולא לגבורים המלחמה זה אבנר דכתיב (שם א' כ"ו) הלא איש אתה ומי כמוך בישראל וגו' דא"ר אסי משום ר' יוחנן נוח לו לאדם להזיז כותל בניי שש אמות בעובי מלהזיז רגלו אחת של אבנר והיום (שם ב' ג') הכמות נבל ימות אבנר

²⁶ (הם) למדו יחד בשבוי בנים, שלוש שנים למדו בשבוי בנים, מתשמ"ב עד תשמ"ה והם למדו בשבוי בנים והם היו תברותא דנקא, היו תברותא הוא הנה התבר הכי טוב שלו.

²⁸ אוצר המדרשים אלפא ביתא אחרת דבן סירא עמוד 43

פעם אחת היה דוד מלך ישראל עליו השלום יושב בגנו וראה צרעה אוקלת עקביש וביא שוטה ובידו עץ והיה מגרשם אמר דוד לפני הקדוש ברוך הוא רבוננו

המשך שיעור שנמסר ליל שלישי אור לא ראש חדש כסליו תולדות לכולל שוב בניס בבית מדרשנו בעיר העתיקה

שאל את ה' בשביל מה צריך צרעה? יש לי שתי קשיות; למה צריכים צרעה? למה צריכים עפכיש? כל אחד יש לו קשיות. אחאב גם היה לו קשיות²⁹, למה יש גשם בכלל? אז אמר אליהו אז לא יהיה גשם. זה

אז פתאום הוא [אבנר] הוריד את הרגל, ודוד נתפס ברגל של אבנר, אי אפשר להזיז את זה, עכשו הוא נחנק, עוד דקה הוא מת. אז הוא צעק רבונו של עולם הושיעה נא, אז באה צרעה ועקצה אותו [את אבנר]. הוא [דוד]

מראי מקומות והערות

תנו רבנן היו בה אילנות תלושין אסורין מחברין מתרין של עיר אחרת בין תלושין בין מחברין אסור מאי עיר אחרת אמר רב חסדא יריחו דכתיב "והיתה העיר תרם" לה' "וישבע יהושע בעת ההיא לאמר ארור האיש לפני ה' אשר יקום ויבנה את העיר האת את יריחו בבכרו יסדנה ובצעירו יציב דלתיה" תניא לא יריחו על שם עיר אחרת ולא עיר אחרת על שם יריחו דכתיב "בנה חיאל בית האלי את יריהו באבירים ככרו יסדה ובשגוב צעירו הציב דלתיה" תניא באבירים ככרו יסדה ובשגוב צעירו הציב דלתיה" קאמר הכי קאמר באבירים ככרו יסדה ובשגוב צעירו הציב דלתיה" לאותו רשע בשגוב צעירו ממשמע שנאמר באבירים ככרו איני יודע ששגוב צעירו מה תלמוד לומר שגוב צעירו מלמד שיהיה מקבר והולך מאבירים עד שגוב

של עולם מה הנאה באלו שבראת בעולמך צרעה אוקלת דבש ומשחתת ואין בה הנאה עכביש יארג כל השנה ולא ילבשנו שוטה חסר דעה מויק את הבריות ואינו יודע יהודה וגבורתה ואין בו הנאה לעולם אמר לו הקדוש ברוך הוא דוד מלעיג אתה על הבריות תבא שעה ותצטרך להם ותדע למה נבראו וכשנחבא במערה מפני שאול המלך שלח הקדוש ברוך הוא עכביש וארגה על פי המערה וסגרה אותו בא שאול וראה ארוג אמר בודאי לא נכנס אדם הנה שאם נכנס היה כורע הארוג לקרעים והלך ולא נכנס לשם וכשיצא דוד וראה העכביש נשקפה ואמר לה ברוך הוא בוראה וברוכה את רבונו של עולם מי יעשה כמעשיך וכגבורתך של מלמעשה נאמי ולפני אביש עשה עצמו שוטה לפני אנשיו והיתה בת אביש שוטה ומשגעת פיון שהביאהו אלי אמר להם מלעייגם אתם אותי בשביל בתי שהיא שוטה הבאתם זה אלי או שמא חסר משגעים אני מיד הניחיהו וברח והודה לאל על מעשיו שקל מה שברא בעולם. יש בו הנאה ובנימו שמצא דוד לשאול שוכב בצחרים והיה אבנר שוכב בפתח אחד ורגליו וקופות באו ונכנסו מבין רגליו ונטל צפחת המים וכשבא לצאת מבין רגליו פשט אבנר רגליו וכסחו בם והיו עליו כשני עמודים גדולים ובקש רחמים מהו ואמר אלי אלי מה עובתני באותה שעה עשה לו גם ושלח לו צרעה ונשכה רגלי אבנר ונקפו ויצא דוד ושבח להקדוש ברוך הוא ולא ראו לבן אדם להלעיג במעשה האל.

אחאב שושביניה הוה אתא איהו ואליהו למשאל בשלמא בי מטמא יתיב וקאמר דילמא כי מיילת יהושע הכי לט את יריחו על שם עיר אחרת ולא עיר אחרת על שם יריחו אמר ליה אליהו איך אמר ליה השתא לונטתא דמשה לא קא מסיקמא דכתיב "וסרתם וצבתם" וגו' וקתיב "והיה אף ה' בכם ועצרו את השמים" וגו' והוא גברא אוקים ליה עבודת מוכבים על כל תלם ותלם ולא שביק ליה מיטרא דמייל מיסוד ליה לונטתא דיהושע תלמידיה מסיקמא מינד "ויאמר אליהו התשבי מתשבי גלעד, חי ה' אלהי ישראל, אם יהיה טל ומטר" וגו' בעי רחמי וקבו ליה אקלידא דמטרא וקם וואל

²⁹ סנהדרין קב ע"ב

הַקְשִׂיאַ שְׁלֶךְ... אֲנִי יַעֲשֶׂה שְׁלֹא יִהְיֶה גֶשֶׁם, מָה יִכּוֹל לִהְיוֹת. אַחְזָב אוֹמֵר כָּלֶם עוֹבְדִים עֲבוּדָה זָרָה. אֲנַחְנוּ אוֹמְרִים כָּל יוֹם, חֲמֵשׁ פְּעָמִים: אוֹמְרִים בְּבִקְרַב בְּקִרְבָּנוֹת, אוֹמְרִים אַחֲרֵי זֶה קְרִיאַת שְׁמַע בְּיוֹצְרוֹת, אַחֲרֵי זֶה אוֹמְרִים בְּמַעְרִיב, אוֹמְרִים בְּרַבְּנוּ תָם גַּם כֵּן, אוֹמְרִים כָּל הַשְּׁלוֹשׁ פְּרָשִׁיּוֹת, אוֹמְרִים קְרִיאַת שְׁמַע עַל הַמָּטָה. אַז אוֹמְרִים חֲמֵשׁ פְּעָמִים בַּיּוֹם אוֹמְרִים: "וְסִרְתֶּם וְעַבְדְּתֶם אֱלֹהִים אֲחֵרִים וְהִשְׁתַּחֲוִיתֶם לָהֶם. וְחָרָה אַף ה' בְּכֶם וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם וְלֹא יִהְיֶה מָטָר" (דְּבָרִים י"א - י"ח - י"ז).^[30] "וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם" (אֲתָה יוֹדֵעַ לַעֲצוֹר אֶת הַשָּׁמַיִם? אֲתָה לֹא יוֹדֵעַ, טוֹב אַז עֲכָשׁוּ הַרְגָעַת אוֹתִי, פְּחַדְתִּי שֶׁתְּאֹמַר תַּעֲשֶׂה לִּי שְׁלֹא יִהְיֶה לִּי גֶשֶׁם). "וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם" וְלֹא יִהְיֶה מָטָר, אֵיזָה וְעָצַר אֶת הַשָּׁמַיִם, יוֹרְדִים מְבוֹלִים.

אַחְזָב יֵשׁ לוֹ קִשְׁיוֹת עַל הַקִּבָּה, הוּא שׁוֹאֵל אֶת אֲלֵיהוּ הַנִּבְיָא אֲתָה יִכּוֹל לְתַרְץ לִי אֶת הַקְשִׂיאַ הַזֹּאת; אֵיךְ יוֹרְדִים מְבוֹלִים? יְהוֹשֻׁעַ בֶּן נוּן מָה הוּא

אָמַר "בְּכַכְרוּ יִסְדְּנָה וּבְצַעֲרוּ יִצִּיב דְּלִתְיָה" (יְהוֹשֻׁעַ ו' כ"ה) אַז הוּא דַחֲף אֶת אַבְיָרִים, לֹא, יִהְיֶה פֶה מִשְׁפָּט, פֶּה הוֹלְכִים עַד הַסּוּף עַכְשָׁו, פֶּה צְרִיכִים לְדַעַת אֶת הָאֲמַת, פֶּה לֹא מוֹתָרִים, אֵינְ הַנְּחוֹת! מִי דַחֲף אֶת אַבְיָרִים? אֲנִי רוֹצֶה לְדַעַת, לְתוֹךְ יִצִּיקָה וְהוּא בְּתוֹךְ הַמְּלֵט הוּא הַתְּעַרְבֵב, קְרָאוּ לוֹ אַבְיָרִים.

אַחֲרֵי זֶה הָיָה לוֹ בְּכֹר וְאַשְׁבֵּל וְיֵהוּנָחַן, אַבְיָשׁוּעַ, מְלִכִּישׁוּעַ, כָּל הַבָּנִים שֶׁל שְׁאוּל הָיוּ שָׁם [כְּלוּמַר לְחֵיאל בֵּית הָאֵלִי הָיָה בָּנִים שֶׁנִּקְרָאוּ כַשְׁמוֹת כָּל בְּנֵי שְׁאוּל], כָּלֶם דַּחֲפוּ אוֹתָם לְתוֹךְ הַיִּצִּיקָה, כָּל חֲדָשׁ זֶה יֵלֵד אַחַר, עֲשָׂרִים יֵלְדִים דַּחֲפוּ לוֹ, הָאֲחֵרוֹן זֶה הָיָה שְׁגוּב, הוּא הָיָה שְׁגוּב הוּא הָיָה צָדִיק אֲמַתִּי, שְׁגוּב לְתוֹךְ הַיִּצִּיקָה אֲנִי רוֹצֶה לְדַעַת מִי דַחֲף אוֹתוֹ, (אוּלַּי אֲתָה? אֲתָה לֹא, אֲתָה בָּטַח שְׁלֹא...) אַבְל צְרִיכִים לְדַעַת מִי דַחֲף אוֹתוֹ, עֲשָׂרִים בָּנִים נִדְחָפוּ לְתוֹךְ הַבּוֹר זֶה דְּבַר נוֹרָא. אֵיפֹה... לְמָה... (אֲתָה לֹא יִכְלַת לְשׁוֹמֵר? בְּשִׁבִיל מָה עֲשׂוּ אוֹתָךְ גִּבְיָא רָשִׁי? אֲמַרְתִּי לָךְ אֲתָה הַגִּבְיָא הַרְאִשִׁי

מוראי מקומות והערות

³⁰ אוֹמְרִים שֶׁהַיּוֹם בְּלִילָה יֵרֵד גֶשֶׁם אֲנִי לֹא רוֹאֶה שְׁיִוָּרֵד גֶשֶׁם, צְרִיכִים כְּבָר לְצוּם א' כְּסִלְיוֹ.

יריחו. [31]

אז כל זה מדברים כאן על חיליק ש'לנו [חיאל בית האלי], שבנה את יריחו. וכל עשרים הבנים שלו מספנים, הלכו לו עשרים בנים, נעשה על זה ועדת חקירה, אחרי מעריב נעשה ועדת חקירה, מי דחף את הילדים לתוך היציקה לתוך הבורות של היציקות, של יריחו, נעשה על זה חקירות...

[וכשהלך אליהו לנחם את חיאל בשליחות ה', אמר אחאב שיהושע שאמר שמי שיבנה את יריחו ימותו בניו גדול ממושה שמא שאם יעבדו עבודה זרה לא ירד גשם שהרי קללת יהושע התקיימה בחיאל וקללת משה לא התקיימה וירד גשם אדירים. אמר אליהו שאם כן באמת מעכשיו לא ירד גשם. וביאר מורינו הרב בשיעורים שקללת יהושע התקיימה כי חיאל בית האלי חטא במזיד, אבל קללת משה לא התקיימה כי עם ישראל לא עבדו עבודה זרה מרצון

פה, אנה לא משגיח...) עשרים ילדים דחפו לתוך הבור, לתוך היציקה התערבבו עם הבטון עם המלט, לא, אני לא אשתוק על זה. פה אני ילך עד הסוף, לא אכפת לי פרקליטות לא אכפת לי כלום. עשרים ילדים! אחאב אומר לו תשמע עשרים ילדים הלכו כאן. זה לא פשוט אני לא שותק על זה.

אליהו הנביא ה' שלח אותו לנחם אבלים [את חיאל בית האלי על מות כל בניו בזה אחר זה]. **כן הוא** [חיאל בית האלי] **עשה את כל הבעיות הוא בנה את יריחו, עד היום, כתוב לא** [לבנות] **עיר בשם יריחו ולא יריחו המקורית, האוריגנילית** [אפילו שיחליפו לה שם], **אסור לבנות שום עיר בשם**

מראי מקומות והערות

גם כן. אז היא נשארה בחיים ברוה ה', כי התפונה באמת לרקד.

ואחת החליטה ללכת בצניעות, המבקלים אָמרו בָּד אָנחנו לא נוגעים, היא הלכה בלה מכסה, אָמרו לה את בְּסדר, תַעמְדי בַּצד. יש כל מיני ספוגי נסים שהמבקלים בעצמם רחמו.

אבל כל הפבישים היו מלאים הרוגים כל הפבישים, איזה אלף הרוגים כל הפבישים אי אפשר לנסע, אי אפשר כלום לעשות.

³¹ עָלְשׁוּ דְבָרָה אַחַת מֵאֲרֻגוֹן הַצֵּלָה, דְבָרָה מֵהַדְרֹם, אַחַת הָאֲחֵרָאִית שֵׁם, הִיא אֲמָרָה לֹא יִכְלְנוּ לְסוּעַ מִרֵב הַרוּגִים, כֹּל הַכְּבִישִׁים מְלֵאִים הַרוּגִים, כָּלֵם הַרוּגִים, בְּמִסְבָּה הָרֻגוּ לָהֶם שְׁלוֹשׁ מֵאוֹת.

הִיתָה אַחַת שְׂאֲמָרָה אֲנִי הוֹלֵכֶת לְרִקְדוּ. כִּי זֶה שֶׁמַּחַת תוֹרָה. יֵשׁ בְּבִקָּה בֵּית כְּנֻסֵת רְפוּרְמִים, בְּנוֹת הוֹלְכוֹת שֵׁם לְרִקְדוּ עִם סֵפֶר תוֹרָה, הֵם לֹא יְכוּלוֹת לְוַתֵּר, הֵם רוֹצוֹת לְרִקְדוּ עִם סֵפֶר תוֹרָה, אֲזִי הֵם הוֹלְכוֹת לְבִקָּה. אֲזִי הִיא אֲמָרָה אֲנִי נוֹסַעַת עִלְשׁוֹ - קָמָה עַל הַהוּרִים - לְרַעִים, הִיא רִצְתָה לְרִקְדוּ טָפָה, שֶׁמַּחַת תוֹרָה, אֲנִי רוֹצָה לְרִקְדוּ עִם ה', וְרִקְדִים שֵׁם, אֲזִי אֲנִי יְכוּלָה לְרִקְדוּ

אלא אחאב הכריח אותם].

אוֹתִי, הוּא הִיָּה רוֹדֵף. אִז יוֹאֵב
אוֹמֵר יִכְלַתְּ לְדַקֵּר אוֹתוֹ בְּרִגְלֵךְ.
אֲבִנֵּר אוֹמֵר אֵיךְ יִכְלַתִּי לְכַוֵּן
בְּאֲמָצֵעַ שֶׁהוּא רוֹדֵף אוֹתִי, אֲנִי
יְכוֹל לְכַוֵּן בְּדִיוֹק לְרַגְלֵךְ? יוֹאֵב
אוֹמֵר אֵיךְ כֹּנֶנֶתְּ כַּאֲן בַּחֲמֵשׁ? ³³.

כִּי צְרִיכִים לְדַעַת אֶת הָאֲנַטוֹמִיָּה,
כֹּל אֶחָד צָרִיךְ לְלַמֵּד
אֲנַטוֹמִיָּה, אִם לֹא - יִהְיֶה שְׁעוֹר
אֲנַטוֹמִיָּה. יֵשׁ פֶּה (- בִּבְטוֹן) שְׂמוֹנֶה
עֶשֶׂר עֲצָמוֹת (- צִלְעוֹת), שְׂמוֹנֶה עֶשֶׂר
חֲלִיזוֹת, אַחֲרֵי הַשְּׂמוֹנֶה עֶשְׂרֵה יֵשׁ
[עוד] חֲמֵשׁ ³⁴].

ביון שבתחילת השיעור הביא חמישה מקומות
ברמב"ם שאפילו שחטו אדם לא מוכרח
שימות ואין לו דין מת, והביא לכך ראיה שאבנר אחר
שעשאל רדף אחריו הוא דקר אותו בחומשו והרגו,
וכגואל הדם הלך יואב ובעורמה דקר את אבנר,
ועדיין המשך אבנר לחיות, ויואב היה בידו להורגו
רק אבנר ריחם עליו (ראה הערה) ³²].

אִז יוֹאֵב שָׁאַל אֶת אֲבִנֵּר, לָמָּה
הִרְגַּתְּ אֶת אַח שְׁלִי (- עֲשָׂאֵל)?
לָמָּה הִרְגַּתְּ אוֹתוֹ מָה הוּא עָשָׂה
לָךְ? מִתָּר לְהִרְגֵךְ אַח? אֲבִנֵּר
אוֹמֵר: הוּא רָדַף, הוּא רָצָה לְהִרְגֵךְ

מראי מקומות והערות

³² ילקוט שמעוני ירמיהו רמז רפ"ה

אל החומשו ואמר רבי יוחנן בדופן חמישית במקום
שמרה וכבד תלווין בו באחד מאיבריו לא יכיל ליה

³⁴ זה אני ראיתי את זה, צלמו לי, כי לא יכלתי ללכת,
חדשים לא יכלתי ללכת, מי"ו תמנו בדיוק אז נולד
נחמן רייכר. חמש בפקר עמדותי כאן מול המזנון, מול
המזנון, והתפופתי פכה בשביל להגיד חצות, אז
נשבה ריח חזקה והחליה זה, אם אתה מול המזנון זה
ספנה. זה לי חליה, מי"ו תמנו עד א' אלול כל תשעה
באב היה לי יסורים נוראים, הייתי צריכה להתפופת.
ויוסף הוא היה הגבאי שלי, הוא עזר לי ברוח ה'.

נרציתי לא לעלות על האוירון (לאמריקה), הוא אמר
אתה יכול לעלות על האוירון, לא יהיה לך פלום.
אמרתי לו אני לא יכול להתפופת, לא יכול, זה חליה
זה, חליה זה. אני רוצה לעלות על האוירון והרבנית
לוקחת אותי על האוירון, זה היה בדיוק אחרי תשעה
באב, לקחה אותי על האוירון יום למחרת. בפרנו
איזה רופא שם בנטראוס, שם בפקסאו' הלכנו שם
לרופא, אמרתי לו תפתר אותי מלעלות על האוירון.
הוא אמר לי: אני לא יכול לפתר אותך, אתה יכול

ולא לגבורים המלחמה זה אבנר, אמרו עליו שהיה
בטוח בכחו ואומר אלולי היה לארץ מקום לאחוז בו
הייתי מוזעזעה והיה כל מחנה ישראל שרוי בין שני
ארכבותיו וכיון שנפלה שעתו הכהו יואב בן צרויה,
באותה שעה תפש אבנר (את יואב) וכפתו בידו
כפקעת של שתי, מיד עמדו כל ישראל לפניו ואמרו
לו אדוננו אם אתה הורגו מיד נשארנו כיתומים אשר
אין להם אב ויבואו הפלשתים ויבוזו את נשינו ואת
כל אשר לנו. א"ל ומה אעשה שכבה את נרי, אמרו
ליה תדון עמו לפני דיין האמת השליך אותו מידו
ונפל זה חי וזה מת:

³³ סנהדרין מט, ע"א

אתיוה ליואב דינינה אמר ליה מאי טעמא קטלתיה
לאבנר אמר ליה גואל הדם דעשאל הואי עשאל
רודף הוה אמר ליה היה לו להצילו באחד מאבריו
אמר ליה לא יכיל ליה אמר ליה השתא בדופן
חמישית כיון ליה דכתיב ויכהו אבנר באחרי החנית

המשך שיעור שנמסר ליל שלוש אור לא ראש חדש כסליו תולדות לכלול שוב בנין בבית מדרשו בעיר העתיקה

או יואב שואל את אבנר תגיד לי, אתה יכול להסביר לי למה הרגת את אח שלי? בוא תסביר לי. אבנר אומר: [מדין] רודף. [עונה לו יואב:] איזה רודף מה, אז דוקרים אותו ברגל, ביד, צריכים דוקא. אז יש פה שמונה עשרה, ואחרי זה יש חמש, זה נקרא החמש, זה העצם החמישית, קוראים לזה F5,F4,F3,F2,F1³⁵].

מראי מקומות והערות

פארק, זה ארבע עשרה אבניו. זה היה חמישים ושבע סטריט ואנחנו צריכים לסוע עד אושן פארקווי, זה אחרי פלטבוש, זה נסיעה של חצי שעה. יוסף מכיר את כל הדרך. אנחנו צריכים לנסע מארבע עשרה אבניו, פורטין אבניו, לסוע לאושו פארקווי שם נמצא הקליניקה שלו, ושם הוא גר בתוך הקליניקה, בשבע כבר סוגרים. עכשו אנחנו רק יוצאים [בשבע], זה חצי שעה מינימום ועם הפקקים זה ארבעים דקות.

ואנחנו בדרך, פתאום ראיית ששכחתי את כל המסמכים, את כל הצלומים ממנהטן, [בבית חולים] הר סיני, זה היה הר סיני שם עושים את הצלומים, זה עלה אלף שבע מאות דולר הצלומים, חזקה שיינברג שלם את כל הצלומים, והם לא יכלו לעשות [- לעזור] שום דבר, צלמו לי F5 F4 F3 F2 F1.

כי אני יודע את כל המבנה האנטומי של כל הצלעות, שמונה עשר צלעות [ואחר כך] חמש צלעות, זה נקרא "אל החמש" (שמואל-ב' ב' כ"ג), שמי שתוקע שם ספיני אז זה קנות בטחן.

ואז אני חוזר בחזרה, כבר התקדמנו איזה רבע שעה. אני אומר אני יחזר בחזרה להביא את המסמכים של הצלומים, ואני בא, מגיע אליו, היה כבר שמונה אני חושב, כבר שעה שלמה הוא חכה לנו, מגיש לו את הצלומים, הוא אמר בשביל [מה] אני צריך את הצלומים, אני יודע הכל בלי צלומים. מה... הוא אומר תעמד רגע, אני חושב שעם הנגד, נתן לי לחיצה קלה, אמר לי: לך הביתה. רבוננו של עולם! הייתי במנהטן [בבתי חולים] שמונה שעות... עם צלומים... [ולא יכלו לעזור], והוא נתן לי פוש קטן,

ללכת, מה יש, תנסה קצת להתכופף, לא נורא. באמת בא אבא שלו עם מונית, ולא יכלתי להפנס למונית שירדתי מהאירון. אביד כבר היה בניו יורק, כבר ידע שאני מגיע, אז לא יכלתי להפנס למונית, זה היה יסורים להפנס למונית, להתכופף כזה. זה ממש מוז'ן כזה, אתה עושה לי כל מיני פוזצ'ים פאלה, צריכים משהו עם גג גבוה.

³⁵ כל זה למדתי על הגוף שלי. חוזר לסיפור נסיעות לאמריקה]

אז הגיע א' אלול, ירדת [-] גיטל גולדבלום מהאירון, היא אומרת תלך להוקטור טיטלבוים.

יש פה מעבר מנדלפאום (היום שוכן בבנין זה בית כנסת 'חוט של חסד'), מנדלפאום זה אבא של טיטלבוים, הוא מצד אשתו - אשתו היא מנדלפאום ומצד אביו אז הוא נקרא טיטלבוים.

והוא כבר יהודי בגיל תשעים ושתים. ואני אז הייתי בגיל ששים ושלוש, הייתי כבר בגיל ששים ושלוש, בס' אני ששים ושלוש, עכשו זה אחרי עשרים ושתים שנה אז אני כבר בן שמונים וחמש, עכשו יהיה שמונים ויש עוד חודש. אנחנו כבר בכסליו, כבר צריך להגיד עלה ובווא, בכ"ג טבת נהיה כבר בן שמונים ויש.

אז אני כבר [בן] ששים ושלוש, והוא תשעים ושתים, והיא אומרת תסע אליו. היא אומרת אם אתה לא נוסע לטיטלבוים, אז אני עולה על האירון בחזרה, ככה היא עושה לי אולטימטום.

טוב, אין ברירה, שבע בערב, הוא סוגר את הקליניקה, אנחנו מודיעים לו, שבע אנחנו רק יוצאים מבורו

או כל זה מדברים מה זה חמש, אז שואל אותו יואב את אבנר; "אל החמש" ידעת לכוך? אם ידעת לכוך על החמש, יכלת לדקר אותו ברגל. אם לא, אז אני עכשו מחסל אותך. ואז הוא הביא אותו אל הסנהדרין, ומיד פסקו לו מות, והוא דקר אותו. אבל זה בלי התראה, מה

סנהדרין יעזרו כאן? צריכים להשים אותו בכפה, זה דינים אחרים.

על כל פנים מדברים פה על עשהאל שהיה קל ברגליו והיה עף באויר. אז כל הבנים של צרויה עפו באויר. אבישי אמר את השם המפורש הגיע לעזה³⁶,

מראי מקומות והערות

לחיצה קטנטנת, הוא אומר לה הביתה.

ממתי אתה למדת את זה? כך שאלו את מיטלבוים, איפה למדת את זה? הוא אומר אני מ[גיל] אחד עשרה אני יודע את זה, אני כבר בגיל אחד עשרה התאמנתי כבר על אנשים. ועכשו הוא בן תשעים ואחד - מיטלבוים, הוא כבר נפטר אחרי שנה שנתים. אבל הוא נותן לחיצה אחת, עוד פואב לי... הוא אומר תלך הביתה זה יהיה בסדר. אז חזרנו לבית, עד שהגענו הביתה כבר היה הכל בסדר.

³⁶ סנהדרין זה ע"א

"וישבי בנב אשר בילידי הרפה ומשקל קינו שלש מאות משקל נחשת והוא חגור חדשה ויאמר להכות את דוד" מאי "וישבי בנב" אמר רב יהודה אמר רב איש שבא על עסקי נוב אמר ליה הקדוש ברוך הוא לדוד עד מתי יהיה עון זה טמון בידך על דה נהרגה נוב עיר הכהנים ועל ידך נטרד דואג האדומי ועל ידך נהרגו שאלו ושלשת בניו רצונך יכלו ורעך או תמסר ביד אויב אמר לפניו רבנו של עולם מוטב אמסר ביד אויב ולא יכלה ורעי יומא חד נפק לשפר בואי אתא שטן ואדמי ליה כטביא פתק ביה גירא ולא מטביה משכיה עד דאמטייה לארץ פלשתים כדחזייה ישיבי בנב אמר היינו האי דקטליה לגלית אחי כפתיה כמטיה אותביה ושיייה תתיבי בי בדייא [סדייא] אתעביד ליה ניסא מכא ליה ארעא מתנתיה היינו דכתיב "תרחיב צעדי תחתיו ולא מעדו כרסליו".

הוא יומא אפניא דמעלי שבתא הוה אבישי בן צרויה הוה קא חזר רישיה פארבעא גרבי דמא חזינהו כתיבי דמא איכא דאמרי אתא יונה אטרורי כמיה אמר כנסת ישראל ליונה אמתילא שגאמר כנפי יונה נחפה בכסף שמע מינה דוד מלכא דיישראל בצערא שרי אתא לביתה ולא אשפחיה אמר תנו אין רוכביו על סוסו ואין יושביו על פסאו ואין משתמשין בשרביטו בשעת הספנה מאי אתא שאיל בי מדדשא אמרו ליה בשעת הספנה שפיר דמי רכביה לפרדיה וקם ואול קפצה ליה ארעא בהדי דקא מסגי חזיה לערפה אמיה דהת נולא בי חזיתה פסקתה לפליכה שדתייה עליה סכרא למקטליה אמרה ליה עלם אייתי לי פלה פתקיה בריש מוחה וקטלה כד חזייה ישיבי בנב אמר השתא הוה בי תרין וקטליו לי פתקיה לדוד לעילא ודן ליה לרומחיה אמר נפול עלה ונקטל אמר אבישי שם אוקמיה לדוד ביו שמאי לארעא ונימא ליה איהו אין חכוש מוציא עצמו מבית האסורין אמר ליה מאי בעית הכא אמר ליה הכי אמר לי קודשא ברוך הוא והכי אהדרי ליה אמר ליה אפך אלותך בר ברך קורא ליזבון ואת לא תצטער אמר ליה אי הכי סיע בהדו הינו דכתיב ויעזרו לו אבישי בן צרויה אמר רב יהודה אמר רב שיעזרו בתפלה אמר אבישי שם ואחתייה הוה קא רדיף בתריהו כי מטא קובי אמרי קום ביה כי מטא בי תרי אמרי בתרי גורון קטליה לארצי אמרי ליה זיל אשתכח לערפה אמה בקיברא כי אדברו ליה שמא דאימיה כחש חליה וקטליה הינו דכתיב אז נשבנו

המשך שיעור שנמסר ליל שלישי אור לא ראש חדש כסליו תולדות לכולל שובו בניס בבית מדרשו בעיר העתיקה

זֶה טִלְסָקוֹפּ כְּזֶה, הִיא רוֹאָה אֶת כָּל מָה שֶׁקֹּרֵה בְּשֵׁדָה הַקָּרֵב, אִמָּא שֶׁל סִיסְרָא. זֶה הֵבֵן שְׁלָה.

כַּתוּב שֶׁבְּשִׁבְלֵי הַדְּמָעוֹת שֶׁל אִמָּא שֶׁל סִיסְרָא צְרִיכִים לְתַקֵּעַ מֵאָה תְּקִיעוֹת³⁸. מָה שֶׁתּוֹקְעִים מֵאָה תְּקִיעוֹת בְּכָל רֹאשׁ הַשָּׁנָה, בְּגִלְלֵי הַדְּמָעוֹת, לְבִטֵּל אֶת הַדְּמָעוֹת, אִמָּא בּוֹכָה זֶה אִי אִפְשָׁר לְתַאֵר מָה זֶה, זֶה לְדוֹרֵי דוֹרוֹת כְּכֹר שְׁלוֹשׁ אֲלָף שָׁנָה. אִי אִפְשָׁר לְהַמְתִּיק אֶת זֶה, כְּמָה שְׁבוּכִים לֹא מְמַתִּיקִים, אִמָּא בְּכַתָּהּ, אִמָּא בּוֹכָה, סוּף הַעוֹלָם! "וְתִיבֵב אִם סִיסְרָא" אוֹמֵר

עַד עֵזָה. אִם אֶתָּה רוֹצֵה לְהַגִּיעַ לְעֵזָה, זֶה רַק עִם הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ. פַּעַם כָּל יֶלֶד יִדַע אֶת הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, כָּל יֶלֶד, שָׂרַח בַּת אֲשֶׁר יִדְעָה אֶת הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ, דְּבוּרָה הַנְּבִיאָה, יַעֲלֶה.

יַעֲלֶה הַלְכָה עִם הַשֵּׁם הַמְּפָרֵשׁ [להרוג את סיסרא, ואם סיסרא שראתה את כל זה בכישרון] הִיא מְנַסָּה [למנוע ממנה להרוג את בנה], הִיָּה לָהּ (- לאם סיסרא) מִסָּךְ³⁷. כְּמוֹ יֵשׁ מְסֻכִים אֶתָּה רוֹאָה מָה קֹרֵה בְּשֵׁדָה הַקָּרֵב, אֶתָּה רוֹאָה אֶת הַטְּנָקִים בּוֹעֲרִים. אִזּוֹ הִיא (- אִם סִיסְרָא) רוֹאָה שֶׁהִיא (- יַעֲלֶה) הוֹלֶכֶת עִם הַיֵּתֵד. "בְּעֵד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה [תִּיבֵב אִם סִיסְרָא] בְּעֵד הָאֲשֵׁנֵב" (שׁוֹפְטִים ה"כ"). אֲשֵׁנֵב זֶה כְּזֶה כְּשׁוֹף כְּזֶה,

מורא מקומות והערות

חֲמִי מֵאֵן דְּחֲמִי בְּעָרֵיא דְּחֲמֵתָא. אוּף הָכֵא וַיֵּרֵא בְּלֶק, בְּחֲמֵתָא דִּילֵיהּ.

³⁸ תוספות ראש השנה לג ע"ב

...לכאורה נראה לתקוע בתפלה כמו בן אמלקיות וזרונות ושפורות קשר"ק קש"ק קר"ק אצל חד וחד כדי לצאת מספסך דרבי אבהו ובערוה פירש שהיו עושים בן שפירש בערה ערב דהליו דמחמרי [ועבדי] שלשים כד תבין ושלשים בלחש ושלשים על הסדר כנגד מאה פעויות דפעיא אימיה דסיסרא ואלין [עשרה] אינון כשגומרין כל התפלה קול תמיצא דיחידאי מתבעי למהוי [עשרה] תשרת תש"ת תר"ת והם מאה...

אנשי דוד לו לאמר לא תצא עוד אתנו למלחמה ולא תכבה את נר ישראל תנו רבנו שלשה קפצה להם הארץ אליעזר עבד אברהם ויעקב אבינו ואבישי בן אריה:

³⁷ והר ח"ג בלק קפד, ע"ב

(במדבר כ"ב) וַיֵּרֵא בְּלֶק בֶּן צְפוּר וְגו'. רבי שמעון אמר, וַיֵּרֵא, מֵאֵן רֵאִיהּ חֲמָא. רֵאִיהּ וְדֵאֵי מִמֶּשׁ חֲמָא בְּמִשְׁקוּפֵא דְּחֲמֵתָא, וְחֲמָא בְּעֵינוּ. חֲמָא בְּמִשְׁקוּפֵא דְּחֲמֵתָא, כְּמָה דְּכַתְּבִיב, (בראשית כו) "ק"מ ע"ב) וַיִּשְׁקָה אֶבְרָהָם מֶלֶךְ פְּלִשְׁתִּים בְּעֵד הַחֲלוֹן. מֵאֵי בְּעֵד הַחֲלוֹן. כְּמָה דְּאֵתָּא אִמֵּר (שׁוֹפְטִים ה) בְּעֵד הַחֲלוֹן נִשְׁקָפָה וְתִיבֵב אִם סִיסְרָא (אלא) "ס"א ודאי) חֲלוֹן דְּחֲמֵתָא דִּינְבִי שׁוֹלִיחוֹ דְּכַבְּיָא, וְאִינוּן חֲלוֹנֵי דְּחֲמֵתָא. וְחַד חֲלוֹן אֵיךְ דְּכָל חֲמֵתָא בִּיהּ שְׂרִיא, וְכָה

יתעורר, אם הוא יתעורר לא לפית
שניה, הוא חונק אותה. היא לא
רצתה לקחת ספין, היא אומרת
אני לא רוצה לגעת בספין ולא
בחרב אני אשה, אני רק יתד
לוקחת. היא מחמירה על עצמה,
חמרות שלא כתובות.

היא לוקחת יתד, מתקדמת לאט
לאט והאמא של סיסרא
רואה את הכל, "ותיכב" זה
[גימטריא] "יתד", כל זה מביא ופרקי

תוספות כמה "ותיכב" מאה
דמעות, מאה דמעות מאה
תקיעות.

אז עכשו היא מיכבת, והיא רואה
יעל הולכת עם היתד, יעל לא
רצתה לקחת חרב³⁹. ויתד זה
עבה, זה אי אפשר להרג עם יתד,
זה גם היה נס יתד זה עבה. כל
אחד פעם הקים איזה אהל, יודע
מה זה יתד. הקמנו הרבה אהלים.
אז יתד זה עבה, מה, הוא

מראי מקומות והערות

שאמר הכתוב ידה שלחה בכישור זו יעל שלא
הרגתו בכלי זיין אלא ביתד, דכתיב ידה ליתד
תשלחנה, ומפני מה לא הרגתו בכלי זיין, לקיים מה
שנאמר לא יהיה כלי גבר על אשה.

³⁹ ילקוט שמעוני שופטים רמז נ.

ידה ליתד תשלחנה, אין יד אלא שמאל, שנאמר אף
ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים, ואומר למה
תשיב ירך וימינך, ואומר והיה לאות על ידכה. זהו

המשך שיעור שנמסר ליל שלישי אור לא ראש חדש כסליו תולדות לכולל שובו בניי בבית מדרשו בעיר העתיקה

דְּבַי אֱלִיעֶזֶר) בְּסֵפֶר קַרְנִים, סֵפֶר
קַרְנִים מֵאֲמָר י"ב - הוּא מְסַבֵּיר
אֶת כָּל הָעֲנִינִן שֶׁל סִיסְרָא
שֶׁ"תִּיבֵב" זֶה גִּימְטְרִיא יִתֵּד -
אֲרַבַּע מְאוֹת וְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה⁴⁰,
"שׁוּבוּ בָנִים" זֶה גַם יִתֵּד
כְּנֶרְאָה, רְקוּדִים.

אז אמר אחד שהולכים לממ"ד
צריכים לרקד בדרך, לא לרוץ
סתם ככה מבהלים, אתה תפל,
אתה תפיל את התינוק, אתה
מחזיק תינוק ביד.

אז עכשו באשדוד עוד נופלים
טילים באשדוד? הפסיקו גם
כן, כבר נגמרו להם הטילים
[לחאמס], נגמרו להם, יש שם רק

אז [אם] סיסרא רואה את היתד
היא רוצה להציל את הבן
שלה, פי האמהות היתה להם
מסכים, כל האמהות כל השרות,
ומי שיורה חץ אז הופכים את
החץ על מי שיורה, כמו בומרנג.
הוא (-) הבעטליר בלי ידים) אומר אני
יכול להחזיר חץ⁴¹, אני יורה חץ,
מחזיר את החץ. אז היא רוצה
להחזיר את החץ, זה לא פועל!

מורא מקומות והערות

הקדוש בלשונו הצח כשמש:

⁴¹ סיפורי מעשיות - מעשה יג

ביום הששי היו גם כן שמחים. והיו מתגעגעים: איך
לוקחין בכאן את אותו שהיה בלא ידים? והנה הוא
בא, ואמר הנני! ... כי פעם אחת ישבנו יחד איזה
אנשים. והיה כל אחד ואחד מתפאר בכח שבידיו: זה
התפאר שיש לו גבורה זו בידיו, וזה התפאר שיש לו
גבורה פלונית בידיו. וכן כל אחד התפאר בגבורה
שיש לו בידיו. (הינו) כי אחד היה מתפאר שיש לו
כח וגבורה כזו בידיו, שכשהוא מורה חץ הוא יכול
לחזור ולמשכה אליו. כי יש לו כח כזה בידיו, שאף על
פי שהורה כבר החץ, עדין יכול להחזירה לחזור
ולמשכה אליו.

⁴⁰ דן ידן על ספר קרניים - מאמר ב

ז. והנה סיסרא פגם בו ראוי שתדע שסיסרא הרשע
פגם בסוד מוח קדיש כי יש במוח תיד אורות מנין
קדיש והנה דע כי מוח קדיש גימטריא שם תחס
שזכרתי למעלה בסוד ג' פעמים כוס יין שהוא
גימטריא ג' פעמים יוסף שהוא ג' פעמים קנו
גימטריא תחס בסוד (ותחס עליך) כמ"ש למעלה
במאמר ט עיין שם היטב ודע סיסרא גמטריא שלא
סוד של"א קליפות הנקראים בתיב והשם השולט
עליהם כהשים זהו הסוד שכתוב בסיסרא (ותכסהו
בשמיכה) אותיות כהשים שמיכה וזהו סוד שדרשו
רז"ל שמיכה שמי כה מעיד וכו' ודבריהם מתקו
מדבש ונופת צופים וזהו סוד ופלא שלקחה יעל יתד
האוהל ותקע במוחו בסוד כי סיסרא פגם במוחא
דתמן יתד אורות כנ"ל, וכאשר נבין כל זה תבין מ"ש

מצד ימין: השולחן שבת שלא ניווק. מצד שמאל: הבית הפגוע

רביעי. כִּמָּה שְׁאָדָם מִכִּין שְׁלַחַן שְׁבֵת יוֹתֵר מִקֶּדָם אִז הוּא כְּבֹר הַמְתִּיק אֶת הַכֹּל !

אִז הֵם הָיוּ בַּמַּמָּ"ד וְכָל הַבַּיִת נִהְרָס, וְהַקִּיר שֵׁישׁ שָׁם תְּמוֹנָה עִם פְּטוּם הַקְטָרֶת עַל קֶלֶף אִז גַּם נִשְׂאָר שְׁלָם.

אִז כָּל זֶה שׁוֹאֵל יוֹאֵב אֶת אַבְנֵר ; אִז אֵיךְ דִּקְרַתְּ בַּחֲמֵשׁ ? אִם אַתָּה אוֹמֵר שֶׁהֵייתָ מְבַלְבֵּל וְהֵייתָ נִרְדָּף, אִז אֵיךְ דִּקְרַתְּ בַּחֲמֵשׁ, אִם דִּקְרַתְּ בַּחֲמֵשׁ הָיָה לָךְ יָשׁוּב דַּעַת, יְדַעַת מָה אַתָּה עוֹשֶׂה, יְכַלַּת לְדַקֵּר אוֹתוֹ בְּרַגְלָא. [ולכן הרג יואב את אבנר, אבל היה אסור ליואב להורגו כנקמה] אַבְל

בְּקִשֵׁי נִשְׂאָר לָהֶם כְּנִרְאָה כְּמָה מְאוֹת, כְּמָה עֲשָׂרוֹת, אִז הֵם שׁוֹמְרִים אֶת זֶה לְחִיפָה, לְבֵית שְׁמֵשׁ, לְתֵל אַבִּיב, לְחֹלוֹן. עַל חֹלוֹן הַפְּסִיקוּ לִירוֹת, רַק עַל בַּת יָם יוֹרִים. עַל רֵאשׁוֹן [לְצִיּוֹן] זֶה עוֹד יוֹתֵר דְּרוֹמָה.

בְּרֵאשׁוֹן [לְצִיּוֹן] טִיל נָפַל עַל בַּיִת וְנִשְׂאָר הַשְׁלַחַן שְׁבֵת, זֶה פָּלָא. בַּיִת שְׁלָם נִהְרָס רֵאשׁ הַחֲבֵרָה קְדִישָׁא, וְהָאִשָּׁה מְכִינָה אֶת הַשְׁלַחַן שְׁבֵת בְּיוֹם רְבִיעִי, זֶה נָפַל הַטִּיל בְּיוֹם חֲמִישִׁי. וְכָל הַבַּיִת נִהְרָס וְהַשְׁלַחַן שְׁבֵת נִשְׂאָר עָרוֹף, עִם הַצְּלָחוֹת עִם הַכּוֹסוֹת, הֵיא כְּבֹר מְכִינָה שְׁלַחַן שְׁבֵת בְּיוֹם

המשך שיעור שנמסר ליל שלישי אור לא ראש חדש כסליו תולדות לכולל שובו בניי בבית מדרשו בעיר העתיקה

צור זה אכן, כתוב "כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשוננו" (במדבר כ"ט).

הוא מביא כאן: "בני צרויה שהם נולדו מאדמה", הם נולדו מאכן, היא לא היתה בשור ודם. כאן סעיף ל"ד בני צרויה זה יואב ואבישי ועשהאל, שהם עפו באויר. ולכן צרויה "ולא הזכר אביהם", לא כתוב שהם בני ישי, או נכדים של ישי, כתוב הבעל של צרויה, אצל אביגיל כתוב, כתוב עמשא בן איש ישראל... "כי עלו מן האדמה" כאלו יצאו מהאדמה, יצאו מסלע. כל זה אומר הרמ"ע מפאנו בגלגולי נשמות. "כי עלו מן האדמה כאלו נולדו פעם אחרת בלי אשה" כמו שנולדו בלי אשה.

כתוב שרבי זירא נולד בלי איש, ורב פפי בלי איש. לכן רב פפי יכל לעמד בכאלה נסיונות נוראים, רבי [-] אומר אני לא הייתי עומד בנסיון, גם רב אומר,

זה היה בלי התראה, זה אי אפשר להרג בלי התראה. ולא היה גם עדים, לא היה עדים גם כן, רק אנחנו יודעים שהוא דקר אותו בחמש, אבל לא היה עדים ולא התראה, אז איך יואב עוד הרג אותו [את אכנר]? זה עוד שאלה.

על כל פנים, כל הבנים של צרויה עפו באויר. אז דברנו על עזה, שעם השם המפרש אפשר לנסע לעזה. אז אבישי הלך עם השם המפרש [לעזה], הוא אמר שם. ושלושה קפצה להם הדרך; יעקב אבינו, ודוד המלך - ואבישי בן צרויה כשהוא הלך להציל את דוד. והשלישי זה יואב בעצמו שהוא כופף עץ ועף על החומה והרג את כלם על החומה וכבש את עמון.

אז צרויה אז אומר הגלגולי נשמות, הרמ"ע מפאנו הוא מביא בני צרויה, שהם יצאו מאכן⁴², היא היתה אכן. למה קראו לה צרויה? כי היא היתה

מראי מקומות והערות

מן האדמה כאלו נולדו פעם אחרת בלי אשה, ובני אדמה היו, וצרויה כדאמרין מן המצר קראתי יה, ועמדו בני, ולכן נהרגו שלשתן לתיקונם, כי גם [הם] היו בעצה עם אביהם, והנה לא יתמיד:

⁴² גלגולי נשמות אות ב

בני צרויה יואב ואבישי ועשהאל, הם בני קרח אסיר ואלקנה ואביאסף, ותמצא שמותם רמוזים צרויה בגימטריא קרח עם המלה, ולא הוזכר אביהם, כי עלו

כי הם לא נולדו מאיש בכלל. אליהו הנביא לא נולד מאיש, לכן הוא יכל לעוף באויר. אז הם גם כן, הם היו בני אדמה הם נולדו מסלע.

"וצרויה ... ולכן נהרגו שלשתן לתקונם, כי גם [הם] היו בעצה עם אביהם" - כי הם היו בגלגול הקודם בני קרח, אז הם לא קבלו עדין את הענש. בני קרח היו בעצה עם אביהם, כשהיו בגיהנם עשו תשובה, אבל זה כבר לא עוזר התשובה הזאת, תשובה שאתה בתוך הגיהנם, אתה רואה את האש, אתה בתוך להבות אש זה לא נקרא תשובה. אז לכן שלשתם היו צריכים לההרג; גם יואב נהרג, על ידי שלמה המלך, וגם עשהאל נהרג על ידי אבנר, וגם אבישי נהרג, אבישי נהרג ב[מגיפה], שלשים ושש זה אבישי בן צרויה. שהיה שקול כשלושים ושש הסנהדרין⁴³.

אז כל הבנים של צרויה היו עפים באויר "ולכן נהרגו שלשתן לתקונם, כי גם [הם] היו בעצה אחת עם אביהם" ואז למה הם היו חיבים מיתה? כי הם היו הגלגולים של בני קרח, ואם אדם לא מקבל את הענש בגלגול הראשון הוא מקבל את זה בגלגול השני. כי הם היו צריכים מהר לעשות תשובה על זה שחלקו על משה, והם לא עשו תשובה.

כמו שכל האחים לא עשו תשובה על מכירת יוסף, הם עשו רק תשובה על זה ש"בהתחננו אלינו" כל כך התחנן היינו צריכים... [לרחם] אבל [לעולם] הם החזיקו שהמכירה היתה צודקת. כי הרמב"ם אומר, הרי הרמב"ם אומר שמן העוף לא נהרג על אכילת אבר מן החי. אז אומר הרדב"ז והפספס משנה שמן העוף זה לא לכתחלה, כתוב שאם אוכל מן העוף לא יהרג, זה לא יהרג אבל זה אסור, הכרתי

מראי מקומות והערות

שיש בו ליפרע מהם כמה חובות באותה שעה מת אבישי בן צרויה ששקול כרובה של סנהדרין;

⁴³ ברכות סב, ע"ב

ויאמר למלאך המשחית בעם רב אמר רבי אלעזר אמר ליה הקדוש ברוך הוא למלאך טול לי רב שבהם

קָטַן, הוּא רוֹצֵה לְאָכַל תְּרַנְגוּל עַל מִקְל, קֶצֶת אֲרִטִיק, קֶצֶת קֶרְטִיב, הוּא גוֹנֵב קֶצֶת כֶּסֶף מֵאֲבָא שְׁלוֹ, לְגַנֵּב עוֹד אֵיזָה גְלִידָה. כָּל יֶלֶד לֹמֵק אֵיזָה כֶּסֶף בְּלִי רְשׁוֹת, וְקוֹנָה לוֹ אֵיזָה גְלִידָה אֵיזָה קֶרְטִיב. [44].

בְּתוֹב [על אברהם אבינו]: "וַיִּטַּע אֶשֶׁל" (בראשית כ"א ל"ג), אוֹמֵר הַרְשָׁבִים פְּרָדִס, מָה הוּא צָרִיךְ פְּרָדִס? שִׁילֵךְ לְמַחְנָה יְהוּדָה, יִקְנֶה כַּמָּה תְּפוּזִים. אִז הוּא אוֹמֵר מָה אַתָּה צָרִיךְ פְּרָדִס שְׁלָם בְּשִׁבִיל לְחַלֵּק תְּפוּזִים? קוֹנִים בְּמַחְנָה יְהוּדָה, אַתָּה יְכוּל לְקַנּוֹת כַּמָּה תְּפוּזִים בְּכַמָּה מִיָּלִים, אֶלָּא אֲבָרְהָם אָבִינוּ רָצָה לְהִתְפַּלֵּל [בין העצים], לֹא הָיָה לוֹ עֵצִים, לֹא הָיָה לוֹ אֵיפָה לְהִתְפַּלֵּל, הוּא גָר בְּבֶאֱר שָׁבַע, אֵינן עֵצִים בְּבֶאֱר שָׁבַע [45]. אִז אוֹמֵר הַרְשָׁבִים פְּרָדִס

וּפְלִתִי בְּס"א כּוֹתְבִים שְׁזָה לְכַתְחֻלָּה, אִז זֶה הָיָה הַמַּחְלָקָת אִם זֶה כְּמוֹ הַכְּרָתִי וְהַפְּלִתִי, אִז כְּמוֹ הַכְּסָף מִשְׁנָה וְהַרְדָּב"ז. שְׁהַרְדָּב"ז אוֹמֵר שְׁהַרְמַב"ם אוֹמֵר לֹא יִהְרַג אֲבָל זֶה אָסוּר. וְהַכְּרָתִי וְהַפְּלִתִי אוֹמְרִים לֹא יִהְרַג וְזֶה מִתָּר. אִז הָאֲחִים הַחֲזִיקוּ כְּמוֹ הַכְּרָתִי וְהַפְּלִתִי, וְיוֹסֵף הַצַּדִּיק הַחֲזִיק כְּמוֹ הַרְדָּב"ז וְהַכְּסָף מִשְׁנָה שְׁזָה אָסוּר, שְׁאָסוּר לְאָכַל אֲבָר מִן הַחַי - מְדַבְּרִים מִן הָעוֹף. כִּי הַרְמַב"ם מְבִיא בְּהַלְכוֹת מְמָרִים, מְבִיא הַרְמַב"ם שֶׁבֶן סוֹרֵר וּמוֹרָה לֹא נִהְיָה עַל יְדֵי אֲכִילָה [שְׁל עוֹף].

הַבֵּן סוֹרֵר וּמוֹרָה זֶה רַק שְׁלוּשָׁה חֲדָשִׁים, זֶה לֹא יְכוּל לְהֵיוֹת בְּכָלֵל, זֶה דְרוֹשׁ לְקַבֵּל שְׁכָר. "אֵינְנוּ שִׁמְעַ בְּקַלְנוּ זוֹלָל וְסַבָּא" מָה, יֶלֶד בְּגִיל שְׁלוֹשׁ עֶשְׂרֵה יֶלֶד

מורא מקומות והערות

44 אִז הָיָה מִיָּלִים [מְטַבֵּעַ בְּרִיטִין] חֲמֵשׁ מִיל אַתָּה יְכוּל לְקַנּוֹת גְּבִיעַ גְּלִידָה, כְּחֵמֵשׁ מִיל. וְעַד הַחֲתָנָה עוֹד הָיָה מִיָּלִים, עַד הַחֲתָנָה שְׁלִי עוֹד הָיָה מִיָּלִים. זֶה כָּל גְּרוּשׁ זֶה עֶשֶׂר מִיָּלִים, וְלִידָה זֶה אֶלֶף מִיל וְהַכֵּל הוֹלֵךְ עַל מִיָּלִים. פֶּעַם אָדָם הָרִוּחַ בְּשֵׁנַת תּוֹר"ס - אִז הַמְשַׁכֶּרֶת הִתְרָה חֲמֵשָׁה מִיל. אֶפְלוּ [עַבּוּדָה] בְּפְרָדִסִים.

45 פֶּעַם לְמַחְתִּי אוֹתָךְ לְבֶאֱר שָׁבַע? הֵייתָ, אֵינן שָׁם עֵצִים, הִלְכְנוּ חֲפֵשְׁנוּ אֵיפָה לְהִתְבַּדֵּד, בְּקִשִׁי מְצָאנוּ

44 כִּי אֵינִי הֵייתִי הוֹלֵךְ לְהִבְיֵא אֲכָל בְּצֻהָרִים אִז הָיָה כְּאֵלֶּה שְׁלוּשָׁה סִרְיִם כְּאֵלֶּה הָיָה כּוֹה מִיָּחַד, כּוֹה מִתְּקוֹן מִיָּחַד. וּבִאֲחַד הָיָה שְׁנֵי צֵל, וּבִאֲחַד הָיָה דְגִים חַיִּים, וּבִאֲחַד אֲחַד הָיָה מְרַק. וְהֵייתִי הוֹלֵךְ מִהַבַּיִת עַד רְחוֹב הַחֲלוּזִין עַד רְחוֹב בְּנֵאֲלִיק, בְּנֵאֲלִיק פֶּנֶת הַחֲלוּזִין, וְשָׁם אֲנִינָה יוֹרְדִים לְמִטָּה לְכוּן רְחוֹב [אוֹלֵי בְרוּלֵד], שָׁם בְּחִיפָה. רְחוֹב בְּנֵאֲלִיק זֶה יוֹרֵד עַד לְמִטָּה, כְּמַעַט עַד הָעִיר הַתְּחַתִּית. שָׁם הָיָה הַמַּאֲפִיָּה שְׁלֵ אֲבָא שְׁלִי, הֵייתִי מְבִיא לוֹ כָּל צְהָרִים אוֹכֵל.

המשך שיעור שנמסר ליל שלישי אור לא ראש חדש כסליו תולדות לכולל שובו בנים בבית מדרשו בעיר העתיקה

[הילד יוכל לעוף באויר].

להתפלל בו, אז אדם צריך פרדס, לנטע תפוזים... [46].

אבל אם זה להנאת עצמם, הילד יצא פגום, לא ילמד לא יתפלל, כי התכוננו להנאת עצמם אז הילד מלא תאוות. הוא רק ילך אחרי התאוות שלו, אבל אם פונת האב לטובה והאם לרעה, צריכים ששניהם יכוננו לא להנות מהדבר, רק "לדבר מצוה" אז "יהיה הילד ההוא צדיק גמור", אם האשה והאיש מתכוננים להביא ילד קדוש לעולם, אז הוא יהיה צדיק גמור גם באור מקיף וגם באור פנימי. אם האב התכונן לטובה אז זה אור מקיף, והאמא התכוננה בשביל התאוה שלה, אז האור פנימי הוא לא בסדר; "אז יהיה אור המקיף של הבן צדיק. ואור הפנימי, רשע. ובהמשך הזמן יכוף המקיף את הפנימי, ויהיה צדיק גמור".

אז כל זה מדברים כאן "כי מראש צרים אראנו ומגבעות אשורנו" שהאשה צריכה להיות כמו צרויה שהילדים נולדים מאכן, אז צרויה היתה כמו אכן אז כל הבנים עפו באויר.

זה מביא בשער הגלגולים פרק י'. שאם האבא הוא קדוש הילדים יעופו באויר. הוא מביא כאן בשער הגלגולים, הוא מדבר על ישי שכל הנכדים של ישי היו עפים באויר, זה נקרא הקדמות: "הפנימי" אז יש אור מקיף, אז אם הבן נולד עם אור מקיף, כי הוא נולד בלי שום תאוה; "כי בהיות האיש מזדוג עם אשתו להוליד בנים, הנה מכח האב נמשך בחינת אור מקיף בבן, ומכח האם נמשך בבן גם כן בחינת אור פנימי" כי אם הם מתקדשים בלי שום תאוה, רק בשביל להביא ילד לעולם, אז...

מראי מקומות והערות

46 הלכנו להתפלל בפרדסים בגבעת שמואל הייתה לוחת אותה, הלכנו לירקון להתפלל, הכל היה פרדסים, היום כבר הכל בנוי מעיני הישועה והכל בנוי, כי בנו כביש מספר חמש.

איזה חרשה קטנטנת שנטעו שם קרו נקמת אם הערבים הספימו. כי הערבים כבר לא מספימים שיטעו עצים יותר, מה שהערבים אומרים זה קדוש...

המשך שיעור שנמסר ליל שלישי אור לא ראש חדש כסליו תולדות לכולל שובו בניי בבית מדרשו בעיר העתיקה

אֶת זֶה בַּפִּית⁴⁷, או צְרִיכִים
לְהַדְפִּיס אֶת זֶה לְחֶלֶק לְכֻלָּם.
שְׂפֵמָה זֶה חֲשׂוֹב שְׁגָם הָאֵב וְגַם
הָאֵמָּא יִכְנֹנוּ רַק לְהֵבִיא יְלָדִים
לְעוֹלָם לֹא בְּשִׁבִיל הַתְּאֻוֹת "לְפִי
שְׂהַמְקִיף כּוֹלָל בְּתוֹכּוֹ אֶת
הַפְּנִימִי, וּמֵהַפְּכוֹ לְזִכּוֹת. וְאִם
הָאֵב נִתְפָּוֶן לְרַעָה" – לַתְּאֻוֹה שְׁלוֹ
"וְהָאֵם לְטוֹבָה, אִזּוֹ הַמְקִיף רַע
וְהַפְּנִימִי טוֹב, וּבְהַמְשֵׁךְ הַזְּמַן
יִכּוֹף הַמְקִיף הָרַע אֶת הַפְּנִימִי

מראי מקומות והערות

נמצא שגבר עליו אור המקיף אשר מכח אביו. ואם הוא עצל וכבד התנועה, יורה תגבורת אור הפנימי בו מצד האם, והכל כפי מעשיהם. רוצה לומר, כי אם האב נתכוון לשם מצוה בעת התשמיש, הנה הבן הוזה יהיה מהיר במלאכת שמים, וגדול מאד בתורה. ואם אביו נתכוון להנאת עצמו, יהיה הבן הוזה מהיר במלאכת העולם הזה. וכן להפך אם יהיה כבד התנועה, אם אמו נתכוונה לשם מצוה, יהיה עצל במלאכת העולם הזה. ואם לא נתכוונה לשם מצוה, יהיה הבן עצל במלאכת העולם הזה. וזהו הדין שבין טעם כי נמצאים ילדים קטנים חריפים לא יוכלו השקט, ויש ילדים עצלים כבדי התנועה מאד:

וזה סוד עשאל אחי יואב שהיה קל ברגליו עד לאין תכלית, כנודע לרז"ל (שמואל ב' ב') שהיה רץ על ראשי השבילים ולא היו נכפפים, ובודאי אין מדרש חז"ל יוצא מידי פשוטו ממש, והענין מוכן עם הנוכח כי כל בחינות היתה, מתגבורת כח האב, ולא היה בו כח האם כלל, וגדל בו אור המקיף לגמרי, והיה מעופפו באויר:

אמר שמואל, עוד מצאתי דרוש אחר מחודש על הגלגול, וכמדומה לי שהוא קצור מכל האמור, ואמרת' להעתיקו פה אחר הדרושים הנוכחים וכמעט שהוא סלת מכל האמור:

⁴⁷ שער הגלגולים הקדמה י': עוד נדבר בענין הבנים הנולדים מן האב, דע, כי בהיות האיש מודווג עם אשתו להוליד בנים, הנה מכח האב נמשך בחינת אור מקיף בבן, ומכח האם נמשך בבן גם כן בחינת אור פנימי. והנה אפשר שבעת זווגם יתקדשו עצמם שניהם בכונות מצוה וקדושה. או יהיה כונת שניהם שלא לשם מצוה, אלא להנאת עצמם ולרעה. או יהיה כונת האב לטובה והאם לרעה, או להפך. ואמנם אם שניהם נתכוונו לדבר מצוה, יהיה הולד ההוא צדיק גמור באור המקיף ובאור פנימי. ואם שניהם נתכוונו לרעה, יהיה הבן ההוא רשע גמור באור מקיף ובאור פנימי. ואם האב נתכוון לטובה, ואמו לרעה, אז יהיה אור המקיף של הבן צדיק. ואור הפנימי, רשע. ובהמשך הזמן יכוף המקיף את הפנימי, ויהיה צדיק גמור, לפי שהמקיף כולל בתוכו את הפנימי, ומהפכו לזכות. ואם האב נתכוון לרעה והאם לטובה, אז המקיף רע והפנימי טוב, ובהמשך הזמן יכוף המקיף הרע את הפנימי הטוב, ויהיה רשע גם הוא:

והנה אם תרצה לידע, מי גובר בו, כח האב או האם, תוכל להכיר זה כפי קלותו של הבן או כבדותו, לפי כי האור הפנימי מוגבל, ואינו יכול להתנועע. אבל האור המקיף מבחון, מתנועע, ומניע את האדם למקום שהוא חפץ. ונמצא כי אם תראה איזה אדם קל כנשר ורץ כצבי בכל מעשיו, ומהיר במלאכתו,

מהמטה, אז תדע לך שהאור המקיף שלו, התגבר על האור הפנימי - שהאבא לא התכונן לטוב, אפילו האמא התכוננה לטוב, אבל האבא התכונן לרעה. אז הוא לא יכול לקום בבקר מהמטה, אין לו כח, אין לו כח להתפלל, אין לו כח לכלום.

אז אם תרצה לדעת מה יותר חזק כח האב או כח האם? תראה לפי קלותו של הילד, אם הוא קם בקלות, מתפלל ותיקין, קם כבד בחדש, בשלוש. "תוכל להכיר זה כפי קלותו של הבן או כבדותו, לפי כי האור הפנימי מגבל, ואינו יכול להתנועע". האור המקיף הוא לא מגבל, אבל האור הפנימי מגבל. "אבל האור המקיף מבחון, מתנועע, ומניע את האדם למקום שהוא חפץ. ונמצא כי אם תראה איזה אדם קל כנשר רץ, עושה, מיד, כל דבר מבצע אומרים לו מילה, אז מיד הוא מבצע את זה. אז תדע שאור המקיף יותר חזק מהאור הפנימי. "ואם הוא עצל וכבד התנועה" תדע שאור הפנימי גבר, "יורה תגברת אור הפנימי בו מצד האם, והכל כפי

מעשיהם. רוצה לומר, כי אם האב נתכונן לשם מצוה בעת התשמיש, הנה הבן הזה יהיה מהיר במלאכת שמים, וגדול מאד בתורה. ואם אביו נתכונן להנאת עצמו" אז הוא יהיה חיל טוב... הוא יהיה מסגר טוב... הוא יהיה רופא טוב... "יהיה הבן הזה מהיר במלאכת העולם הזה". אתה רואה ילדים קטנים שהם היפראקטיביים הם כל הזמן תוססים, כמו הבנים של הבריסקעיר כלם היו תוססים, כלם היו מרביצים מכות, ומשתוללים ברחובות. אז זה מרב האור המקיף שבוער בהם, אז זה מקפיץ אותם, אז ילדים קטנים הם לא יכולים להיות שקטים היפראקטיביים צריכים לקחת את הילד עם ריטלין. יש ילדים להפך כבדים עד שהם קמים בבקר, צריכים להעיר אותם עשר פעמים, לשפך עליהם קצת מים.

"וזה סוד עשאל... שהיה רץ על ראשי השבלים" פה הוא מביא את המדרש "שהיה רץ על ראשי השבלים ולא היו נכפפים" בכלל! זה הכל כי היה לו אור

וּכְשֶׁהָאֹר מְקִיף לְגַמְרֵי, אִז הוּא
מַעֲיֵף אוֹתוֹ בְּאֹיֵר. אִם אָדָם זֹכֶה
לְהוֹלֵד מֵאֲבָא קְדוֹשׁ אִז הוּא זֹכֶה
לְעוֹף בְּאֹיֵר.

”אָמַר שְׂמוּאֵל, עוֹד מְצַאֲתִי דְרוֹשׁ
אֲחֵר מִתְדַשׁ עַל הַגְּלִגּוּל,
וְכַמְדָּמָה לִי שֶׁהוּא קָצוּר מְכַל
הָאָמוֹר, וְאָמַרְתִּי לְהַעֲתִיקוּ פֶה
אֲחֵר הַדְּרוֹשִׁים הַנְּזַכְרִים וְכַמְעַט
שֶׁהוּא סֵלֶת מְכַל הָאָמוֹר.”

נְמַרְנֵנוּ עִם הַקְּדָמָה י' גְּלִגּוּלֵי
נְשָׁמוֹת ל"ג בְּנֵי צְרוּיָה.

להכיר כזה אבא רשע בתואל, אז
אליעזר לקח אותה עם עשרה
גמלים. זה עשרה ימים מחוץ זה
יוצא 700 ק"מ 680 עשיתי את
החשבון [כי אדם הולך ביום 40
קילומטר] כי כתוב בפרקי דר'
אליעזר פרק יז' מבאר שבע לחון
זה מהלך 17 ימים ברגל, אז
אליעזר הגיע עם רבקה לשדה,
כי יצחק היה בשדה – העיקר זה
ללכת להתבודד בשדה, אחרי
התפילה כולם ילכו להתבודד
בסנהדריה, מי שילך לסנהדריה
ימצא את השידוך שלו – אז יצא
מזה עשו, כי אליעזר אמר אם היו
מקשיבים לי היו מבטלים את

מְקִיף, כִּי הוּא קָבַל אוֹר מְקִיף
מֵאֲבָא שְׁלוֹ. הוּא אוֹמֵר ”וְאֵין
מְדַרְשׁ חַז”ל יוֹצֵא מִיַּד פְּשוּטוֹ!
וְאֵל תִּגִּיד זֶה מְרָאָה... זֶה דְרָךְ
מְשָׁל, זֶה דְבָרִים רוֹחֲנִיִּים, זֶה
כְּפִשׁוּטוֹ מִמֶּשׁ! אוֹמֵר אֵת זֶה
הָאָר”י, זֶה כְּפִשׁוּטוֹ מִמֶּשׁ! הוּא
הָיָה רֵץ עַל רֵאשֵׁי הַשְּׂבָלִים. וְאֵף
אֶחָד לֹא יִפְרֹשׁ אֵת זֶה בְּדֶרֶךְ רְמוֹז,
וְאֵין מְקַרָּא יוֹצֵא מִיַּד פְּשוּטוֹ!
”כִּי כָל בְּחִינָתוֹ הֵיטָה, מִתְגַּבְּרֶת
כַּח הָאֵב” שֶׁהָאֵב הֵיטָה קְדוֹשׁ
וְטָהוֹר, ”וְלֹא הָיָה בּוֹ כַח הָאֵם
כָּלֵל, וְגָדֵל בּוֹ אוֹר הַמְקִיף לְגַמְרֵי”

שיעורי שב"ק פרשת

ויצא

אחרי הקידוש

אליעזר הוא היה בנדיט, הוא
רצה להכשיל את השידוך, כי
בתואל מת, אז אמרו לרבקה
תישארי פה, שבי שבעה, אצלכם
לא נוהגים לשבת שבעה, תשב
הנערה איתנו ימים או עשור,
ימים זה שבעה, עשור זה עשר
חודשים. אז היא אמרה אלך,
אומר הבן איש חי, היא לא אמרה
כן, היא אמרה אני בורחת אני לא
רוצה להישאר פה, לא רוצה

עוד שני שבטים גד ואשר, שכל
אשה תזכה ללדת שני שבטים גד
ואשר.

***

במשך השבוע, ביום רביעי, הרב
נסע מהבית וביום חמישי בבוקר
הרב נסע לגבול עזה לחזק את
החיילים, בתחילה היו בבארי,
שם היו חיילים שבאו לבקש
ברכות מהרב וקיבלו על עצמם
קבלות טובות, אחד שהיה לו
קשה הרב אמר לו לקבל על
עצמו נטילת ידיים לפני האכילה,
עוד אחד קיבל על עצמו תפילין,
ובאמת שהרב חזר, כשירד
מהרכב אמר; נסענו לחזק
חיילים בזיקים בבסיסים כולם
קבלו על עצמם לשמור שבת.

אח"כ הרב נסע לבסיס בזיקים
שנמצא בצפון עזה שם הרב סיפר
היינו שעתיים בבארי חיכינו
להיכנס אבל באמת לא היה שום
רישיון לכתחילה אז חזרנו.

השידוך, כי אליעזר ראה שיצא
פה עשו זה "וכדה על שכמה"
וכדה 'ו' על 'ע' שכמה 'ש' זה
ראשי תיבות עשו. זה אומר ר'
מאיר מזידקוב, אבל הוא לא
ראה שיש פה את יעקב [ועשו רק
הקליפה של יעקב], כי זה
'מחריש', מחריש זה גימטרייה
יעקב-עשו, כי יש פה גם את
יעקב, אז אליעזר לקח אותה עם
גמלים, אני לא יודע למה עם
גמלים, היה שם אוטובוס אגד
לירושלים, הוא פספס את
האוטובוס לירושלים, אז היה
צריך להיזהר מהטילים, כי זה
בבגדד, שם יש טילים, פה
בירושלים אין שום טילים זה הגן
עדן, שובו בנים זה הגן עדן פה
אין שום פחד.

***

שאלו את הרב על כך שלא
קראה יששכר על שהביאה את
זילפה ליעקב, מה המעשה טוב
בזה? הרב אמר בזכות זה נולדו

היכל הברכה מבואר על פי מורינו הרב, בו מבואר סוד הפסוק, ומדוע יש בו שלושה פסיקים.

היכל הברכה מבואר על פי מורינו הרב, בו מבואר סוד הפסוק, ומדוע יש בו שלושה פסיקים.

וּתְכַחַשׁ שָׂרָה | לֵאמֹר לֹא צָחַקְתִּי בִּי | יִרְאֶה וַיֹּאמֶר | לֹא כִּי צָחַקְתָּ: (בראשית יח, טו)

צעירה והחזיר לה היצר הרע כדי שיצחק ויולד בדרך טבעית.

וְשָׂרָה לֹא יָדְעָה מִזֶּה [שכדי ללדת את יצחק וחזיר לה ה' את היצר הרע], וְלִזְוָה צָחַקָה, [שאמרה:] לִי הִיְתָה עֲדָנָה [כלומר אני חזרתי להיות צעירה, וחזר לי היצר הרע], וְאֲדַנִּי זֶקֶן - [ואברהם נשאר זקן וה' לא החזיר לו היצר הרע], אִם כֵּן [טענה שרה:] יִהְיֶה הַבֶּן מִסְטָרָא דִּילִי, סְטָרָא דְנוֹקְבָא, וְלֹא יִהְיֶה לוֹ חַיּוֹת בְּאֲרִיכוֹת יָמִים, [וביאר מורינו הרב שאמרה, שאם תביא ילד עם יצר הרע הוא יהיה מוכרח למות בקיצור ימים, ובאמת האמינה שתוכל ללדת, אלא שהצטערה שבשביל זה היא צריכה לחזור ליצר הרע].

וַיֹּאמֶר ה' אֶל אַבְרָהָם: לְמָה זֶה צָחַקָה לֵאמֹר, [כלומר:] שְׂאֲמִירְתָּה - [שנחשבת צחוק] הוּא [שאמרה:] הָאֵף אֲמַנָּם אֵלֶּךְ וְאֲנִי זִקְנָתִי, [ששרה אמרה:] וְכִי חָלִילָה אֵין יְכַלֶּת בְּיָדוֹ יִתְבַּרֵּךְ שְׂאֵהִיָּה אֹלִיד אֵף שְׂאֲנִי זִקְנָתִי, וְלְמָה הִחְזִיר אוֹתִי לִימֵי נְעוּרַיִם, [וביאר מורינו הרב שכך טענה: שכמו שה' יכול לעשות נס ואשה בת תשעים תחזור להיות כבת עשרים, כך ה' יכל לעשות נס שגופה וטבעה יישארו ככני תשעים ובכל אופן תלד, ולא תצטרך לשוב לייצר הרע. ועוד

[היכל הברכה:] שָׂרָה לֵאמֹר - [במילים אילו יש] פְּסִיק בְּאֲמָצַע, וְצָרִיף לְהַפְסִיק מְעַט, כִּי הָאֲמִירָה הִיְתָה בְּאֲמַת, אֲלֹא אֵף עַל פִּי כֵן וּתְכַחַשׁ, אֲמַנָּם בְּדַבְרֵי שָׂרָה לֹא הָיוּ מְפָרְשִׁין לֵאמֹר עַל מָה זֶה כַחֲשָׁה שָׂרָה לְהֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ, רַק דְרָךְ סִתָּם כַחֲשָׁה וְאֲמָרָה לֹא כֵף הוּא דְבַרֵּי הֵשֵׁם יִתְבַּרֵּךְ כְּמוֹ שְׂאֲתָם סְבוּרִים בִּי שְׂאֲנִי צָחַקְתִּי בְּוֹדָאִי, אֲלֹא יֵשׁ בְּדַבְרֵי אֵיזָה פְּנִימִיּוֹת.

כִּי עֲנִין טַעֲנַת שָׂרָה הִיְתָה וְיִתְצַחַק שָׂרָה, שְׂשַׁחֲקָה וְשְׂמַחָה אַחֲרֵי בְּלַתִּי הִיְתָה לִי עֲדָנָה, שְׂנַשְׂתָּנָה גּוֹפָה וְנַתַּן לָהּ עֶקֶר מְטָרוֹן וְדָם נְדוּת, וְחִזְרָה לִימֵי נְעוּרֶיהָ כְּדִי לְהוֹלִיד אֶת יִצְחָק בְּדָרְךְ הַטְּבָעִי, כְּדָאִיתָא בִירוּשְׁלָמִי, וְאַרְבָּה אֶת זֶרְעוֹ וְאָתַן לוֹ אֶת יִצְחָק, וְאַרְבָּה כְּתִיב, אֹרֵב נַתַּתִּי בְּזֶרְעוֹ כְּדִי לְהוֹלִיד אֶת יִצְחָק, שֶׁהוּא הַיֵּצֵר הָרַע, כִּי עַד הִנֵּה הוֹלִיד אַבְרָהָם נִשְׁמוֹת אֱלֹהוֹת, וְנַתַּתִּי לוֹ אֹרֵב שְׂיֹלֵד בְּדָרְךְ טְבָעִי גּוֹף קָדוֹשׁ, [כלומר שכדי ששרה שיצאה לגמרי מכל היצר הרע תוכל ללדת בדרך טבעית, נשתנה גופה וחזרה להיות

הבן מסטרא דרי"ו, ולא מסטרא דע"ב, ולא יהיה לו חיות, [וביאר מורינו הרב כוונתו: שהמילים כי יראה לא הולכים על שרה שהיא פחדה על עצמה, אלא ששרה יראה ופחדה שאם יצחק יוולד כך הוא ימות].

ולזה יש הפסק בין 'פני ל'יראה', כי הוא ענין בפני עצמו, שאמרה מה שאמרה כי כך היה הדבר וכך, והפסיק מפרש שרש הענין, וטענתה היה יראה, ויאמר הקדוש ברוך, הוא מה שאמר איזה ענין הנעלם, על מה עשה הקדוש ברוך הוא ככה, שיהיה [יצחק מתחילה] מסטרא דנוקבא, ולזה יש פסיק בין ויאמר לא, כי אמרה היה ענין נעלם, תשובה על דבריה, ואף על פי כן נחשב לה לשחוק שלא האמינה, והרהרה אחר מעשי השם יתברך, ולזה לא כך [שמו ששרה אומרת שלא צחקה, אלא], כי צחקה. ועין בלקוטי תורה בדברי מרן דברים מתוקים :

[והוסיף מורינו הרב ואמר: בכל התורה לא נמצא עוד פסוק אם שלושה פסוקים כמו כאן, חוץ במדבר לג, לב שם מדבר משבט ראובן גד וחצי שבט במנשה וביאר מורינו הרב ששם יש שלושה פסוקים כיון שבוה שביקשו נחלה מחוץ לארץ ישראל הפסיקו את עצמם מעם ישראל וגלו ראשונים, ועוד פסוק כזה יש בנ"ך ולא ביאר היכן].

שאם היא תשוב לייצר הרע [ואברהם עומד בזקנתו] שאינו שב לייצר הרע [אם כן יהיה הבן מכח שלי, ויהיה מסטרא דנוקבא, וטענתה היה: שאם היה שניהם במדרגה וענין אחד, יהיה הבן מסטרא דאברהם, [ואם כן] או שהיה לו להחזיר גם לאברהם לימי נעוריו, או שיוולדו שניהם והם בזקנתם.

ולזה השיב השם יתברך: 'היפלא מהשם דבר', כי באמת צריך להיות [יצחק] מסטרא דנוקבא לצורך עקדה, ולכמה דברים נעלמים, וסבות כל הסבות [ה-ה] יסבב שיהיה לו חיים [על ידי שישבו ויכניסו בו נשמה חדשה, כפי שקרה ליצחק שבשקידה פרחו ממנו נשמתו שבאה מצד הנוקבא ונכנסה בו נשמה חדשה שבכוחה חן] כמו שעשה לחבקוק וליונה וליצחק באמת, כידוע, ולזה לא נתפסה חלילה כלל מאת השם יתברך כי באמת ולשרה בן [כי הי' ידע שאפילו שבצורה זו יוולד יצחק עם נשמה מצד הנוקבא שלא תהיה לו חיים, כפי שידעה שרה, כמו כן הי' ידע שבהמשך חייו יצחק יקבל נשמה חדשה] והוא מפלאי השגחה.

ולזה ותכחש שרה [שלא ידעה מזה] נחשב לה כחוש, אף שאמרה אמת לאמר: אמירתה היתה לא צחקתי כי יראה, שהיתה מתיראת שיהיה

והתקדשתם

הילדים עם מומים – כי ילדת אותם עם יצר הרע!

הָרַע מִתָּר. אָדָם בָּא לְשׁוֹבֵר אֶת
הַיֵּצֵר הָרַע, לְשׁוֹבֵר אוֹתוֹ! אִם הוּא
לֹא שׁוֹבֵר אֶת הַיֵּצֵר הָרַע – יִהְיֶה
לוֹ יֶלֶד טָפֵשׁ. ו"בְּעִילַת זְנוּת".

"וְנָפֵשׁ" בְּנֵיהֶם הֵם חוֹבְלִים,
וּבָנִים זָרִים יֶלְדוּ, רָעִים חֲטָאִים
וְטָפְשִׁים". גַּם רָעִים, גַּם חֲטָאִים,
גַּם טָפְשִׁים. הַיֶּלֶד טָפֵשׁ, הַיֶּלְדָּה
טָפְשָׁה... בְּמִקּוֹם שֶׁהַיֶּלְדָּה הִיא
תְּרַצָּה צְנִיעוּת וְהִיא תְּרַצָּה קִדְשָׁה,
הִיא יֵשׁ לָהּ אִיפּוֹנִים, וְהִיא מְחַפֶּשֶׁת
חֲבֵרוֹת רָעוֹת, הִיא מְחַפֶּשֶׁת אִיפּה
לְעֲשׂוֹת עֲבֵרוֹת, וְהִיא בּוֹרַחַת
מֵהַבֵּית... וְהוּא לֹא מִבֵּין מְדוּעַ. כִּי
אֲתָה יֶלְדֵת אוֹתָהּ עִם יֵצֵר הָרַע –
אִז הִיא כְּלָה יֵצֵר הָרַע! אִז הִיא
מִמְשִׁיכָה אֶת הַיֵּצֵר הָרַע שֶׁלָּךְ.
(שְׁעוֹר מִתְּשׁוּבָה ג.)

"וְחוֹבְלִים" הֵם בְּבָנִים, וְנוֹלְדִים
חֲטָאִים וְטָפְשִׁים". נוֹלְדִים יֶלְדִים
טָפְשִׁים. אָדָם לֹא מִבֵּין: לָמָּה
יֶלְדֵתִי יֶלְדִים טָפְשִׁים? הֲרִי אֲנִי הִכִּי
חֲכָם בְּעוֹלָם, לָמָּה יֵשׁ לִי יֶלְדִים
טָפְשִׁים וּפּוֹשְׁעִים? כִּי אֲתָה לֹא
כּוֹנֵת לְשֵׁם שְׁמַיִם! כּוֹנֵת לְתַאֲוָה
שֶׁלָּךְ – יֵצֵא לָךְ יֶלְדִים טָפְשִׁים.

בִּי לְפִי הַכּוֹנֵנָה אִז כִּכָּה הַיֶּלְדִים.
אֲתָה כּוֹנֵת לְתַאֲוָה, כּוֹנֵת עַל הַיֵּצֵר
הָרַע, אִז הַיֶּלְדִים נוֹלְדִים כְּלָם עִם
יֵצֵר הָרַע, הַיֶּלְדִים נוֹלְדִים חֲתוּלִים
כְּלָבִים "טָפְשִׁים מְשַׁחֲתִים – כָּל
מוֹם בָּם". הֵם נוֹלְדִים עִם כָּל
הַמוּמִים. אָדָם לֹא מִבֵּין, לָמָּה יֵשׁ
לְבָנִים שְׁלוֹ מוּמִים? לָמָּה? לָמָּה
[הַיֶּלְדִים] לֹא לּוֹמְדִים? לָמָּה לֹא
מִתְּפַלְלִים? כִּי כּוֹנֵת לֵיֵצֵר הָרַע! כִּי
חֲשַׁבְתָּ שְׁזָה מִתָּר, חֲשַׁבְתָּ שֶׁהַיֵּצֵר

מחלוקת הראשונים על מעשה שמעון ולוי

כל העיר, או שיעקב יִהְרַג אֶת הָעִיר. או לְמָה יַעֲקֹב לֹא הִרְג אֹתָם? כִּי לְפִי הַרְמַב"ם אִם לֹא מוֹחִים — הֵם חִיבִים מִיתָה, אִם אָדָם רוֹאֵה שֶׁגָּזְלוּ יְלִדָה, כִּי בֶן נֹחַ הוּא פְטוּר עַל הַפְּנוּיָה, הוּא רַק חִיב עַל אַחוֹת, עַל אִמָּא, אִז הוּא חִיב מִיתָה, אֲבָל פְּנוּיָה הוּא רַק חִיב מִצַּד דִּין גָּזֵל, לֹא מִדִּין [עֲרִיּוֹת], אִז לְכֵן יִהְרַג בְּסִיף, אִז כָּלֵם הַתְּחִיבּוּ מִיתָה. וְאִם זֶה נֶכּוֹן שֶׁצְרִיכִים לְהִרְג אֶת כָּל הָעִיר, אִז שִׁיעֲקֹב עֲצָמוּ יֵלֶךְ וַיִּהְרַג אֹתָם, לְמָה הוּא נוֹתֵן לִילָדִים בְּנֵי 13 לְהִרְג עִיר שְׁלֵמָה? אִיפֹה שֶׁמַּעֲנּוּ כְּזֶה דְבָר שֶׁהוֹרְגִים עִיר שְׁלֵמָה — עֲשָׂרִים וְאַרְבַּע אֲלֶף אִישׁ? ! וְאַחֲרֵי זֶה הֵם מִתְגַּלְגְּלִים בְּעֲשָׂרִים וְאַרְבַּע אֲלֶף אֲנָשֵׁי שְׁבֻט] שֶׁמַּעֲוֹן [שֶׁמְתוּ בְּשִׁיטִים (בְּמִדְבָּר כּה, ט)], וְאַחֲרֵי זֶה מִתְגַּלְגְּלִים בְּעֲשָׂרִים וְאַרְבַּע אֲלֶף תַּלְמִידֵי רַבִּי עֲקִיבָא. "בֶּן נֹחַ שֶׁעֵבֵר עַל אַחַת מֵהֵן הוּא נִהְרַג בְּסִיף, רָאָה אֶחָד שֶׁעֵבֵר עַל אַחַת מֵהֵן וְלֹא דָנָהוּ לְהִרְגוּ הָרִי זֶה הִרְוֹאֵה יִהְרַג בְּסִיף, וּמִפְּנֵי זֶה נִתְחִיבּוּ כָּל בְּעָלֵי שְׂכָם

פרשת וישלח על שכם בן חמור שהורגים עיר שלמה על דבר כזה (- שטימאו את דינה), אם לא מחו [כל בני העיר] הורגים עיר שלמה על פי דין, אומר הרמב"ם. והרמב"ן אומר כיוון שהם עם הדומה לחמור וכמו שמתור לשחוט בהמה, היום יש [ארגוני] צער בעלי חיים וכל מיני ארגונים שאוסרים את השחיטה, אבל בהמה אפשר לשחוט, ככה אותו דבר ברגע שאדם ירד לכזה מדרגה והעיר לא מוחה בזה אז כולם נהפכו לבהמות ובהמות אפשר לשחוט, הרמב"ם אומר שהם יהיו חייבים על פי דין כי אם לא מוחים אז צריכים את כל העיר לשחוט. שמעון ולוי והורגים עיר שלמה, אז אומר הרמב"ן: איך הם הורגים עיר שלמה? יש כָּאן אֶת הַרְמַב"ן, הַרְמַב"ן פֹּה, הִנֵּה הַרְמַב"ן כָּאן לְמַטָּה, הַרְמַב"ן אֹמֵר: אִם בְּאִמַּת אֶפְשָׁר לְהִרְג אֶת הָעִיר — שִׁיעֲקֹב יִהְרַג אֶת הָעִיר, לְמָה יַעֲקֹב לֹא הִרְג אֹתָם? שִׁיעֲקֹב יִהְרַג אֹתָם. הוּא אֹמֵר: אִם זֶה מַצְוָה לְהִרְג אֶת

את שכם, ואמר החדושי הרי"ם: שְׁזָה הִיָּה הַדְרָשָׁה שְׁלֵהֶם, בְּגִיל 13 צְרִיכִים לְהַגִּיד דְרָשָׁה, חֲזִיבִים. אִז מַה הִיָּה הַדְרָשָׁה שֶׁל שְׁמַעוֹן וְלוֹי? הֵם אָמְרוּ: עֲכָשִׁי אֲנַחְנוּ הוֹלְכִים לְהַרְגַּ עִיר שְׁלָמָה. הֵם הִסְבִּירוּ אֶת כָּל הַשְׁטוֹת, שִׁיטַת הַרְמַב"ן, שִׁיטַת הַרְמַב"ן, הַחֲתָם סוֹפֵר מִבֵּיא, כָּל הַשְׁטוֹת אֵיךְ מֵתָר לְהַרְגַּ עִיר שְׁלָמָה, עָשׂוּ פֶשַׁע — נְכוּן, אִז תִּהְרַג אֶת הַפּוֹשֵׁעַ, עִיר שְׁלָמָה אֲתָה הוֹלֵךְ לְהַרְגַּ בְּשִׁבִיל פּוֹשֵׁעַ אֶחָד? ! אֲלֵא אִם לֹא הִרְגַתָּם אֶת הַפּוֹשֵׁעַ, אֹמֵר הַרְמַב"ן: מִי שֶׁלֹּא הוֹרַג אֶת הַפּוֹשֵׁעַ — חֲזִיב מִיִּתָּה בְּעַצְמוֹ. וְחוּץ מִזֶּה, אֲתָם מִלְתָּם אֶת עַצְמָכֶם. אִז אֹמֵר הַחַדוּשֵׁי הַרִי"ם עוֹד חַדוּשׁ, שְׁזָה הִיָּה הַכֹּל פְּטֻנָט, כָּל הַבְּרִית מִלָּה זֶה הִיָּה פְטֻנָט, זֶה... אִם אֲתָם מִתְגַּיְרִים עַד הַסּוֹף — בְּסֵדֶר, אֲבָל אִם אֲתָם מִתְגַּיְרִים בְּשִׁבִיל שְׁדוּךְ, בְּשִׁבִיל חֲתֻנָּה, אֲתָם חֲזִיבִים מִיִּתָּה. זֶה הִיָּה הַ"פְּטֻנָט", זֶה הִיָּה הַהֲתַר שְׁבֹן נַח שְׁמַל אֶת עַצְמוֹ הוּא חֲזִיב מִיִּתָּה, כָּל בֶּן נַח שְׁמַל אֶת עַצְמוֹ וְהוּא לֹא מֵל כְּדֵי לְהִיּוֹת יְהוּדֵי עַד הַסּוֹף, לְשֹׁמֵר שְׁבֵת, לְקִיּוֹם מִצְוֹת, טְהֻרַת הַמְשַׁפְּחָה... אִם אֲתָה לֹא הוֹלֵךְ עַד הַסּוֹף — אֲתָה חֲזִיב מִיִּתָּה, אֲסוּר לְגוֹי לְמוֹל אֶת עַצְמוֹ. זֶה הַהֲלָכָה שְׁמִבֵּיא הַרְמַב"ן, וְכֹל גּוֹי שְׁמַל אֶת עַצְמוֹ

הִרְיָגָה שְׁהָרִי שְׁכֶם גָּזַל וְהֵם רָאוּ וַיִּדְעוּ וְלֹא דָנוּהוּ".

ואומר הרמב"ן: ואין דברים הללו נכונים בעיני שאם כן היה יעקב אבינו חייב להיות קודם וזוכה במיתתם, ואם פחד מהם למה כעס על בניו? למה הוא כועס על הבנים שלו? ! מה הם עשו? ! הם לא עשו כלום, שום עברה הם לא עשו, הם עשו את המצוה הכי גדולה. הוא אמר "ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה אחלקם בייעקב ואפיצם בישראל", הם לא קבלו נחלה בארץ, בגלל זה לא קבלו נחלה, שמעון קבל במדבריות אחרי ים המלח, ולוי לא קבל כלום — שום דבר לא, שום דבר הוא לא קבל, "אחלקם בייעקב ואפיצם בישראל, ארור אפם כי עז ועברתם כי קשתה, כי באפם הרגו איש וברצנם עקרו שור". "הרגו איש" — זה שכם, למה הם הרגו אותם? ! איך מתר להרג אותם? ! אז איך באמת מתר להרג אותם? אנחנו אומרים שאסור להרג אותם, אנחנו פוסקים להלכה שאסור היה להרג אותם, אבל הם אמרו שכן מתר, וזה היה כל הדרשה, כתוב בחדושי הרי"ם שכל הדרשה [בפר מצוה של שמעון ולוי] היה: אנחנו הולכים כעת להרג

למטה והוא למעלה בעוד עשר שנים זה מתחלף, הוא יהיה בצדמה והוא יבא בגלגול חמור, והחמור יבא בגלגול ערבי. וככה זה יהיה עד שיבא משיח, זה כל פעם מתחלף, כל עשר שנים, החמור למטה והערבי למעלה ואחרי זה החמור למעלה והערבי יהיה למטה.

אז אומר הרמב"ן: הם פשוט חמורים, אז לפי השיטה שחולקת על הרמב"ם, אז למה הם עשו את זה? כי הוא [הרמב"ן] אומר: הם פשוט חמורים! אנשים שעושים כאלה מעשים הם חמורים, ומתחרש לשחט אותם ולהרג אותם. (שעור מתשפ"ג).

אפלו הוא שומר שבת — הוא חיב מיתה, אז תחומין — אם אתם שומרים על התחומין, אתם חיבים מיתה. אז זה אומר החדושי הרי"ם, זה היה הסבה, עם זה אנחנו מסימים, עם החדושי הרי"ם, שכל אחד צריך להגיד דרשה לבר מצוה, כל אחד חיב להגיד, והדרשה שלהם היה למה מתחרש עיר שלמה. לנו אסור, אבל להם — זה היה השיטה.

אז אומר הרמב"ן: אם זה ההלכה — שיעקב יהיה ראשון, שיעקב ילך עם סיף, יכנס לבית של שכם — שכם בן חמור — חמור בן חמור, כל ערבי זה חמור בן חמור, כל ערבי זה גלגול של חמור, עכשיו החמור

חוספות ממורינו הרב שליט"א

השמים, והוא בשביל קדושת השם יתברך שובר את מבועו ומפיל את עצמו להאש על קידוש השם יתברך, ומחשבה טובה הקדוש ברוך מצרפה למעשה, ונמצא שאינו שוכב יושב בטל, רק מקיים מצות עשה דאורייתא.

ב. בפסוק ראשון של קריאת שמע וברכה ראשונה של שמונה עשרה יתרה כנזכר לעיל, ועוד יכוין אם יענו אותו כל אומות העולם בכל עיניים קשים ויפשוטו עורו מבשרו להבחישי חס ושלום ביחודו, יסבול כל היסורים ולא יודח להם חס ושלום,

צעטיל קטן

מרבניו הרב רבי אלימלך מליזענסק זצוק"ל זיע"א

אלה הדברים אשר יעשה אותם האדם וחי בהם:

א. בכל עת ורגע שהוא פנוי מן התורה, ובפרט שהוא יושב בטל לבדו בחדר או שוכב על מכתו ואינו יכול לישן, יהיה מהרהר במצות עשה זו של ונקדשתי בתוך בני ישראל, וידמה בנפשו ויצויר במחשבתו כאילו אש גדול ונורא בוער לפניו עד לב

ובפנימיות הלב באמת גמור, ולא ישמה את עצמו להיות פגונב דעת עליונה חס ושלום.

שבחי הר"ן יז

גם אמר שתזווג של הצדיק האמת, קשה עליו ענין זה. ולא די שאין לו שום תאוה כלל, כי אם אדרבא יש לו יסורין מזה ממש כמו יסורי התינוק בשעת מילה. כי ממש יסורין אלו יש להצדיק בשעת זיווג ויותר מזה. כי התינוק אין לו דעת, על כן אין היסורים שלו גדולים כל כך, אבל הצדיק שיש לו דעת יסוריו גדולים מהתינוק. וזה היה אצלו דבר פשוט ואמר שקל אדם יכול לזכות לבוא למדרגה זו. וכפי הנראה מדבריו היה שקרשתו של עצמו גבה עוד יותר ויותר.

ויציר בדתו ומחשבתו כאלו עושין לו פנובר לעיל, ובהו יצא ידי חיוב קריאת שמע ותפלה ברין.

גם בשעת אכילה והיחוד הקדוש וכוון פנובר לעיל, ובשיתחיל להרגיש תענוג גשמי יציר במחשבתו פנובר לעיל, ומיפק ומיד יאמר בפיו ובלבבו שיותר היה לו תענוג ושמחה בעשיית מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל מהרגשת תענוג גשמי הנה שהוא מהצרת משכא דחויא, וכך יאמר. וראיה לדבר שיותר היה לו תענוג ושמחה בעשיית מצות עשה של ונקדשתי באופן הנזכר לעיל שאפילו היו חוספין אותו רוצחים באמצע אכילה והיחוד הקדוש לעשות לו העיניים קשים הייתי משמח את עצמי על קידוש השם ויתברך יותר מתענוג גשמי הנה, אך זהה שיהיה דובר אמת בלבבו ושיתיה או בשעת מעשה תקוע על לוח לבו בתוכיות

ניתן להשיג הכל לחנוכה בזמן של ר' אהרון שושן באולם התפילות

טל' 050-4120-653

נתניהו: "אין מצב שאנחנו לא חוזרים ללחימה עד הסוף"

הרופא שטיפל בסינוואר: "אחייני חטוף בעזה"

אחיינו של רופא השיניים הישראלי לשעבר שטיפל במנהיג חמאס יחיא סינוואר בכלא, חטוף בעזה. "אני יודע כמה הוא אכזרי", אמר ד"ר יובל ביטון שקיים קשר עם מנהיג ארגון הטרור במהלך 22 שנותיו בכלא הישראלי

חמינאי מפתיע: "לזרוק את היהודים לים? מעולם לא אמרנו זאת"

המנהיג העליון של איראן טוען אומר שההאשמות על כך שאיראן שואפת להשמדת מדינת ישראל והריגת יהודים אינן נכונות: "מעולם לא אמרנו זאת"

היוזמה בקונגרס האמריקני שתעודד את מדינות ערב לקלוט פליטים עזתים

יוזמה חדשה בקונגרס האמריקני קוראת להתניית הסיוע למדינות ערב בקליטת פליטים מעזה. התוכנית קיבלה את אישורם של בכירים בשני הצדדים בקונגרס, ותכלול את מצרים, עיראק, תימן וטורקיה

השר האיראני הודה: ביקרתי במנהרות חמאס והדרכתני אותם

שר המורשת בממשלת איראן, לשעבר בכיר במשמרות המהפכה סיפר בריאיון לטלוויזיה המקומית שעם כניסתו לתפקיד הבין שהמשימות הראשונות שלו הן העברת טילים לחמאס ולחיזבאללה

בעיצומה של הפוגה: מטענים הופעלו, לוחמי צה"ל נפצעו

מחבלי חמאס הפרו את הפסקת האש והפעילו שלושה מטענים לעבר כוח צה"ל. באחד התקריות בוצע גם ירי לעבר הכוח | מספר לוחמים נפצעו באורח קל | חמאס: "מחויבים להפוגה כל עוד ישראל מחויבת לכך"

נתניהו בישיבת הממשלה: "הציבור החרדי - שק חבטות של רבים"

"מבקש מכולם כאן לקבל החלטות אמיצות, מה, ילד חרדי הוא לא ילד? ומונה או מונה חרדים הם לא מורים?"

בכיר ברשות הפלסטינית: "ההתפרצות הבאה תתרחש בגדה"

ג'בריל רג'וב מבכירי הרשות הפלסטינית אמר שהוא מצדיק את הטבח שביצע חמאס בתושבי עוטף עזה: "חלק ממלחמת ההגנה הפלסטינית, ההתפרצות הבאה תתרחש בגדה"

השליטה מתערערת: העזתים זרקו אבנים על פעילי החמאס

היחלשות האחיזה של ארגון הטרור החמאס באזרחים העזתים הולכת ומתגברת | מחבלי חמאס שניסו לעקוף בתור לדלק ונתקלו בזריקת אבנים

חיזבאללה בהודעה שמנסה לעצור את המרמור הלבנוני

ארגון הטרור חיזבאללה מתגרה בתושבי הצפון ויורה לעבר בסיסי צה"ל שבתגובה פוגע במטרות לבנוניות | כעת הארגון מודיע כי ישלם לכל אזרח שביתו נפגע בלחימה

חמישה פיראטים נעצרו על ידי ארה"ב: ניסו להשתלט על מיכלית בבעלות ישראלי
חיל הים האמריקני שחרר מיכלית בבעלות ישראלית מול חופי תימן שנתפסה על ידי חמישה פיראטים. המקרה הוא המשך לתקיפות ימיות אחרות בימים האחרונים הקשורות למלחמת ישראל-חמאס

ביידן התנצל בפני מוסלמים-אמריקאים על כך שפקפק במספר ההרוגים בעזה

הנשיא ביידן התנצל בפני כמה מנהיגים מוסלמים-אמריקאים כי פקפק במניין ההרוגים הפלסטינים בעזה. "אני מצטער. אני מאוכזב מעצמי", אמר ביידן לקבוצה. "אני אעשה יותר טוב"

ראש ממשלת אירלנד האנטישמי על שחרור אמילי בת ה-9: "ילדה שהלכה לאיבוד"

ראש ממשלת אירלנד כתב הלילה ציוץ שכולו חרפה: "זהו יום של שמחה עבור אמילי הנד ומשפחתה. ילדה תמימה שהלכה לאיבוד ועכשיו נמצאה וחזרה". אמילי בת ה-9 נחטפה ב-7 לאוקטובר, והחזיקה באזרחות אירית

פוטין הגיב לביקורת על המלחמה באוקראינה: "בעזה יש יותר מתים"

פוטין אומר שהעולם צריך לנסות לעצור את ה"טרגדיה" בעזה, זאת למשמע הדיווחים של כוחות רוסים שהורגים אזרחים בחרסון שבאוקראינה

פולארד: "היה צריך להשתיק את משפחות החטופים"

פוטין אומר שהוא מוכן לסיים את המלחמה ומאשים את זלנסקי

פוטין האשים את נשיא אוקראינה זלנסקי בהמשך הלחימה, ואמר כי רוסיה "מעולם לא סירבה לשיחות שלום". פוטין אומר שהוא מוכן לסיים את המלחמה מכיוון שהלחימה עם אוקראינה היא "טרגדיה"

חברת צים בהודעה: "לאור המצב הביטחוני אנו מסיטים את הספינות שלנו"
 הדבר יגרום לעיכוב של כמעט 30 יום בהגעה של משלוחים ומכולות לישראל

חבר המועצת נועד עם נשיא ארגנטינה הנבחר

הגר"ד יוסף נועד השבוע עם נשיא ארגנטינה הנבחר וביקש ממנו לעמוד לימין משפחות החטופים • "תשמיע את הקול הברור שלך נגד ארגון הטרור חמאס. אם תעשה זאת אני בטוח שברכת השם תלווה אותך"

יוכבד ליפשיץ פגשה את יחיא סינוואר והטיחה בו שאלה קשה

"סינוואר היה אצלנו 3-4 ימים אחרי שהגענו", סיפרה ליפשיץ ל'דבר', "שאלתי אותו איך הוא לא מתבייש, לעשות דבר כזה לאנשים שכל השנים תמכו בשלום? הוא לא ענה. שתק."
 ליפשיץ, ששחררה לפני כחודש משבי החמאס.

דיווח באיראן: רוסיה אישרה מכירת מטוסים ומסוקים לאיראן

סוכנות הידיעות "תסנים" האיראנית דיווחה כי רוסיה תמכור לאיראן מטוסי קרב מדגם סוחוי-35 ומסוקי מי-28. לדברי האיראנים, המטוסים הצבאיים יעמדו לרשות איראן והתהליכים נמצאים כעת בעיצומם

המחבלים התפללו באמצע המתקפה: זו הייתה הסיבה

"ראינו את הערבים באמצע המתקפה מתפללים ומורידים נעליים... "שאלתי אדם מהמגזר הערבי לפשר עניין תפילת המחבלים מחוץ לביתי במהלך המתקפה והוא אמר כי זה מה שהם עושים כשהם רואים משהו על טבעי"

קבוצות אסלאמיות בהולנד חוששות מניצחון איש הימין שאיים לסגור מסגדים

נשיא ארגנטינה אחרי היבחרו: "בסוף כל העולם ייווכח באמת הנצחית שעם ישראל חי וקיים"

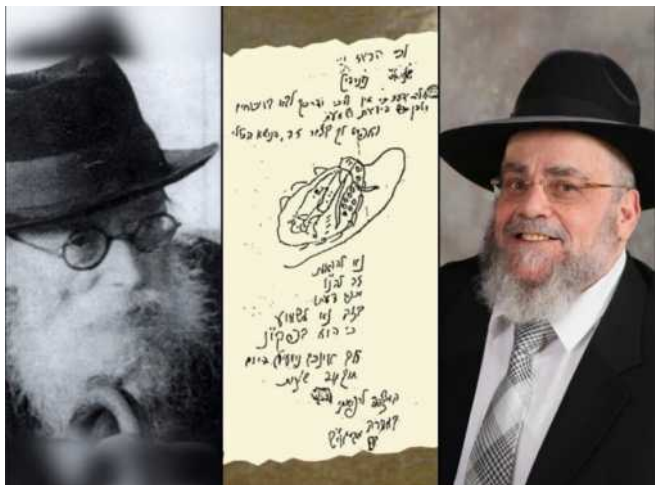
מדבר באהדה על ישראל, תוקף את מבקריה, מספר על החיבור ללימוד תורה ומסביר מה עשה בקברו של הרבי מלובביץ' | ארבעים ושמונה שעות לניצחון הדרמטי, נשיא ארגנטינה הנבחר, חאבייר ררדו מיליי, העניק ריאיון ראשון לעיתון חסידות חב"ד 'כפר חב"ד' – אליה הוא מקורב באופן אישי

רוסיה מתחילה בייצור סדרתי של מסוקי תקיפה בלתי מאוישים

רוסיה החלה בייצור סדרתי של מסוק התקיפה הבלתי מאויש "טרמיט", פיתוח חדש המסוגל לשגר במדויק טילים מונחי לייזר.

בעל משקל המראה מרבי של 450 ק"ג, מהירות מקסימלית של 150 ק"מ לשעה, וגובה טיסה מרבי של 3,500 מטר.

חשיפה: האיש שמרן ה'חזון איש' צייר את מחו

הרב כץ מימין לצד הציור שצייר החזון איש <<<

השבוע חל יום השנה הראשון לפטירת הרב מאיר שמואל כץ ז"ל, מי ששימש כמנכ"ל המיתולוגי של ישיבות 'אור ישראל' רבות בשנים, למשפחתו התברר בשבעה כי הציור המפורסם של מרן ה'חזון איש' צ"ל לרופא כיצד לנתח ראש היה על אביהם ז"ל.

וכך מספר אחד הבנים: כמה

ימים לפני שנפטר, אחי סיפר לו משהו על ה'חזון איש' ואבי לחש "גם לי היה משהו עם החזון איש" וישר חתם את פיו ולא סיפר עוד, במהלך ימי השבעה הגיע לנחם בנו של רבי אברהם ריין צ"ל מיסד צא"ו וסיפר את ששמע מאביו.

אביכם נולד עם כמיות של מים בראשו והרופאים טענו שאם ינתחו הוא ימות ואם לא, גם אז הסיכויים לא גבוהים, אמו ע"ה, נסעה למרן ה'חזון איש' יחד עם הרב ריין שהיה מקורב מאוד לחזון איש וכששטחו לפניו את הנידון, הכריע החזון איש לנתח, הרופא ששמע זאת כעס ממש, וכי זקן שמעולם לא למד רפואה יתן לי עצות.?

לאחר תחנונים של האמא נאות הרופא לנסוע לבני ברק להיפגש עם מרן ה'חזון איש', בפגישה לקח החזון איש דף וצייר עליו את המוח והאופן בו יש לנתח, מאיפה להיכנס וכו', אך הרופא טען שהוא מפחד לקחת אחריות על כזה ניתוח אמר לו ה'חזון איש' אף אחד לא ביקש ממך לקחת אחריות, ביקשו ממך לנתח, והניתוח בוצע ובחסדי השם והרב כץ עוד 75 שנה עד לפטירתו לפני שנה.

מאז, הרופא הפך ל'חסיד' של החזון איש ונסע להתייעץ עמו כמה פעמים על ניתוחים נוספים וכפי הידוע היה לפחות עוד פעם אחת שהחזון איש צייר לו דרכי ניתוח, הרב ריין שסיפר את המעשה למשפחה אמר לו שלא יגלה את הסיפור ורק לאחר פטירתו, העז לגלות זאת.

הרב מאיר שמואל כץ ז"ל ניהל במשך עשרות שנים את ישיבות 'אור ישראל' ומסר עצמו ביום ובליל עבור הבחורים.

1	קו תל-אביב - עזה	1
2	על כל אייב - עזה	2
3		3
0		0
1	10 אר	1
2	10 הגורה	2
3	יפה לנסיעה רק ביום ההוצאה	3
4	הוצא בחותמא לתקנת	4
5	מסילת הברזל	5
6	שמור לבקורת	6

קראתי בחדשות שכל הקווים של מוקדי החירום קרסו. זה לא ממש נכון. התקשרתי עכשיו למוקד ההלכה ועובד רגיל

איך קוראים לאמא של מוחמד דף? דפדפת 😊😊😊

נפגשתי עם מספיק נושאי תפקידים במדינה. אף אחד מהם לא התחייב בפני שהחטופים שמצאו את מותם ברצועה "לא" נהרגו כתוצאה מפעילות צה"ל. המסקנה ברורה: הלחימה לא עוזרת לתחטופים. צריך להוציא אותם עכשיו. הזמן פועל לרעתנו. כל שקשוק אחר שאתם שומעים או אמאים לו - בולשיט.

מרד בכיתת הכוננות של יד מרדכי: הצבא דרש החזרת נשקים, בקיבוץ סירבו

בצה"ל דרשו שחברי כיתת הכוננות שכוללת 31 חברים כעת, יחזירו 11 נשקים במטרה לצמצם אותה - בכיתת הכוננות עצמו: "מספך החברים הקיים נחוץ, לא מתכוונים להשיב את הנשקים" - צה"ל עוד לא מסר תגובה

חברה שלי אמרה לי שרק מטומטמים בטוחים בעצמם שאלתי אותה את בטוחה? ענתה לי ב 100% 😊😊

באוטובוס
רגליים על המושב ממול
אישה זרה: מה זה צריך להיות? גם בבית את עושה ככה?
אני: *מנסה במשך שעה להסביר לה שאין לי אוטובוס בבית*

שלום.
סיפור ששמענו מהצדיק גיא סא"ל, מגד בקבע. תושב כרמי קטיף.
גיא חגג את שמחת תורה בקרית גת, שמע כמו כולנו את המטחים ומיד נסע על אזרחי לדרום, עם אקדח בלבד.
הגיע עד איזור רעים שם הבין וראה את גודל האסון, פינה חייל גולני פצוע קשה, מחבל ירה לכיוונו, גיא איגף את המחבל וירה בו והרגו.
בהמשך גיא לקח נשק של חייל והרג 5 מחבלים שהיו על אופנועים.
גיא עלה על ניידת משטרה יחד עם שוטר והמשיכו דרומה, בנסיעתם מחבלים ירו עליהם מחסניות.... גיא והשוטר נפצעו ברגליהם, פרקו מהאוטו ששבק חיים, והתגלגלו לתוך תעלה בכביש, משם הצליח גיא לחסל עוד מס' מחבלים ארורים, אך לאט לאט כוחותיו נגמרו מבפציעה ומדהימום ברגלו, גיא עשה לעצמו חוסם עורקים, כך שכב כשעתיים וחצי, כשמסביבו כ 20 מחבלים ארורים הרוגים, עד להגעת כוחות שחשבו שהוא מחבל! הרי היה לבוש בגדים אזרחיים... ונושא נשק....
ניסה לצעוק להם שהוא חייל, יהודי, אך היה חלש, ממש שניות לפני שירו בו, אחד החיילים צעק *לא לירות יש לו ציצית* ממש כך ניצלו חייו, פונה לבלינגסון שם נותח וטופל .

ידעתם שהבטן יותר חכמה מהמוח? הבטן מודיעה מתי היא ריקה, המוח אף פעם!...

קדושת הברשה

למה רחל נקברה באמצע הדרך? |

שלי לא לקחת לחברון, [לקבור אותה במערת המכפלה, או] לכל הפחות לבית לחם לקחת אותה לקבור אותה בבית קברות עם אוהל יפה בית יפה ציון יפה ואף על פי שאני מטריח עליך להוליכני לארץ כנען ולא עשיתי ככה לאמך, אני יודע שאתה מאוד מקפיד עלי ויש בלבך עלי ויש לך קושיא עלי, אז אני אומר לך, אז אולי נגיד שהייתי רחוק שהייתי כמה ק"מ מבית לחם, לא, הייתי קרוב הייתי 0002 אמה אז אולי תגיד שירד גשם, עוד מעט ירד גשם מבול, ירד מבול, לא חרד מבול, שום מבול לא ירד, אולי תגיד שהיה גשמים לא היה גשמים עת הגרד אולי תגיד שהיה שם בורות לא היה בורות לא היה שום בורות.

אז למה, למה? כי ידעתי שאם היא תהיה בבית לחם אי אפשר יהיה להגיע לציון שלה אם זה היה עכשיו בבית לחם אי אפשר היה להגיע, חוץ משובו בנים אף אחד לא יכול להגיע, היו זורקים בקבוקי תבערה רימונים יורים. (שעור מתשפ"ג).

יוסף הולך עם מרירות על אבא שלו עם הקפדה על אבא שלו למה אבא שלו קבר אותה באמצע הכביש, ואני בבואי מפרדן מתה עלי רחל בדרך, באמצע הדרך, ויש עוד כברת ארץ, מה זה כברת ארץ 000,2 אמה, 000,2 אמה זה עשר דקות הולכים עשר דקות עם החמור זה רבע שעה, אדם ברגל הולך את זה בעשר דקות, הלכנו מקבר רחל לכיכר בשכם זה שתי דקות לכיכר המרכזית היינו הולכים את זה כל יום לכיכר המרכזית, עשר דקות, היינו 000,2 אמה מבית הקברות, והוא אמר אני קברתי אותה דווקא בכביש באמצע הכביש עוד לפני בית לחם.

אז אומר יעקב אני יודע שאתה מקפיד עלי אני יודע שיש לך בלבך עלי אני יודע את זה, כי הוא אומר לו תיקח אותי לחברון אז יוסף שאל עם שפתיים קמוצות הוא מסתכל על אבא שלו מה זה חברון ולמה את אמא

קדושת הצדיקים

מעלת המגיד |

המגיד ממזריטש – י"ט כסלו

א: עכשיו אִנְחֵנו בִּי"ט כִּסְלוֹ, שְׁזָה הַיּוֹם הַכִּי גָדוֹל בַּשָּׁנָה, שְׁאַפְשֵׁר לְבַטֵּל אֶת כָּל הַגְּזוּזוֹת בְּעוֹלָם. וְלִכֵּן אוֹמֵר הַיְעָרַת דְּבִשׁ, שֶׁכְּתוּב "בְּעֶצֶם הַיּוֹם הַזֶּה", כְּתוּב בִּט"ו, אִז הַיּוֹם אִנְחֵנו בִּט"ו אִנְחֵנו בְּדִיּוֹק 13 יוֹם, 43 יוֹם (מִי"ט) [מִט"ו] הַיּוֹם אִנְחֵנו (ט"ו) [י"ט].

ב: הַמְּגִיד הִיָּה רוֹאֵה בְּכָל שְׁנֵיה אֶת שִׁבְעַת הַרוּעִים. הַמְּגִיד רָאָה כָּל שְׁנֵיה אֶת שִׁבְעַת הַרוּעִים אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב. אִז הִרְבָּה רָאָה אֶת מְלֶאך מִטְט' כָּל שְׁנֵיה, כָּל שְׁנֵיה וּשְׁנֵיה הִרְבָּה רָאָה אֶת מְלֶאך מִטְט', אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב הִרְבָּה רָאָה אֶת מְלֶאך מִטְט', אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב יִעֲקֹב עַכְשִׁיו בַּפְּרָשִׁיּוֹת שְׁמוֹת וָאֵרָא כָּל הַזְּמַן מִזְכִּירִים אֶלּוֹקֵי אַבְרָהָם אֶלּוֹקֵי יִצְחָק וְאֶלּוֹקֵי יַעֲקֹב כִּי מִשֶּׁה רָאָה אוֹתָם מִמֶּשׁ, ר' נֹתָן אָמַר אֲנִי רוֹאֵה אוֹתָם מִמֶּשׁ מוֹלִי, שֶׁר' נֹתָן

אָמַר אֲנִי מֵאֲמִין כֵּאלֵּלו אֲנִי רוֹאֵה אוֹתָם, בְּרַגְעַ שְׁאִנְחֵנו נִמְצָאִים בְּאוֹמֵן עִם רַבְּנוּ נִמְצָאִים אִיתְּנוּ גַם אַבְרָהָם גַם יִצְחָק גַם יַעֲקֹב נִמְצָאִים אִיתְּנוּ וּבְרַגְעַ שְׁאִדָּם נִמְצָא בְּאוֹמֵן נִמְצָאִים אִיתְּנוּ אַבְרָהָם יִצְחָק וְיַעֲקֹב, הוּא רוֹאֵה אוֹתָם כָּל שְׁנֵיה מִשֶּׁה אַהֲרֹן יוֹסֵף דָּוִד וּשְׁלֹמֹה, דָּוִד הַמֶּלֶךְ שֶׁהוּא מִרְקָד. (שְׁעוֹר מִתְּשַׁפ"ג).

ג: הַבַּעַל הַתְּנִיָּא בָּא לְמַגִּיד עִם הַשְּׁלַחֵן עֲרוּךְ שֶׁחִבֵּר עַל הַבְּרָכוֹת הַנְּהַנִּין, הַבַּעַל הַתְּנִיָּא כְּתָב שְׁלַחֵן עֲרוּךְ וְהַמְּגִיד הַתְּנַנֵּד לְזֶה, הוּא בָּא עִם בְּרָכוֹת הַנְּהַנִּין וְהַמְּגִיד דָּחָה אֶת זֶה, וְהַבַּעַל הַתְּנִיָּא שֵׁם לוֹ עַל הַשְּׁלַחֵן, הַמְּגִיד שָׁאַל אוֹתוֹ מִי עָשָׂה אֶת זֶה הוּא אָמַר אֲנִי בְּשִׁבִיל הַאֲנִי הַזֶּה הַבַּעַל הַתְּנִיָּא כְּבָר קָבַל עַל הָרֹאשׁ שֶׁהוּא הִיָּה צְרִיר לְקַפֵּץ מִהַקּוּמָה הַשְּׁלִישִׁית בְּתוֹךְ הַשְּׁלֵג בְּלִי נַעֲלִים וְצַעֲק: 'זֶה לֹא אֲנִי, לֹא אֲנִי. וְכִשְׁחֹזֵר לְמַגִּיד הַמְּגִיד אָמַר אֶמְרָת עַכְשִׁיו אֶתָּה תִּגִּיד 'זֶה לֹא אֲנִי הַעֲקֵד לְצַעֲק לֹא אֲנִי, לֹא אֲנִי, לֹא אֲנִי. (מִסַּע אֶל הַשּׁוֹרְשִׁים ע"ה – ב')

מילתא דבר יהותא

6: על רקע מלחמת חרבות ברזל: 54 בניים ובנות שנוולדו בזמן המלחמה נקראו 'באר' ו- 3 נקראו 'נובה'. למה אף אחד לא קרא לילד שלו: 'שדרות', 'אופקים' – למה תמיד אנחנו מקופחים?...

7: הרגע הזה, שנאבד לך משהו, ואתה מאשים את כולם בבית. ובסוף אתה נזכר איפה הנחת את זה – אז אתה נשאר בדמות של העצבני... ואתה לא מספר שמצאת את זה...

8: מעשה נורא ששמעתי. "חסיד" אחד שאל אחד שהתימר להיות אדמו"ר: האם אומרים 'מעריצין' ומקדישין בנ"ך או במ"ם סופית? ענה לו "האדמו"ר...": זה לא משנה. אפשר להגיד איך שרוצים – והראיה: שהבית יוסף כתב לפעמים רמב"ם ולפעמים רמב"ן...

9: הבעל: צריך להוריד לכלב את הזנב. האשה: למה? הבעל: אני לא רוצה שאף אחד יראה סימני שמחה, כשאמא שלך באה לבקר...

10: חבר שאל אותי: תגיד, לא כואב לך לראות את החברים שלך נשואים? אמרתי לו: כואב לי – אבל אין לי איך לעזור להם...

1: אנחנו המדינה היחידה בעולם – שצריכה לשחרר את השטן מגן עדן, בשביל להחזיר את המלאכים שלה מהגהנום...

2: דיווח! חמאס ישחרר 23 חטופים תאילנדים, ללא תנאים. – איזה זלזול פלסטיני בחייהם של התאילנדים! 32 תאילנדים – שוים 0 ערבים!

3: "מלחמה", היא קבוצת צעירים שלא מכירים אחד את השני, שהורגים אחד את השני. עבור קבוצת זקנים מרושעים ועשירים – שמכירים היטב אחד את השני...

4: פעם, אמר רפול: יש להעלות את כל הערבים על משאיות, ולפרוק אותם בירדן. אמרו לו: אבל לא כולם רוצחים, יש גם 'משכילים'? ענה להם רפול: אותם נכניס לקבינה!...

5: ערבים יודעים לעשות הרבה דברים: לרצוח, לדקור, לירות, לזרוק בקטב"ם, לדרוס, לשגר רקטות, לפוצץ אוטובוסים או בתי קפה. אבל להבעיר את השטח... – זה רק יהודים עם כיפות גדולות וספריי יודעים...

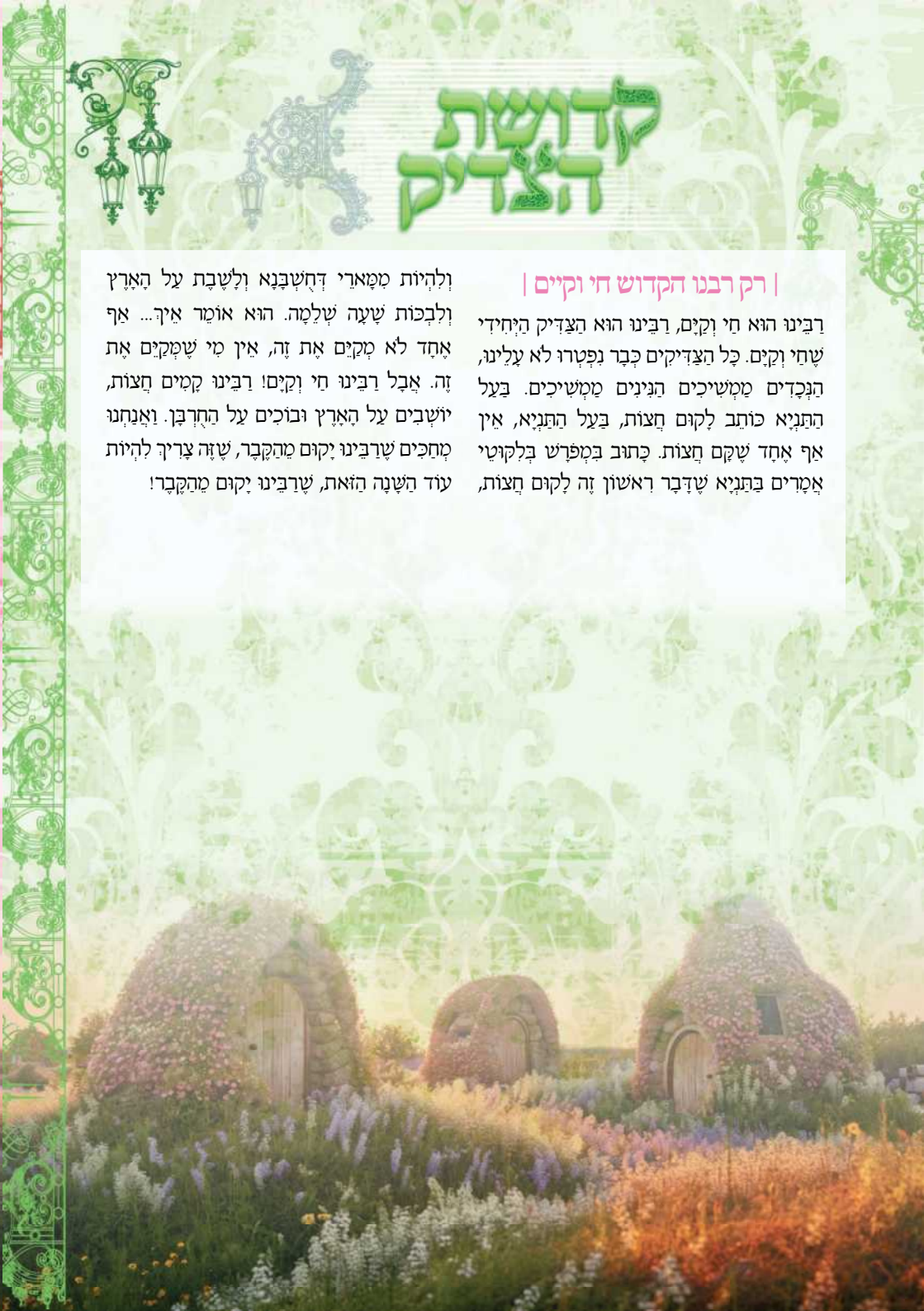

קדושת הצדיקים

| רק רבנו הקדוש חי וקיים |

ולחיות ממארי דחשבנא ולשבת על הארץ
ולבכות שעה שלמה. הוא אומר אף... אף
אחד לא מקים את זה, אין מי שמקים את
זה. אבל רבינו חי וקיים! רבינו קמים חצות,
יושבים על הארץ ובוכים על החרבן. ואנחנו
מחכים שרבינו יקום מהקבר, שזה צריך להיות
עוד השנה הזאת, שרבינו יקום מהקבר!

רבינו הוא חי וקיים, רבינו הוא הצדיק היחידי
שחי וקיים. כל הצדיקים כבר נפטרו לא עלינו,
הנקדים ממשיכים הניגים ממשיכים. בעל
התניא כותב לקום חצות, בעל התניא, אין
אף אחד שקם חצות. כתוב במפרש בלקוטי
אמרים בתניא שדבר ראשון זה לקום חצות,

היציאה גדולה

| ילד וילדה שעומדים בדור הזה בנסיגות – הם יותר מהבעש"ט |

שלנו, לפני משיח, זה הטומאות הכי גדולות, שעל זה אמרו: ייתי ולא אחמיניה, ר' יוסי (ר' יוסף) אמר אני רוצה לשבת תחת הצואה של החמור של משיח, זה נקרא הצואה של החמור, האיפונים והסמרטפונים וכל הטכנולוגיה והאינטרנט, שכל ילד חשוף היום, כל ילד וילדה! וזה הניסיון של הדור שלנו, לכן א שלנו כל ילד וילדה הם יותר מהבעל שם טוב, יותר גדולים מהבעל שם טוב, כי יש כאלה נסיגות יותר מזמן הבעל שם טוב, כל ילד וילדה זוכים להיות שהם לומדים תורה, כי חוץ מהתורה אין כלום, כל האצטדיונים, כל הזה... (שעור מתשפ"ג).

כל הנוער לאיפונים, לסמרטפונים, כזה ניסיון [כמו הסמרטפונים] עוד לא היה בשום דור מה שיש היום, אני לא הכרתי את זה, שאלתי את נחמן: ראית פעם איפון בחיים? בחיים הוא לא ראה, הוא לא יודע מה זה איפון, מה זה סמרטפון. הילדים גולדים עם זה בדור שלנו, ישר לתוך הקליפות, ישר לתוך הטומאה, כל הילדים, כל הנוער - חשוף היום לטומאות כאלה שלא היה בזמן היוונים, לא היה בזמן נח, לא היה בזמן המבול, הטומאות שיש בדור

קדושת הבית

כל אשה – יכולה להחזיר את בעלה בתשובה

כמו עשו נמחלים לו. מיד הוא עשה חֲדָשִׁים, הוא היה זָרִיז הוא לא היה בְּטָלָן, הוא לא היה כְּמוֹתְכֶם בְּטָלָן. ישר עשה חֲדָשִׁים, הרג את גמרוד, הרג את כלם, חסל את כלם. כל יום הוא היה שוֹדָד, כל יום היה שוֹדָד, בחורי ושייבה לא, רק שוֹדָד שוֹדָדִים כְּמוֹכֶן, שוֹדָדִים נגד שוֹדָדִים. קוראים לזה, כְּפָיוֹת רְחוֹב, כי זה קטטות של רחוב. הוא היה ילד טוב דוֹקָא, הוא היה... אָבֵל על כל פנים מה רִבְקָה רוֹצָה מִמֶּנּוּ, יש לה קצת ילד בְּעֵינֵי, אז מה יש... אז לוקחים אותו לְפָסִיכֹלוֹג, מְחַפְשִׁים לו – יש עוזרת סוציאלית, מְחַפְשִׁים לו כל מיני עצות, לא כָּבֶר זוֹרְקִים אותו כָּכָה, כמו רִבְקָה זוֹרְקֵת את הילד שלה. זה לא, כָּכָה לא מְתַנְהֵגִים אִיךָ מְתַנְהֵגִים כָּכָה? מי כָּכָה מְתַנְהֵגִים? היום אָסוּר כָּכָה לְהִתְנַהֵג, אוי ואבוי מי שִׁיתְנַהֵג כָּכָה יִקְבֵּל מֵאֲסֵר עוֹלָם. ילד צָרִיכִים לְטַפֵּל בוּ לְלַכֵּת אֹתוֹ, "חֲנֹךְ לְנַעַר עַל פִּי דָרוֹךְ" (משלי כ"ב ו') לֹאֵט לֹאֵט. הנה גיל תְּשׁוּעִים וְשִׁמּוּנָה, כָּבֶר תְּשׁוּעִים וְשִׁמּוּנָה הוא רָצָה לַעֲשׂוֹת תְּשׁוּבָה. הוא אָמַר הֵייתִי מְקַבֵּל אֶת דִּינָה, הֵייתִי עוֹשֶׂה תְּשׁוּבָה הֵייתָ אִם בֵּת שָׁבַע. אֶפִּילוֹ יִלְדָה בֵּת שָׁבַע יְכוּלָה לְהַחְזִיר אֶת כָּל הָעוֹלָם בְּתְשׁוּבָה, זה לא מְשֻׁנָּה! אֶפִּילוֹ יִלְדָה בֵּת שָׁבַע. (שעור מתשפ"ג).

יעקב אבינו. בגיל תְּשׁוּעִים וְשִׁמּוּנָה וְאָחָד כָּבֶר הֵיךְ לוֹ שְׁתִּים עֲשָׂרָה יְלָדִים, אַחֲרֵי שָׁבַע שָׁנִים נוֹלְדוּ לוֹ כָּבֶר אֶחָד עֲשָׂרָה בְּנִים וּבַת אַחַת – דִּינָה, שְׁהִיָּתָה שְׁקוּלָה כְּנֶגֶד כָּל הָאָחָד עֲשָׂרָה. הֵיךְ הֵיָּתָה כִּזוֹ חֲזָקָה וְתִקְיָפָה, שְׁכַפְשִׁיָּתָה בֵּת שָׁבַע, כְּשִׁי־עַקֵּב הֵיךְ בְּגִיל תְּשׁוּעִים וְשִׁמּוּנָה הוּא פָּנַשׁ אֶת אֲחִיו הָאֲהוּב וְהִיָּקֵר הִתְנַשְׁקוּ – וְיִשְׁקָהוּ" (בְּרֵאשִׁית ל"ג ד') אָבֵל כִּזוֹ יש קצת נְקֻדּוֹת לְמַעַלָּה, הִנְקֻדּוֹת זֶה כָּל אֶחָד יְבִין לְמָה יש נְקֻדּוֹת. אָבֵל הֵיךְ נְשִׁיקוֹת כָּכָה כְּמוֹ שְׁצָרִיךְ, וְאִזּוֹ יַעֲקֹב קִבֵּל עֲנָשׁ, אֹמֵר רַש"י מְדוּעַ, כִּי דִינָה יְכַלָּה לְהַחְזִיר אֶת עֲשׂוֹ בְּתְשׁוּבָה. בֵּת יְכוּלָה לְהַחְזִיר אֶת הַבַּעַל בְּתְשׁוּבָה, כָּל בֵּת בְּעוֹלָם, אֶפִּילוֹ שֶׁהִיא בֵּת שָׁבַע, וְהוּא הֵיךְ כָּבֶר בְּגִיל תְּשׁוּעִים וְשִׁמּוּנָה – זָקֵן מְמֵרָא, אָבֵל הוּא כָּבֶר הִרְגָה אֶת גְּמֵרֹד וְגַבֵּל לוֹ אֶת הַבְּנָדִים. הוּא אָמַר גַּם אֶת יַעֲקֹב אֲנִי אַחְסֵל לְגֵמְרִי! אָבָא אֲנִי יַעֲשֶׂה קוֹמְבִינָה, אֲנִי אֶתְחַתֵּן עִם מַחְלַת, וְאִזּוֹ נִמְחַלּוּ עוֹנוֹתֶיהָ כְּתוּב – גַּם עוֹנוֹתֶיהָ וְגַם עוֹנוֹתָיו. שְׂאֵדָם מְתַחַתֵּן אֶפְלוֹ הוּא כָּבֶר בְּגִיל תְּשׁוּעִים לֹא מְשֻׁנָּה, נִמְחָלִים לוֹ כָּל הָעוֹנוֹת! לְכֵן כְּתוּב "מַחְלַת" (שם כ"ח ט') אֶפְלוֹ הוּא רִשְׁעַ

קדושת הגמרא

בלקוטי הלכות הזה זה כתוב, אני לא יודע מה אם כתוב בכל לקוטי הלכות, כל אחד יבדק אצלו בבית. אז מה כתוב, שודאי אי אפשר להגיע לשום מדרגה ולדעת דיגי תורה, רק על ידי למוד כל הש"ס.

הש"ס זה רק ספורים, זה פשוט, זה תענוג לקרא את זה, זה תענוג, זה התענוג הכי גדול. אני מגיל 31 לא עוזב את הגמרא לשניה, זה פשוט ספורים, זה פשוט ספורים. (מתוך שיעור ' בטבת תשפ"ג).

| הגמרא – זה התענוג הכי גדול |

וכל הענין של רבנו זה רק למוד הגמרא, צריכים לדעת שכל הענין של רבנו זה רק למוד הגמרא, רבנו זה רק פשוט מאד שלשבת ללמוד גמרא וש"ס ור"ף ורא"ש, זה מה שכתוב בלקוטי הלכות. אני לא יודע כמה סוגי לקוטי הלכות יש, שמעתי שיש הרבה סוגי לקוטי הלכות, שזה לא כתוב בכל לקוטי הלכות, אבל זה מה שכתוב כמה שהביאו עכשיו,

קדושת המידות

א מעלת ציון עתניאל בן קנו

כי כֵּלֵב הוּא הִיָּה בֶן חוּרֵג, הוּא הִיָּה מֵאֲמִץ, הוּא – כֵּלֵב בֶּן יִפְנֶה פַּעַם כְּתוּב כֵּלֵב בֶּן קִנּוּ פַּעַם כְּתוּב כֵּלֵב בֶּן יִפְנֶה, אָבִיא שֶׁל עֵתְנִיאל, וְהוּא נוֹלָד מֵאִשָּׁה אַחֲרֵת, אִז לִכֹּן, אִז בְּדַבְרֵי הַיָּמִים כְּתוּב, אָבִיא שְׁלוֹ הִיָּה יִפְנֶה, זֶה הִיָּתָה אוֹתָהּ אִמָּא אָבֵל שְׁנֵי אָבוֹת נִפְרָדִים, אִז הוּא הִיָּה כֵּלֵב בֶּן יִפְנֶה, וְהוּא נִקְרָא "בֶּן קִנּוּ" כִּי קִנּוּ גִדְל אוֹתוֹ, אִז עֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ – מִי שֶׁבֵּא לְצִיּוֹן שְׁלוֹ מִתְרַפֵּא מִכָּל הַמַּחֲלוֹת, מִסְרֻטְגִים, מִהַכֵּל, אִפְלו עוֹרִים – אָדָם שְׁלֵא רוּאָה הוּא יִכּוֹל לְרֹאוֹת פְּתָאָם. כִּי עֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ זֶה הַשׁוֹפֵט הַרִאשׁוֹן, אַחֲרֵי כּוֹשֵׁן רְשָׁעִתִים – אוֹלֵי זֶה הִיָּה לְבָן שְׂאוֹ שֶׁהוּא [– כּוֹשֵׁן רְשָׁעִתִים] גִּלְגוּל שֶׁל לְבָן אוֹ שֶׁהוּא לְבָן בְּעֶצְמוֹ. כֵּל אֶחָד יִכּוֹל לְהַמְתִּיק כָּל גְּזֵרָה בְּעוֹלָם, אִין גְּזֵרָה [שְׁלֵא נִתַּן לְהַמְתִּיקָהּ]. אֲנָשִׁים נוֹסְעִים לְעֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ, נוֹסְעִים לְשִׁכְם, נוֹסְעִים לְיוֹסֵף הַצַּדִּיק, אִין גְּזֵרָה שְׁלֵא מִבְּטָלִים, כָּל גְּזֵרָה בְּעוֹלָם. אָדָם שְׁמִינֵע לְעֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ מִתְכַּפְּרִים לוֹ כָּל הַעֲבֻרוֹת. (שְׁעוֹר מִתְשַׁפ"ג).

צָרִיךְ לִסְע לְעֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ, עוֹד הַלִּילָה לְעֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ, זֶה כָּאן – חֲמֵשׁ דְּקוֹת מִפֶּה, עֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ חִיבִים לִסְע, כְּבָר שִׁבְרוּ אֶת הַמְּנַעוּל אֲפֶשֶׁר לְהַכְנִס לְשֵׁם כָּל לִילָה, צַה"ל לֹא רוּאָה וְהַעֲרִיבִים לֹא רוּאִים, כָּלֵם רְדוּמִים בְּיַד בְּלִילָה, כָּלֵם יִשְׁנִים טוֹב, נִכְנָסִים אוּמְרִים תִּתְקוּן הַכְּלָלִי בְּעֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ – יִשָּׁר נוֹשָׁעִים. הִיָּתִי לֹקַח אֶת הַבֶּן שֶׁל מִתְנִיָּה לְשֵׁם, הִיָּינוּ נוֹסְעִים לְשֵׁם כָּל לִילָה לְעֵתְנִיאל, אִפְלו [-] יוֹתֵר מִחֻדָּשׁ, הַבֶּן שֶׁל מִתְנִיָּה, עוֹד אִין לוֹ יְלָדִים מִסְכָּן, הוּא קִבֵּל הַמוֹן כִּימוֹ. אָבֵל הִיָּתִי נוֹסֵע אִתָּם, אָבֵל אִין יוֹתֵר מִזֶּה [מִהַנְּסִיעָה לְעֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ], כֵּל לִילָה נִסְעֵנוּ לְעֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ, הֵם כְּבָר הִיוּ גְרִים בְּטָלוּ סְטוֹן, הִיוּ בָאִים לְפֶה, הִיָּינוּ נוֹסְעִים לְעֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ, כֵּל הַמַּחֲלָה נִעְלָמָה לְגַמְרִי, לֹא נִשְׁאָר זִכָּר. אָדָם נוֹסֵע לְעֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ – הַכֵּל מִתְרַפֵּא, הַכֵּל אִז עֵכָסָה נוֹפְלֵת מִהַחֲמוֹד, הִיא אוּמְרֵת: מַה נִּתַּת לִי... וְכְתוּב "כֵּלֵב הַקִּנּוּ" – כִּי עֵתְנִיאל בֶּן קִנּוּ,